Došlo 12. XII. 1930
___ krat, ___ prilog.

Poštnina plačana v gotovini.
Leto XI., št. 287
Ljubljana, petek 12. decembra 1930
Cena 2 Din

Upravništvo: Ljubljana, Knaflјeva ulica 5 — Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Selenburgova ul. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Aleksandrova cesta št. 13 — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica št. 2 — Telefon št. 190.
Račun pri pošt. ček. zavodih: Ljubljana št. 11.842, Praha číslo 78.180, Wien št. 105.241

JUTRO

Naročnina znaša mesečno 25.— Din, za inozemstvo 40.— Din.
Uredništvo:
Ljubljana: Knaflјeva ulica 5, Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.
Maribor: Aleksandrova cesta 13, Telefon št. 2440 (ponoči 2582).
Celje: Kocenova ul. 3, Telefon št. 190
Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu

Marinković v Atenah

Važne izjave novinarjem o balkanskih in evropskih problemih — Obiski pri grških državnikih — Prvi odmevi Marinkovićevega pota v Grčijo

Atene, 11. decembra, AA. Danes dopoldne ob 11. je jugoslovenski minister zunanjih zadev dr. Marinković sprejel na jugoslovenskem poslaništvu grške in tuje novinarje in jim dal izjavo, v kateri pravi med drugim:

Jako srečen sem, da se nahajam v Atenah. Moj poset pa ni samo dejanje vljudnosti nego ima tudi političen pomen. Smatral bi, da ni korektno od mene, da govorim z vami prej kakor sem obiskal ministra zunanjih zadev in predsednika vlade, vendar mislim, da ima moj obisk, čeprav je to obisk grški vladi vendar prav toliko opravka z javnim mnenjem, ki ni prav nič manj odgovorno kakor sama vlada.

Smatral sem, da je jako koristno, če pride do izmenjave mnenj med odgovornimi političnimi činitelji v vprašanjih, ki zanimajo obe naši državi. Res je, da smo se nedavno tega videli v Ženevi, toda v Ženevi so nas interesirala vprašanja splošne važnosti; tam nimamo dovolj časa, da bi proučevali skupne interese naših obeh držav.

Na vprašanje novinarjev o verzijah tujih listov, ki so se pojavile o priliki potovanja gg. Venizelosa in Mihalakopulosa v Ankaro in njunega sestanka z grofom Bethlenom, je odgovoril dr. Marinković: »Tem verzijam mi nismo pripisovali nikakega pomena, ker smo točno vedeli za razloge obiska gg. Venizelosa in Mihalakopulosa v Ankari. Kar se tiče sestanka grških državnikov z grofom Bethlenom, pa smo naj bi tudi ne bi slučajen, zavedajoč se prijateljskih odnošajev med Grčijo in Jugoslavijo, vedeli, da ta obisk ne more biti v nikakršnem nasprotju s temi odnošaji, in zato smo vse domneve, ki so se pojavile o tem sestanku, gledali s tega vidika.

Na vprašanje, ali se Grčija more pritegniti k sodelovanju, ki obstoji med agrarnimi državami, je odgovoril dr. Marinković:

Stvar je preprosta. Evropske države se nahajajo v veliki krizi in popolnoma prirodno je, da čutijo potrebo vzajemne izmenjave misli o izhodu iz te krize. Nikdar ni nihče mislil na boj na kakršnikoli gospodarski podlagi. Problem je v tem, da se doseže sodelovanje med agrarnimi in industrijskimi državami. Vse, kar smo govorili na konferencah v Štrbskem Plesu, v Sinaji in v Varšavi, je vse temeljilo na tem, da se doseže sporazum najprej med malimi agrarnimi državami. Zato smo gotovi, da bodo vsi zadovoljni s temi sporazumi in prav tako tudi Grčija, ki ima odlično zemljepisno lego.

O evropski uniji, glede katere so novinarji tudi vprašali dr. Marinkovića, je ta odgovoril:

To vprašanje ne zanima samo posameznih držav; celokupna dosedanja akcija na tem polju mora roditi kot končni rezultat evropsko gospodarsko unijo.

Na vprašanje novinarjev, kaj je jugoslovenska vlada ukrenila, da se uresničijo želje, izrečene na balkanski konferenci v Atenah, je dr. Marinković odgovoril:

Balkanska konferenca v Atenah je delo zasebne inicijative in jaz mislim, da mora za enkrat to tudi ostati, ker ne vidim, kaj naj bi vlade morale še storiti. Tej konferenci so vlade dale zadostno moralno podporo.

Dr. Marinković se je nato še nekaj časa razgovarjal z novinarji, nakar se je v spremstvu jugoslovenskega poslanika napotil v grško zunanje ministrstvo, kjer je posetil zunanjega ministra Mihalakopulosa, nato pa je skupno ž njim odšel k ministrskemu predsedniku Venizelosu, s katerim je ostal v polurnem razgovoru. Ob 1. je bil dr. Marinković sprejet v avdijenco pri predsedniku republike Zaimisu. Popoldne sta Venizelos in Mihalakopulos vrnila dr. Marinkoviću poset, nakar so se vsi trije udeležili čajanke, ki jo je priredil na čast jugoslovenskemu zunanjemu ministru francoski poslanik Simons.

Zanimiv francoski komentar

Pariz, 11. dec. M. »Paris Midi« se bavi v uvodniku z zadnjimi dogodki evropske politike in poderтava važnost poseta jugoslovenskega zunanjega ministra dr. Marinkovića v Atenah. List naglaša, da je poset tem večje važnosti, ker sledi neposredno po posetih Litvinova v Milanu, Ruždi beja v Rimu in grofa Bethlena v Berlinu. Cilja Litvinovega poseta v Milanu ni več nikakega dvoma. Prav tako tudi ni nikakega dvoma o zunanji politiki Italije in o njenem stremljenju po [illegible]ovanju nekakega vzhodnega bloka. Rim bi rad obkrožil Jugoslavijo in išče zaveznikov na vseh straneh. Nihče zato ne more zameriti Jugoslaviji, če podvzame protiukrepe in zaradi tega bo marsikomu razumljiv poset jugoslovenskega zunanjega ministra v Atenah.

Burov o Marinkovićevem posetu

Sofija, 11. dec. č. Obisk jugoslovenskega zunanjega ministra Marinkovića v Atenah je povzročil prav obširna razlaganja in mnoge komentarje v bolgarski javnosti. Pojavili so se pri tem nekateri prav fantastični komentarji, ter je zaradi tega smatral bolgarski minister zunanjih poslov za potrebno dati o tej stvari posebno izjavo novinarjem. Burov je dejal, da znači poset dr. Marinkovića v Atenah samo akt vljudnosti. Ministri balkanskih držav bi se morali sploh čim pogosteje sestajati. Zato bo tudi on, Burov, v kratkem času vrnil svoj poset ministru Ruždi beju v Ankari.

Beda in siromaštvo italijanskega ljudstva

Pariški list o naraščanju gospodarske in socialne krize v Italiji — Najopasnejši dnevi za fašistični režim

Pariz, 11. decembra. M. »L'Home Libre« objavlja pod naslovom »Težko stanje v Italiji« daljši članek, v katerem naglaša med drugim:

»V Italiji postaja položaj od dne do dne bolj kritičen. Službeni komunikeji in demantiji ne morejo prikriti resnice. Narod je izčrpan in ga prav nič več ne ogrevajo navduševalni govori. Mussolini hodi po potih, ki vodijo v prepad. Vendar pa ga notranja kriza fašizma sili, da kaže velesilam dober obraz, ker se zaveda, da morejo edino velesile rešiti Italijo pred gospodarskim polomom. Mussoliniju je nujno potreben denar, vsi njegovi poskusi, najeti inozemsko posojilo, pa so se izjalovili. Ponesrečila se je zlasti tudi pot bivšega finančnega ministra Volpija v Newyork, kjer je dobil tak odgovor, da so izginili zadnji upi na ameriško posojilo. Amerika je doslej žrtvovala že težke milijone za italijansko gospodarstvo, toda dogodki zadnje dobe v Italiji silijo ameriške finančnike k opreznosti.

Ker Mussoliniju ni mogoče najti kreditov, se je odločil za znižanje državnih izdatkov. Znano je, kako je to dosegel. Vsa javnost je začudeno sprejela njegov odlok o brutalnem znižanju uradniških plač in delavskih mezd. Sedaj se bori Mussolini proti draginji z nerazumnimi ukrepi, ki so v nasprotju z osnovnimi gospodarskimi zakoni.

Dobri opazovalci so vse to, kar se sedaj dogaja v Italiji, že davno napovedali. Fašistični režim bo utonil v svoji lastni krizi in v krizi, v katero je privedel državo. Fašistični tisk naravno ob vsem tem molči, toda ljudje, ki prihajajo iz Italije, pripovedujejo grozne stvari o bedi in siromaštvu širokih mas. Brezposelnost rapidno narašča in zavzema naravnost obupen obseg. Vedno bolj se množe demonstracije lačnih in bednih. Pred par dnevi je ogromna povorka žensk demonstrirala po rimskih ulicah in zahtevala kruha. Policija jih je razgnala z brutalno silo. Nova politična policija je pridno na delu in aretacije se množe od dne do dne. Vse to ne more trajati več dolgo. Če Mussolini v kratkem ne bo našel izhoda iz te vedno hujše krize, potem je to začetek njegovega konca.«

Razorožitev Julijske Krajine

Rim, 11. decembra. M. »Giornale d'Italia« poroča, da bo razorožitev, kakršna je bila te dni izvršena po nalogu vlade v goriški provinci, izvedena tudi v vseh ostalih obmejnih provincah, zlasti na Krasu in v Istri. List odobrava ta ukrep vlade in poudarja, da je baš ta razorožitev dokaz, kako potreben je bil ta korak. Po raznih skrivališčih je bilo nakopičenega mnogo orožja in municije, očividno namenjenega za atentate in teroristične akcije proti režimu. Tudi ostali listi pišejo v tem smislu ter izkoriščajo tudi to priliko za napade proti tujerodnim manjšinam.

Madžarska gospodarska ofenziva proti ČSR

Budimpešta, 11. dec. s. V zvezi s skorajšnjim potovanjem ministrskega predsednika grofa Bethlena na Dunaj beleži »Magyar orszag« govorice, da ima Bethlenov obisk na Dunaju razen uljudnostnega namena tudi dalekosežne trgovsko-politične cilje. Glede na grozečo madžarsko-češkoslovaško carinsko vojno hoče madžarska vlada v Avstriji povečati trg za svoje agrarne proizvode, dočim naj bi imeli tudi avstrijski proizvodi na Madžarskem večjo možnost oddaje. Dunajsko potovanje Bethlena bi bilo torej smatrati kot udarec proti Pragi in agrarnemu bloku, ki se ustvarja. Da je ta domneva upravičena, potrjuje tudi okoliščina, da bo potoval grof Bethlen na Dunaj v spremstvu gospodarskih strokovnjakov.

Preiskava o atentatu na danskega ministra

Kodanj, 11. decembra s. **Štiri osebe, ki so bile včeraj aretirane v zvezi z atentatom na danskega socialnega ministra v parlamentu, so pri snočnjem zaslišanju izjavile, da je bila ustanovljena nekako pred tremi meseci organizacija brezposelnih z nalogo, da izboljša njihovo usodo. Sharles Nielsen, ki je streljal, je pričel med zaslišanjem divjati. Izjavil je, da ni imel namena nikogar ustreliti.**

ZA GOSPODARSKI PREPOROD

Zgodovinska seja ministrskega sveta pod predsedstvom Nj. Vel. kralja

Dalekosežni sklepi za vse panoge gospodarskega življenja — Velike in številne olajšave za kmečko prebivalstvo

Beograd, 11. decembra. AA. Danes ob 5. popoldne se je vršila na dvoru seja ministrskega sveta; seji je predsedoval Nj. Vel. kralj, prisostvovali pa so predsednik ministrskega sveta in vsi gg. ministri razen g. ministra zunanjih zadev dr. Marinkovića, ki je v inozemstvu.

Gg. ministri so poročali o svojih potovanjih po državi. Ministrski svet je vzel v razpravo vsa vprašanja, ki so bila iznešena v teh poročilih ter glede najvažnejših sprejel naslednje sklepe in navodila za poedine resorne ministre:

I. Finančno ministrstvo

G. minister financ naj z ozirom na gospodarske prilike, ki danes vladajo,

1. donese zakon **o znižanju osnovne davčne stopnje za zemljarino od 12 na 10 odst.** za leto 1931, z veljavo od 1. januarja 1931;

2. **zniža državno trošarino na vino za 50 odst., to je za 50 par pri litru.** Pokritje naj najde v povišanju trošarine na pivo in šprit;

3. **odredi, da se v obrokih tekom 5 let plačujejo vsi davčni zaostanki po starih davčnih zakonih.** Izplačani davčni zneski naj se vknjižijo na račun novih davkov. Za davčne zastanke naj se računa **obrestna mera 3 odst. na mesto dosedanjih 6 odst.;**

4. izdela **novi monopolski zakon in postopek o monopolskih prestopkih,** na podlagi katerega se bo po novih načelih ugotovil prestopek, pri čemer se bo oziralo na ugovore, ki so bili dozdaj izraženi v pogledu monopolskih prestopkov in kazni.

II. Kmetijsko ministrstvo

Gg. minister financ in minister za kmetijstvo naj v sporazumu z ministrom za trgovino in industrijo

1. ukineta izvozno carino na volno, tako da bodo ukinjene vse izvozne carine na kmetijske pridelke;

2. ukineta, v kolikor še obstoja, **uvozno carino na kmetijske stroje in pluge,** za kar naj si zagotovita potrebno kompenzacijo;

3. **minister za kmetijstvo** naj čim prej izdela zakon, s katerim se spremeni zakon o zemljiških zajednicah, da se bo olajšala delitev zemljiških zajednic in da se bodo večje površine zemlje privedle k intenzivnejšemu obdelovanju;

4. podvzame **potrebne ukrepe za zboljšanje plemenske živine na ta način,** da se plemenska živina prvenstveno izbira v državi sami razen najnujnejših potreb za obnovo krvi. S tem bo omogočena nabava dobre plemenske živine čim večjemu številu krajev, pomagano pa bo tudi domačim živinorejcem, ker se bo živina nabavljala doma;

5. minister za kmetijstvo naj podvzame potrebne ukrepe za zboljšanje selekcijskih semen, da se bo povečala kvantiteta in popravila kvaliteta produkcije z ozirom na klimatične prilike poedinih krajev in z ozirom na znižanje cen poljedelskih proizvodov. V tem cilju bodo delovale zlasti poedine banovine s svojimi zglednimi posestvi;

6. v svrho regeneracije vinogradov in sadjereje naj odredi, da banovinske drevesnice in trtnice povečajo nasade sadik in znižajo njihove cene;

7. minister za kmetijstvo naj pri sestavljanju prihodnjega državnega proračuna **poveča postavko za podpore kmetijskim zadrugam pri ustanavljanju;**

8. da se znižajo obrestne mere, pod katerimi daje Privilegirana agrarna banka posojila poljedelcem in da se čim bolj razvije zadružništvo v državi, bo **država prepustila dohodke od dividend svojih akcij PAB za leto 1930 tej banki z naročilom,** da ta iznos porabi za podporo zadružništvu in za znižanje obrestne mere;

9. v najkrajšem času naj minister za kmetijstvo dovrši in sprejme **zakon o likvidaciji agrarnih odnošajev v severnih krajih,** kakor tudi zakon o likvidaciji agrarne reforme v južnih krajih, s čimer bi se razen drugega rešilo tudi vprašanje odškodnine za odvzeto zemljo, kakor tudi vprašanje naknade haka;

10. izplača naj zaostali hak v Bosni in Hercegovini iz že odobrenih kreditov.

III. Ministrstvo za šume in rudnike

G. minister za šume in rudnike naj

1. po zbrani statistiki o gozdnih škodah izdela čimprej zakon, po katerem bodo že izrečene razsodbe za letošnje in lansko leto ostale neizpremenjene, vse stare obsodbe pa znižane progresivno, tako da bodo odškodnine in kazni za prestopke pred 10. leti popolnoma črtane. Del kazni in odškodnin se bo mogel odslužiti z delom v gozdnih drevesnicah in v gozdovih samih. Isti postopek se bo izvedel tudi pri imovinskih občinah;

2. ministrstvu se odobri rešenje št. 3014-1930, s katerim so odobrene akontacije v lesu domačim žagam. Zakon o zaščiti domače lesne industrije naj se čimprej izvede;

3. minister naj sprejme čimprej zakon o izvršitvi čl. 112 zakona o gozdovih, ki se nanaša na Bosno in Hercegovino;

4. ministru se poveča kredit za razmejitev gozdov v Južni Srbiji in v Črni gori za 3 milijone dinarjev, tako da bo moči s potrebnim številom razsodišč končati razmejitvena dela najkasneje v dveh letih;

5. v svrho pogozdovanja krasa in golič ter za obnovo rastlinstva naj minister ukrene potrebne mere. Pripravi naj k četrtemu delu zakona o gozdovih novelo o pogozdovanju na zasebno pobudo. V krajih, kjer je to mogoče, zlasti v vardarski, zetski in primorski banovini, naj se zasebna iniciativa pritegne k delu na pogozdovanju in naj se po razmerah odstopi do 10 ha zemlje kmečkim domačijam, ki bi v določenem roku to zemljo pogozdile;

6. takse, predpisane za pašo v gozdovih blizu vasi, se znižajo za 50 odst. (na polovico), zadrugarjem pa še za nadaljnjih 50 odst. (na četrtino), da se tako da prebivalstvu pobuda za ustanavljanje pašniških zadrug;

7. za ureditev hudournikov naj minister izvrši vse potrebno v prvi vrsti v krajih, kjer so ogrožena naselja in nasadi. Občinam, ki žele v lastni režiji in z lastnimi stroški zagraditi hudournike, naj se da za izdelavo načrtov in nadzorovanje del brezplačno na razpolago državno strokovno osobje.

IV. Ministrstvo za zgradbe

Gosp. minister za zgradbe naj:

1.) odredi banskim upravam, da se delo na cestah izvrši čim bolje in čim pravilneje. V bodoče naj se vrši popravilo cest v dobi, kadar je prebivalstvo najmanj zaposleno s poljskim delom. Delo pri kuluku naj se dodeli čim bližje kraju stanovanja, **poljedelcem pa naj se odkupnina za osebno delo zniža kar najbolj in tudi pod povprečno delavsko mezdo v dotičnem kraju;**

2.) s spremembo zakona o nedržavnih cestah omogoči nadomestovanje pri kuluku, ki naj bo **splošno dopustno tudi osebam v starosti od 55 do 60 let, rodbinski člani pa se lahko medsebojno zamenjajo že v starosti od 16 let dalje.** Sprememba omenjenega zakona mora tudi vsebovati določbo, da osebe, ki se pošljejo v zamenjavo za odsluženje kuluka, ni treba zavarovati pri uradu za zaravovanje delavcev.

V. Ministrstvo za socialno politiko in narodno zdravje

Gosp. minister za socijalno politiko in narodno zdravje naj:

1.) uporabi vsa razpoložljiva sredstva v prvi vrsti za **gradbo vodovodov, vodnjakov, cistern itd.** v krajih, kjer primanjkuje zdrave pitne vode. V teku prihodnjega leta se mora zgraditi najmanj 650 vodnjakov, v vaseh, 100 vodovodov po vaseh, 160 cistern in ograditi 65 izvirkov;

2.) posveti vso pozornost asanaciji vasi in gradbi potrebnih bolnic.

VI. Prometno ministrstvo

Gosp. minister za promet naj:

1.) zniža in prilagodi železniške tarife in tarife rečne plovbe, da se na ta način olajša prevoz in znižajo cene življenskim potrebščinam, zlasti živilom. **Znižanje naj obsega pri daljavi nad 400 km in najmanjši količini 10 ton za žitarice 20 do 45, za otrobe 60, suhomesnato robo 23 odstotkov.** Tudi za prevoz umetnih gnojil naj se določijo posebne ugodnosti. S primernim voznim redom naj se izboljšajo zveze obalne plovidbe pri čemer naj se upoštevajo želje prebivalstva. Rečna plovidba naj zniža svojo tarifo za izvoz cerealij za 25 odstotkov. **Z nabavo motornih vozil naj se izboljšajo zveze v lokalnem železniškem prometu,** da se na ta način ves promet prilagodi stvarnim potrebam domačega gospodarstva.

VII. Ministrstvo trgovine in industrije

Gosp. minister za trgovino in industrijo naj:

1.) takoj v začetku prihodnjega leta poskrbi za to, da se **otvorita podružnici Državne obrtne banke v Ljubljani in Sarajevu;**

2.) razvija čim večjo in močnejšo državno intervencijo v cilju boljše organizacije izvoza ter preko Privil. izvozne družbe, **ki** bo svoj delokrog razširila tudi na izvoz vina, čim bolj podpira izvoz poljedelskih proizvodov. Temu cilju naj služijo tudi trgovinsko - politične mere v smislu sklepov, sprejetih na konferencah agrarnih držav;

3.) določi s pravilnikom v najširjem obsegu **klimatične in turistične kraje,** da bi se mogle povsod, kjer je to potrebno, zasigurati davčne in carinske ugodnosti za gradbo in izpopolnitev hotelov in penzijonov brez ozira na število sob, predvidenih v novem zakonu o hotelski industriji.

VIII. Prosvetno ministrstvo

Gosp. minister za prosveto naj:

1.) z zakonom in administrativnimi merami razbremeni občine na ta način, **da zniža stanarino za učitelje,** ki jo morajo plačevati občine, na **150 do 400 Din** od dosedanjih 200 do 500 Din mesečno;

2.) obvezna dobava kurjave za šole in šolske upravitelje s strani občin naj se olajša na ta način, da morejo občine, ki nimajo svojih gozdov, dobiti **potrebni les po režijski ceni in iz državnih gozdov, ali pa dati namesto drv premog.**

IX. Notranje ministrstvo

Gosp. minister notranjih del naj:

1.) izdela in sprejme čim prej **zakon o organizaciji in delokrogu mestnih in podeželskih občin** ter izvede spremembo uprave, kjer to zahtevajo stvarne potrebe;

2.) izvrši **pregrupacijo občin,** kjer se izkaže za to potreba ali kjer prebivalstvo samo izrazi to željo.

X.

Gg. ministri notranjih del, pravde, financ, javnih del ter šum in rudnikov naj:

1.) takoj po medministrski konferenci izdajo podrejenim organom potrebna navodila o naglem postopku pri izdaji tapij v krajih, kjer še ni zemljiške knjige;

2.) minister pravde naj čim prej **izdela interkonfesionalni zakon,** da se bo v medsebojnih verskih odnošajih zasigurala popolna harmonija in verska strpnost.

*

Končno je bilo na seji ministrskega sveta pod kraljevim predsedstvom sklenjeno, naj se v prihodnjem proračunskem letu izvaja v državnem, v banovinskih in v občinskih proračunih čim večja štednja in omeje izdatki na neobhodne potrebe, ki so v splošno korist.

Glede ostalih vprašanj, ki so bila sprožena na potovanjih gg. ministrov, bodo izdali posamezni ministri primerne odloke v svojem resornem delokrogu. Z zadovoljstvom so bila **sprejeta na znanje poročila vseh gg. ministrov o razpoloženju med narodom, ki se z vseh strani izraža v izrazih vdanosti in zvestobe do Nj. Vel. kralja in v navdušenju za stanje, ustvarjeno s kraljevim manifestom od 6. januarja in za ureditev države z zakonom od 3. oktobra 1929 ter o duhu solidarnosti in sloge, ki vlada med narodom in v katerem so se združile vse moči naroda brez razlike na nekdanjo razdvojenost k skupnemu pozitivnemu delu.** (Centralni presbiro.)

Zakon o znižanju zemljarine

Beograd, 11. decembra. AA. Nj. Vel. kralj je na predlog ministra financ in po zaslišanju predsednika ministrskega sveta predpisal in proglasil zakon o znižanju stopnje neposrednega davka od dohodkov zemljišč, ki se glasi:

Izvzemaje določbe čl. 27, zakona o neposrednih davkih se plača kot osnovni davek od dohodka zemljišč v **letu 1931 10 Din od 100 Din katastralnega čistega dohodka** (doslej 12 Din). Ta zakon stopi v veljavo z dnem razglasitve v Službenih novinah.

Krvavi izgredi v Valenciji

Splošna stavka v polnem razmahu — Spopadi med delavci in policijo se neprestano ponavljajo — Mnogo oseb ubitih in ranjenih

Barcelona, 11. decembra d. Splošna stavka, ki se je pričela v torek v Valenciji, se nadaljuje v polnem obsegu. Včeraj zjutraj je več vozov cestne železnice hotelo zapustiti remize, vendar pa so jih skupine demonstrantov takoj prisilile k povratku, kar je povzročilo spopade z oddelki policije. Na električni vlak last francoske družbe, je bilo oddanih kljub največji pazljivosti policije več strelov, ki so ranili strojevodjo. Policija je bila pri tem prisiljena rabiti orožje in je bilo več demonstrantov ranjenih. Včeraj je izšel en sam list »Diario de Valencia«, čegar uredništvo se ni pridružilo stavki. List je ostro napadel predsednike sindikatov, ki jih dolži, da so edini krivi stavke. Stavkajoči so napadli raznašalce lista, jim odvzeli izvode in jih javno sežgali. Socialistično glasilo »El Pueblo« je vlada ustavila za nedoločen čas, ker jo je napadal s sramotilnimi izrazi. Mestna posadka in policija sta bili močno ojačeni in so bili oddelki prostovoljcev razvrščeni na strategično važnih točkah mesta. Ponoči so zdravniki obducirali truplo demonstranta, ki je padel v pouličnih bojih, nakar so truplo brez vsakega spremstva ob svitu prenesli na pokopališče. Proti večeru se je sestal ministrski svet ter je notranji minister izjavil novinarjem, da po prejetih poročilih položaj ni preveč vznemirljiv. Izrazil je upanje, da bo nastalo v par dneh zopet normalno stanje.

Valencija, 11. dec. AA. Splošna stavka je v polnem teku. Vsa trgovina je prenehala. Po glavnih ulicah se zbirajo ogromne gruče stavkujočih delavcev. Na več mestih je došlo do spopadov s policijo. Med spopadi je bilo več oseb ubitih in ranjenih. Policija je zasedla vsa križišča.

Bojazen Švice pred vojno

Bern, 11. dec. d. Narodni svet je včeraj odobril vojni proračun za l. 1931., ki znaša skupno s krediti za nabavo vojnega materijala okroglo 91 milijonov. V debati je navajal predstojnik vojaškega departementa zvezni svetnik Minger, da obstoja dolžnost zajamčiti varnost dežele. Prvo jamstvo je v vzdrževanju vojske. Svetovna vojna je pokazala, da je treba biti oprezen. Ako bi se Švica razorožila, bi samo nudila povod vojskujočim, da bi prenesli bojišče na njeno ozemlje.

Kralj in vlada za narod

Ljubljana, 11. decembra.

Danes se je vršila pod predsedstvom Nj. Vel. kralja večurna seja ministrskega sveta. Velike in lepe rezultate te seje objavljamo na drugem mestu. Sklepi vlade so izrednega pomena, ž njimi je storjen velik korak naprej na potu velike konsolidacijske ideje, v katere znamenju je naš kralj uvedel novo stanje v državi. Kralj sam je opetovano poudaril in predsednik vlade g. Živković je v svojih komentarjih h kraljevemu programu pri vsaki priliki podčrtaval, da jugoslovenska misel, ki tvori osnovo vsega našega nacijonalnega in državnega življenja, ne more biti le teorija lepega gesla. Jugoslovenstvo se ne sme izčrpati, da tako rečemo, zgolj na etičnem polju, ono ne znači le odprave plemenskih sporov, v njem ni le izraženo načelo enakopravnosti vseh delov našega naroda in vseh krajev naše domovine. Jugoslovenstvo znači več. Znači povzdig široke narodne mase v gospodarskem, socijalnem in kulturnem oziru s smotrenim delom za odpravo težav, ki ovirajo napredek naroda, in z zavestnim iskanjem potov in sredstev, ki naj odprejo delovnemu ljudstvu nove možnosti razvoja.

Zadnje mesece so člani vlade prepotovali vso državo. V neposrednem kontaktu z narodom so mogli točno spoznati prilike in razmere, videli so, kje so glavne ovire našega napredka, in čuli so mnoge zdrave nazore o potrebnih reformah. Ti sestanki sedaj rodijo svoje sadove. Pristopa se k reformam, ki bodo ves narod navdale z zadovoljstvom in utrdile njegovo prepričanje, da je Jugoslavija z državniškimi akti svojega kralja v resnici stopila na pot notranjega ozdravljenja in končne konsolidacije. Narod pa tudi vidi, da besede, ki jih je čul, niso bile le prazne obljube in da so njegove želje v resnici prišle pred samega njegovega kralja, ki je novo stanje v državi uvedel z devizo, da hoče v neposrednem sodelovanju s svojim narodom rešiti in ozdraviti ljubljeno domovino.

Sklepi vlade obsegajo celo vrsto ukrepov predvsem na gospodarskem, a tudi na drugih poljih. Načelo je bilo, v prvi vrsti olajšati življenje malemu človeku. Znižanje zemljarine, trošarine na vino, pocenitev prevoza življenskih potrebščin, likvidacija agrarnih odnošajev, olajšanje bremen, ki so jih naložili šolski zakon občinam, nove ugodnosti pri plačevanju zaostalih davščin, vse to so ukrepi, ki jih vsi najtopleje pozdravljamo. Proglašeno je načelo največje štedljivosti pri državnem, a tudi pri banovinskih in občinskih proračunih ter je s tem omogočeno sistematično delo za razbremenitev širokih krogov naroda. V zvezi s tem je predvidena reorganizacija naših občin, ki bo mogla znatno poenostaviti stroške ter z ustvaritvijo večjih občinskih teritorijev zboljšati tudi upravo.

Za naš notranji mir je posebne važnosti tudi napoved interkonfesijonalnega zakona, ki bo uredil odnošaje med posameznimi cerkvami ter izključil vsako medsebojno borbo.

Opozorili smo tu le na nekatere najpomembnejše reforme, ki so sklenjene in že pripravljene. V ostalem je po današnji zgodovinski seji iz vseh resorov pričakovati novih pobud in novega dela za splošni napredek.

Z enodušnim odobravanjem bo ves narod vzel na znanje ukrepe vlade. On zaupa svojemu kralju in njegovemu prvemu sotrudniku, ministrskemu predsedniku, z zaupanjem se obrača tudi do mož, ki si jih je kralj izbral za člane svoje vlade. S polno upravičenostjo so ugotovili na današnji seji ministrskega sveta, kako zelo je prebivalstvo z ljubeznijo vdano svojemu vladarju in kako se vedno tesneje zbira okrog njega k skupnemu pozitivnemu delu.

Strnjena falanga jugoslovenskega naroda bo pod modrim in smotrenim vodstvom svojega velikega voditelja vztrajala v vzorni disciplini, dokler ne doseže velikega cilja, popolnega preporoda in popolne konsolidacije svoje Jugoslavije.

Tretji poizkus sestave francoske vlade

Mandat za sestavo vlade je dobil radikal Steeg, ki pa tudi nima mnogo upanja za uspeh

Pariz, 11. decembra, s. Predsednik republike Doumergue je poveril mandat za sestavo nove vlade senatorju Theodoru Steegu, radikalnemu socialistu. Steeg je načeloma prevzel mandat in bo takoj pričel razgovore s svojimi političnimi prijatelji in voditelji strank.

Pariz, 11 decembra, M. Po neuspehu, ki ga je doživel bivši minister javnih del Laval, je postal politični položaj v Franciji še bolj zamotan, kakor pa je bil ob padcu Tardieujeve vlade. Neuspeh Barthouja in Lavala dokazuje, da bo zelo težko sestaviti koncentracijsko vlado, kakor si jo žele skoro vse stranke, ker ni primernega moža, ki bi imel dovolj avtoritete, da bi stopil na čelo take vlade.

Predsednik republike je imel težavno nalogo poiskati novega mandatorja. Konzultiral je predsednike obeh zbornic ter razne druge vodilne politike in se končno odločil za bivšega guvernerja v Maroku in večkratnega ministra Theodora Steega, ki pripada radikalno-socialni frakciji.

V političnih krogih pozdravljajo to odločitev predsednika republike naglašajoč, da je bila radikalna frakcija ona, ki je vrgla Tardieujevo vlado, in je torej njena naloga, da sestavi sedaj novo boljšo in zmožnejšo vlado, kakor je bila prejšnja. Prav tako pa dvomijo, da bi Steeg uspel v svoji misiji. Boriti se bo moral z enakimi težkočami, kakor vsi njegovi predniki in že sedaj računajo, da bo ostal njegov poizkus brez uspeha. Vsekakor je dana radikalnim socialistom prilika, da se izkažejo.

Ne glede na to se v političnih krogih v glavnem razpravlja o prihodnjem mandatarju. Vsi politični krogi računajo s Poincarejem, ki ga smatrajo za edinega državnika, ki bi mogel po svojem vplivu in svoji avtoriteti povesti državo iz sedanje krize. Poleg njega prihaja v poštev edino še Briand, ki pa vsako tako domnevo odklanja, češ, da iz zdravstvenih razlogov ne bi mogel prevzeti velike odgovornosti in napornega dela, ki je združeno s funkcijo predsednika vlade. **Zato se pričakuje, da se bo Poincare pustil končno vendarle prepovoriti k prevzemu mandata. V nasprotnem primeru bi moralo priti do razpusta parlamenta ali do sestave izvenparlamentarne, morda uradniške vlade, ki bi izvedla nove volitve, ki pa si jih ne želi nobena stranka.**

Zakaj je Laval propadel

Neuspehu so poleg radikalnih socialistov vzrok tudi levičarske skupine parlamentarne srede

Pariz, 11. decembra, d. Kakor znano, je v ponedeljek dopoldne zaprosil predsednik republike senatorja Pierre Lavala naj prevzame mandat za sestavo nove vlade. Prvotni namen Lavala je bil, da bi spravil levičarske skupine s pristaši Tardieuja. Poslužil se je zato znane vabe ter je ponudil radikalom in radikalnim socialistom štiri ministrska mesta, finance, kolonije, mornarico, kmetijstvo in dve mesti državnih podtajnikov. Ponudba je bila vsekakor vabljiva, vendar pa je bila vezana na zahtevo, nesprejemljivo za radikale, na sprejem Tardieuja in enega člana Marinove skupine v novo vlado. Radikali so dvakrat izjavili, da ne morejo pristati na Lavalovo ponudbo, vendar pa Laval ni odnehal. Njegova prizadevanja so se končno ponesrečila na odporu Herriota in Caillauxa. Tako je preostala Lavalu samo bivša Tardieujeva večina, s katero je hotel ponovno sestaviti vlado. Ponudil je Poincareju častno predsedstvo, da bi nekoliko ublažil vtis Oustricovega škandala. Levičarske skupine pa so napovedale najostrejšo borbo proti Tardieujevemu kabinetu v novi izdaji. Odločno odklonilno stališče radikalov je vplivalo tudi na levo krilo parlamentarne srede in razni politiki teh skupin, v prvi vrsti Loucheur in Painleve, se niso vdali Lavalovemu prigovarjanju, da bi vstopil v tako zvani spravni kabinet. V teh razmerah je Laval spoznal brezuspešnost svojih prizadevanj ter izjavil predsedniku republike, da ne more sestaviti nove vlade.

Pariz, 11. decembra. AA. Havas poroča, da odklonilno stališče radikalnih socijalistov proti vstopu v vlado ni bil edini razlog Lavalovega neuspeha. Laval je imel snoči sestanke z osebami, ki jih je bil povabil k sodelovanju. Tem je sporočil svoj sklep, da sestavi vlado brez radikalnih socijalistov in brez Marinove skupine. Sestanka so se udeležili Laval, Tardieu, Barthou, Painlevé, Chéron, Maginot, Reynaud, Germain Martin, Flandin, De Juvenel. Po Lavalovem referatu so izjavili Barthou, Painlevé, De Juvenel in Martin, da taka vlada ne bi ustrezala niti glasovalnemu izidu v senatu niti željam javnosti. Zato ne bi mogli sodelovati v taki vladi. Laval je nato vrnil svoj mandat predsedniku republike.

Pariz, 11 decembra, č. Listi se strinjajo, da je Laval propadel zaradi Tardieuja, čeprav poudarja, da je razlog njegovega neuspeha spor med posameznimi strankami. »Populaire« piše, da odhaja po včerajšnjih dogodkih Laval kot lahko ranjen, dočim je Tardieu končnoveljavno pobit.

Preiskava Oustricove afere

Pariz, 11. decembra. s. Davi je parlamentarna preiskovalna komisija zaslišala bivšega pravosodnega ministra Pereta v Tardieujevi vladi o Oustricovi aferi. Pereta obtožujejo, da je uvedel l. 1920, tik pred odstopom kot finančni minister 500.000 delnic Snia Viscosa za notacijo na pariški borzi. V zadnjih štirih letih je prejel baje kot pravni svetovalec Oustrica znatne vsote. Popoldanski listi poročajo, da je Peret pri zaslišanju priznal, da je sprejel v štirih letih 283.000 frankov. Od dneva, ko je bil poklican v Tardieujevo ministrstvo, ni dajal nobenih pravnih nasvetov več ter je vrnil honorar v višini 83.000 frankov, ki odpade na čas njegovega ministrovanja. »Populaire« trdi, da je Peret vrnil ta znesek šele 8. decembra, torej davno potem, ko je bil polom že razkrit.

»Express of Scotland« popolnoma uničen

London, 11. dec. d. Bivši nemški potniški parnik »Kaiserin Augusta Viktorija« družbe Hapag, ki so ga Nemci ob zaključku vojne morali izročiti Angliji in ki je od tedaj pod imenom »Express of Scotland« bil v službi Canadian Pacific Line, je doletela v pristanišču Blithe katastrofa. Na parniku je nastal požar, ki ga niso mogli omejiti. Razširil se je s silno brzino in naenkrat je bila vsa ogromna ladja v plamenih. Eksplodiralo je namreč tudi več tankov s 300 tonami olja. Zunanja stena ladje se je od silne vročine vsa razžarela in so bili mnogoštevilni ognjegasci, ki so skušali požar lokalizirati končno prisiljeni zapustiti ladjo ter jo prepustiti usodi. Ladja »Express of Scotland« je imela 25.000 ton ter je bila l. 1905., ko je bila spuščena v morje, največja ladja na svetu.

Krstna slava Nj. Vel. kralja

Beograd, 11. decembra. AA. Na dan slave Nj. Vel. kralja, to je sv. Andreja, ki bo 13. t. m., bo služba božja in svečano rezanje kolača v dvorski kapeli v Beogradu. Prisostvovali mu bodo samo povabljeni gosti. Knjiga za vpis bo v maršalatu dvora v Beogradu.

Tudi muslimani odobravajo sedanje stanje

Sarajevo, 11. decembra. n. Bivši narodni poslanec JMO Salih Balić je na predlog hercegovinskega prebivalstva sklical za 14. t. m. veliko ljudsko zborovanje v Mostaru. Zbor se bo podobno nedeljskemu zagrebškemu shodu izrekel za ohranitev obstoječega režima v državi.

Upokojena generala

Beograd, 11. decembra p. Današnji Vojni list objavlja večje število ukazov o imenovanjih in upokojitvah v vojski. Med drugimi sta upokojena pešadijski brigadni general Milan Radosavljević, ki je obenem odlikovan z redom Belega orla III. stopnje, in sodni brigadni general Jovan Jovanović.

Fordov zastopnik pri ministru trgovine

Beograd, 11. decembra p. Ameriški poslanik g. Prince je danes v spremstvu zastopnika Fordovih tvornic posetil ministra za trgovino g. Demetrovića ter se informiral pri njem o možnosti ustanovitve Fordove tovarne v Jugoslaviji.

Sklicanje splošne razorožitvene konference

London, 11. dec. s. Lord Cecil je v razgovoru z ženevskim zastopnikom »Daily Heralda« izjavil, da so uspehi pripravljalne razorožitvene konference zadovoljivi, ker omogočajo sestanek splošne razorožitvene konference. Ta konferenca bo največja, kar jih je bilo doslej in se bo po njegovem mnenju vršila v prvih mesecih prihodnjega leta v Ženevi.

London, 11. dec. AA. V spodnji zbornici je minister za zunanje zadeve Henderson odgovoril na vprašanje, kaj je s poročili o predlogih, ki sta jih stavila Francija in Italija o svojih pomorskih oborožitvah. Henderson je izjavil, da so pogajanja še vedno v teku in da zaenkrat kaj podrobnega ne more navesti.

Iz poljskega Sejma

Varšava, 11. dec. č. Narodni demokrati so vložili v Sejmu nujen predlog za kazensko postopanje proti vsem, ki so sodelovali pri aretaciji narodnih poslancev in njihovi internaciji v Brest-Litovsku. V predlogu navajajo predlagatelji, da so pustili aretirance stradati ter so jih razen tega še pretepali.

Varšava, 11. dec. č. Stranke vladnega bloka so vložile nujen predlog, naj se razširijo pravice sejmskega maršala. Interpelacije naj bodo v bodoče podpisane od 30 poslancev, maršal pa naj ima tudi pravico črtati ona mesta interpelacije, ki bi utegnila okrniti v javnosti čast in ugled parlamenta. Kakor vse kaže, bodo o tem predlogu glasovali v Sejmu že v ponedeljek.

Poljska vlada in manjšine

Katovice, 11. decembra. d. Včeraj je bil otvorjen šlezijski Sejm. Izmed 48 poslancev so bili vsi razen Korfantyja prisotni. Pri razpravi o dogodkih, ki so izzvali nemško noto, je izjavil vojvoda dr. Grazynski v imenu vlade, da volina borba ni bila naperjena v posebnem pomenu proti nemški manjšini. Oblasti so po možnosti izvršile svojo dolžnost in vsi udeleženci izgredov bodo ne glede na svojo narodno pripadnost kaznovani. Vlada bo v polni meri izvrševala svoje mednarodne obveznosti za varstvo manjšin, obenem pa bo tudi z vso odločnostjo nastopala proti vsem nelojalnim pojavom v zvezi s stremljenji po reviziji meje.

Bančna kriza v Newyorku

Newyork, 11. decembra. g. Ogromna insolvenca, ki se zdi vsekakor samo začasna, je danes povzročila v Walstreetu veliko razburjenje. Iz doslej nepojasnjenih vzrokov so včeraj navalili vlagatelji na 49 podružnic največjega milijonskega bančnega zavoda Bank of United States. Bančni odbor je moral kmalu izjaviti, da zahtevam ne more ugoditi in je zahteval nadzor nad posli. Borzni odbor, v katerem so zastopniki Federal Reserve banke in Morganovega bančnega zavoda, bo proučil stanje ogrožene banke in morebitne pomožne mere. — Z borzne strani skušajo pomirjevalno vplivati na prebivalstvo.

Vlomilec preoblečen v nuno

Pariz, 11. dec. č. Neki trgovec v Rennesu je imel včeraj zanimivo dogodivščino. Ko se je peljal z avtomobilom po opravku, je srečal nuno, ki ga je prosila, naj jo vzame s seboj. Trgovec ji je ugodil, pa je takoj opazil, da ima močan glas in jake roke. Simuliral je še nadalje odkrito spoštovanje do neznanke ter jo potem, ko je ustavil avto na cesti, naprosil, naj stopi iz voza in mu pomaga za avtom dvigniti neko zaklopko. Čim je izstopila, je trgovec skočil za volan ter odbrzel brez nje proti svojemu cilju. V kovčegu, ki je ostal na avtomobilu, so našli kompletno najmodernejšo vlomilsko orodje.

Literarni večer PEN-kluba mladih

Literarni večer, ki ga je priredil snoči v zeleni dvorani »Uniona« PEN-klub mladih, je imel za naše dosedanje razmere začudo lep uspeh. Dvorano je napolnilo občinstvo skoro do zadnjega kotička. Navzočih je bilo mnogo starejših literatov in več vseučiliških profesorjev; posebno častno pa je bilo zastopano ženstvo iz naših inteligenčnih vrst in kajpak akademska mladina. Večer se je vršil v znamenju 12-letnice smrti Ivana Cankarja. Po uvodnem govoru je predsednik PEN-kluba mladih Francé Vodnik prečital svoj esej »Pot v tempelj«, za njim pa so čitali iz svojih del Anton Ocvirk, Ludvik Mrzel in Mile Klopčič. O njih recitacijah bomo priobčili jutri daljše poročilo. V splošnem je ta prvi večer mladih literatov potekel prav animirano.

Film „Na zapadu nič novega" prepovedan

Berlinska cenzura se vdala zahtevi narodnih socialistov in prepovedala pacifistični film »Na zapadu nič novega« — Pruska vlada proti prepovedi

Berlin, 11. decembra. d. Zaradi filma »Na zapadu nič novega« je nastala velika politična afera. Gre predvsem za preizkušnjo moči narodnih socialistov in berlinske policije. Narodni socialisti so hoteli predvsem izzvati prepoved predvajanja filma in kakor se je prvotno zdelo, policija ni hotela pripustiti, da bi nastopali v Berlinu kot gospodarji položaja. Ker so se demonstracije v zadnjih dneh neprestano ponavljale, je berlinski policijski predsednik prepovedal vse javne obhode in zbiranja pod milim nebom. Tritev narodno-socialističnih listov, da se udeležuje demonstracij velik del berlinskega prebivalstva, je neresničen. Demonstrantov je le malo in cenijo njihovo število na približno 6000. V koliko pa ogrožajo splošno varnost, dokazuje dejstvo, da so v včerajšnji noči na visoki železnici, ki vodi iz Nollendorferplatza ustavili več vlakov ter ogrožali železniškega predstojnika, ki se je uprl njihovemu početju. Razen tega so narodni socialisti v poznih nočnih urah napadli več pasantov in jih pobili na tla. Včeraj opoldne so film »Na zapadu nič novega« predvajali v državnem notranjem ministrstvu članom državne in pruske vlade. Po prvotnih vesteh se je zdelo, da se vlada ne bo vdala zahtevam narodnih socialistov, naj se ta film prepove.

Berlin, 11. decembra. g. **Filmska cenzura je danes popoldne po neskončnih posvetovanjih zaradi ogrožanja ugleda Nemčije prepovedala predvajanja pacifističnega Remarquejevega filma Na zapadu nič novega«.** Prepoved ni prišla nepričakovano, ker je celo vlada v zadnjih dneh posredno zavzela stališče proti filmu.

V nemških demokratskih krogih je izvala prepoved Remarquejevega filma pravo potrtost, ker jo smatrajo za umik državne vlade pred terorjem ceste. Razen tega omenjajo tudi posledice, ki jih bo izzvala ta prepoved v inozemstvu. Notranje-politični razkraj v Nemčiji se je prav zaradi te prepovedi bistveno poostril. Pruska vlada vztraja na tem, da ne gre za film proti ugledu Nemčije, temveč proti vojni. Zato je dolžnost državne vlade, da dovoli predvajanje pacifističnih filmov.

Iz mariborskega občinskega sveta

Maribor, 11. decembra.

Nocoj se je vršila v tem letu menda zadnja redna seja občinskega sveta pod predsedstvom župana dr. Juvana. Pred prenodom na dnevni red se je izvolil kot namestnik zastopnika mestne občine v odboru javne kuhinje obč. svetnik Aljančič. Nadalje se je potrdil disciplinski odsek v dosedanji sestavi s predsednikom dr. Lipoldom, le namestu inž. Barana je uradništvo delegiralo nadsvetnika Cerneta.

Vse zadeve I. odseka so se odložile za tajno sejo. Za II. odsek je poročal obč. svetnik dr. Strmšek, predvsem o pravilniku, ki ga je odsek izdelal za podpiranje onemoglih mestnih delavcev, njihovih vdov in sirot. Nudile se jim bodo denarne podpore, zdravniška pomoč in hrana v mestni ljudski kuhinji. Določenih je bilo pet kategorij in bodo dobivali oni, ki so bili pet let v mestni službi, po 150 Din na mesec, za vsakih nadalnjih pet let do 25 let službe po 25 Din več, od 25 do 30 let službe 400 Din in nad 30 let službe 500 Din na mesec. Iste zneske bodo dobivale tudi njihove vdove in sirote, otroci do 18 let. — Na svoječasni predlog mestne občine ministrstvu za socialno politiko, naj bi se tudi stanovanja vrstila pod zakon o pobijanju draginje, življenjskih potrebščin, je ministrstvo odgovorilo, da po sedanjem zakonu to ni mogoče, da pa bo upoštevalo predlog pri morebitni sestavi novega zakona.

Za III. odsek je poročal obč. svetnik Stabej med drugim, da je vlada sistirala sklep občinskega sveta o preimenovanju Jezdarske ulice v Ulico tržaških mučenikov, kar je vzel občinski svet na znanje. Odstranijo se ruševine starega avstrijskega spomenika na Kalvariji, napisna tabla se izroči muzeju. — V smislu odloka banske uprave se bodo uporabljale hišne in ulične tablice po predpisih zakona in se bodo sedanje prepleskale v državnih barvah.

Iz IV. odseka, poročevalec občinski svetnik Pušenjak, je vredno omeniti, da se je upravni odbor pooblastil urediti izplačilo 13. plače mestnim uslužbencem kakor lani. Praznik Vseh svetnikov se prizna delavcem kot plačan praznik. Plačilo zdravljenj v Mariboru pristojnih izvršenih v času od 1. aprila 1930, t. j. po ukinjenju okrajnega zastopa, se bo izvršilo iz novega proračuna. — Kavarna v parku se ne bo več oddajala v najem, ampak jo bo prorabila občina v prosvetne svrhe. Vlogo raznih obrtniških in trgovskih organizacij za ustanovitev srednje obrtne šole v Mariboru z raznimi oddelki je občinski odbor pozdravil in je sklenil predlagati ustanovitev posebnega odseka, ki naj bi pripravil vse potrebno. Mestna občina bo delegirala v ta odsek svojega zastopnika. — Računski zaključki za 1928. so se odobrili. — Sprejel se je predlog obč. svetnika Grčarja, naj bi mestni fizikat preštudiral vprašanje ustanovitve samostojne občinske lekarne ter podal občinskemu svetu poročilo.

Med zadevami V. odseka, poročevalec obč. svetnik Murko, so bile razne obrtne koncesije. Za plinarniški odsek je poročal podžupan dr. Lipold, da se bodo položile v Badlovi ulici in na Glavnem trgu nove cevi, ker so sedanje že zelo slabe in tudi preozke.

Za klavniški odsek je poročal obč. svetnik Tavčar, da se bo izdelal poseben pravilnik za uvedbo oglednine za vse mesne izdelke, ki se pripeljajo v mestno območje. Na predlog župana se je potrdil še novi tržni odsek, v katerem so občinski svetniki Žebot, Čeh, Tumpej in Senekovič.

Javni seji je sledila še tajna.

Smrtna nesreča na Fali

Maribor, 11. decembra.

Pri vodni zgradbi na Fali se je zgodila nesreča, ki je zahtevala človeško žrtev. Za osiguranje pragov brane se izvršujejo potrebna dela s potapljaškim zvonom. Potapljaški zvon visi na železnem ogrodju, ki se je porušilo. Na tem ogrodju je bilo 11 delavcev, ki so snemali tramove in deske. Pri zrušenju ogrodja so vsi delavci popadali v vodo, vendar pa je bilo mogoče rešiti vse razen enega.

Andra Mitrović gre v Zagreb

Beograd 11. decembra AA. Z odlokom ministra prosvete je prideljen glasbeni akademiji v Zagrebu na lastno prošnjo in brez pravice do dnevnice Andra Mitrović, tajnik narodnega gledališča v Mariboru.

Potres v daljavi

Beograd, 11. decembra AA. Včeraj so seizmološki aparati na Tašmajdanu zabeležili potres v daljavi 3.000 km od Beograda. Maksimum potresa je bil ob 11.40 in je znašal 11 mikronov. Konec potresa je bil ob 12.05.

Prvi nastop dr. Aljehina v Ljubljani

Ljubljana, 11. decembra.

Danes točno ob 20. se je pričela simultanska produkcija šahovskega prvaka dr. Aljehina proti 35 ljubljanskim igračem, med katerimi so bili gotovo najboljši naši šahisti. Kazinska dvorana se je začela polniti že okrog 19.30 in ob 20. je bila že skoro prenapolnjena. Sredi dvorane je bilo postavljenih v četverokotu več belo pogrnjenih miz s šahovnicami, za katerimi so že bili pripravljeni šahisti. Fronto pod galerijo proti »Zvezdi« so zavzeli skoro izključno člani ljubljanskega šahovskega kluba, in sicer od leve proti desni Židan, Vogelnik, Iskra, Rupnik, ga. Scherbanova, Ciril Vidmar, Cibic, Gabrovšek Ludvik in Gabrovšek Julij. Desno stran so zasedli »Triglavani«, levo in vhodno stran pa nikjer včlanjeni šahisti; med njimi je bil tudi Milan Vidmar ml. Med občinstvom je bilo opažati vedno bolj naraščajoče zanimanje, ki se je še stopnjevalo, ko se je pojavil nekaj minut pred 20. naš prvak dr. Vidmar, dve minuti pred 20. pa svetovni prvak dr. Aljehin v spremstvu predsednika pripravljalnega odbora dr. Egona Stareta.

Dr. Stare je z dr. Aljehinom, ki ga je publika takoj navdušeno aklamirala in pozdravila s spontanim ploskanjem, stopil v sredo, predstavil odličnega gosta in nato v kratkem pomembnem govoru, v katerem je dr. Aljehina uvodoma še enkrat toplo pozdravil v imenu Saveza in v imenu ljubljanskih šahistov, očrtal važnost prihoda šahovskega prvaka. Poudarjal je, naj ne pozabimo, da dr. Aljehin ni samo svetovni šahovski prvak, temveč da je tudi — Slovan, kri naše krvi. Pozdravlja ga pa tudi kot literata, znanstvenika in umetnika v polnem pomenu besede. K zaključku mu je v imenu vseh izrekel prisrčno dobrodošlico. Nato je prosil dr. Vidmarja, naj prevzame vodstvo simultantske produkcije, čemur se je naš šahovski matador rad odzval.

Skoro točno ob 20. se je pričela simultanska produkcija. Dr. Aljehin je pristopil k deski ge. Scherbanove, ki je sedela baš v sredini in potegnil prvega kmeta, nato pa po vseh drugih deskah. Prve tri poteze je na vseh deskah izvedel skoro brez premišljanja, naglo, brezskrbno. Pri četrti potezi se je tu pa tam za hip ustavil, pa zopet naglo potegnil. Tudi nadaljnje tri poteze je razmeroma naglo absolviral, šele pri deveti in deseti se je intenzivneje poglobil. Do 20.30 je absolviral že deset potez, točno ob 21. je imel za seboj 13 potez. Rabil je torej za prvih 10 potez pol, za nadaljnje tri pa tudi pol ure. Seveda do 21. še ni bilo na nobeni deski zaznamovati položaja, iz katerega bi bil eventualno razviden končni rezultat. Večina teh potez je šla itak po šabloni in teoretično pravilno, dasi je bilo opažati, da je sempatja mojster že prišel s kako fineso ali pa noviteto na dan. Ob 21. se je začelo stopnjevati zanimanje občinstva: opažati je bilo, da so ponekod posegali že kibici v borbo. Dr. Aljehin je igral razmeroma mirno, pušil pa je skoro neprestano in vmes tudi popil skodelico črne kave.

*

Ob 22.10 je padla prva žrtev simultanske produkcije. Po 17. potezi je kapituliral inž. Sodnik. Ob otvoritvi partije stal Sodnik razmeroma še dovolj ugodno, bil je skoro za kmeta na boljšem. Beli pa mu je s spretnim manevriranjem prodrl v zaledje in mu ugrabil trdnjavo. Sicer bi se lahko inž. Sodnik še nekaj časa branil, toda ni se mu zdelo oportuno.

Že nekaj minut pozneje je sledila druga kapitulacija. Tik poleg Sodnika sedeči Onič se je vdal po 20. potezi. Igral je damski gambit. Ker pa se je s kraljico preveč eksponiral, je izgubil važnega kmeta in prišel v tako kočljiv položaj, da bi mu po nadaljnjih štirih potezah grozil neizogibni mat. Vdal se je raje sam. Ob 22.30 se je turnir še nadaljeval.

Avtomobilska cesta Calais-Kalkuta

Beograd, 11. decembra p. V najkrajšem času bo določena mednarodna avtomobilska zveza preko Jugoslavije, ki bo vodila od Calaisa do Indije. Ta mednarodna avtomobilska cesta bo šla preko Bruslja, Frankfurta, Dunaja, Budimpešte, Novega Sada, Beograda, Niša, Carigrada in dalje do Kalkute.

Vremenska napoved

Zagrebška vremenska napoved za danes: Oblačno, hladno, nestalno vreme. — **Situacija včerajšnjega dne:** Nad Sredozemskim morjem in južnimi pokrajinami je pritisk padel. Na Jadranu so prevladovali severni vetrovi. Temperature so v splošnem padle od 1 do 8 stopinj C. V višjih legah je bilo snega do 20 cm. Morje je bilo v gor. Primorju mirno in valovito, v južnem pa valovito in nemirno.

Dunajska vremenska napoved za petek: Sprva začasno zboljšanje, pozneje zopet slabše. Vremenska kriza na vidiku.

Naši kraji in ljudje

Dr. Aljehin med nami

Svetovni mojster dr. Aleksander Aljehin v vestibulu hotela Uniona. Od leve na desno: Ciril Vidmar, dr. Gregorin, dr. Milan Vidmar, arhitekt Costaperaria, dr. A. Aljehin, dr. Stare in tajnik šahovskega saveza Mirko Magdič.

V sredo zvečer se je pripeljal prvak šahistov dr. Aljehin s Simplon-ekspresom iz Pariza v Ljubljano. Na kolodvoru so se zbrali številni šahisti, navzoč je bil celokupni odbor s predsednikom dr. Egonom Staretom in podpredsednikom Avgustom Praprotnikom na čelu. Sprejema svojega šahovskega tovariša se je udeležil tudi naš mojster dr. Vidmar. Na peronu se je zbrala tudi tukajšnja ruska kolonija, da se pokloni svojemu velikemu sorojaku. Ko je dr. Aljehin izstopil, ga je najprej toplo pozdravil dr. Stare v imenu ljubljanskih šahistov, nakar se mu je dr. Aljehin ljubeznjivo zahvalil v ruskem jeziku. V imenu Jugoslovenskega šahovskega saveza ga je tudi prisrčno pozdravil iz Zagreba došli savezni tajnik g. Mirko Magdič. Po pozdravu zastopnikov ruske kolonije in kratkem razgovoru s predstavniki naših šahovskih krogov se je svetovni prvak odpeljal v hotel »Union«. V hotelu je imel daljši razgovor z novinarji, o čemer je že obširnejše poročal včerajšnji »Slovenski Narod«.

Včeraj dopoldne je dr. Aljehin, ki je bil od 28urne, precej naporne vožnje, zelo izmučen, do 11. spal, nato pa je sprejel saveznega tajnika Mirka Magdiča. V razgovoru se mu je zahvalil za vzorno organizacijo jugoslovenske turneje ter za izredno topel sprejem, ki ga je dož.vel ob prihodu v Ljubljano. Tajnik mu je sporočil, da mu je sarajevski šahovski prvak Astaloš pisal, če bi bil dr. Aljehin voljan prirediti po zaključku turneje eno produkcijo tudi v Sarajevu, Aljehin je pristal na to in bo odigral svojo 12. produkcijo po zaključnem gostovanju v Beogradu. Program gostovanja in definitiven razpored turneje dr. Aljehina je nastopen.

V petek brzoturnir v Ljubljani, v soboto 13. t. m. 2. produkcija v Mariboru, v nedeljo 14. t. m. 3. produkcija v Karlovcu, v ponedeljek, 15. t. m. 4. produkcija v Zagrebu, v torek 16. t. m. odmor v Zagrebu, v sredo 17. t. m. potovanje v Split, v četrtek 18. t. m. 5. produkcija v Splitu, v petek 19. t. m. odhod iz Splita v Zagreb, v soboto 20. t. m. 6. produkcija v Zagrebu, v nedeljo 21. t. m. 7. produkcija v Virovitici, v ponedeljek 22. t. m. odhod iz Virovitice v Osijek, v torek 23. t. m. 8. produkcija v Somboru, v četrtek 25. t. m na božič — odmor, v petek 26. t. m. 10. produkcija v Novem Sadu, v soboto 27. t. m. odhod v Beograd, v nedeljo 28. t. m. 11. produkcija v Beogradu.

Nato sledi še gostovanje v Sarajevu in s tem bo dr. Aljehinova turneja po Jugoslaviji zaključena.

Dr. Aljehin je pozneje saveznemu tajniku vrnil poset in ga obiskal v njegovi sobi. Opoldne je bil odlični gost na obedu pri dr. Staretu, kjer so bili povabljeni tudi dr. Vidmar, arh. Costaperaria, dr. Slokar, dr. Windischer in dr. Gregorin.

Po kosilu je odšel dr. Aljehin v spremstvu funkcijonarjev ljubljanskega šahovskega kluba v mesto, kjer si je ogledal razne zanimivosti Ljubljane, nato pa se je vrnil v Union. Zvečer je nastopil v simultanski produkciji, o čemer deloma poročamo na drugi strani.

V petek dopoldne se odpelje šahovski prvak v spremstvu našega odličnega šahista Vasje Pirca z avtomobilom na Bled, kjer si bo ogledal zanimivosti in lepote naše Gorenjske. Drevi nastopi na brzoturnirju, ki se vrši ob 18.30 v kazinski dvorani proti Milanu Vidmarju mlajšemu, Furlaniju, Vogelniku, Gabrovšku, Rupniku in Cirilu Vidmarju. odigral pa bo tudi z dr. Vidmarjem posebno partijo, ki jo bo oddajal tudi Radio Ljubljana. Šahiste opozarjamo, da si pripravijo šahovnice, da lahko eventuelno po radiu zasledujejo potek igre. Pripravljalni odbor prosi vse grače, da pridejo vsaj do 18.15 v veliko kazinsko dvorano in da se strogo drže izdanih navodil

Po turnirju bo na čast odličnemu gostu pozdravni večer, katerega se udeleže odlični predstavniki ljubljanske javnosti. Na prireditvi bo sodeloval Radio-orkester, iz prijaznosti pa sodeluje tudi naša koncertna pevka gospa Mira Costaperaria. V Mariboru se odpelje dr. Aljehin v soboto opoldne.

Pripravljalni odbor prosi vse one, ki bi želeli prisostvovati pozdravnemu večeru svetovnega prvaka dr. Aljehina, ki se vrši drevi ob 20. v veliki kazinski dvorani in ki pomotoma še niso dobili vabila, da se priglase najkasneje do danes opoldne v kavarni »Emoni«, ali pa na telefonsko številko 31-43.

Smrt zavednega narodnjaka

Šmartno pri Litiji, 11. decembra.

Včeraj se je razširila tužna novica: »Vinko Watzak je umrl ...«

Pokojni Vinko je bil kaj častitljiva postava in spoštovana osebnost v vsem našem okraju. Kljub čestiti starosti — smrt ga je zatekla v 84. letu — je bil Vinko še vedno aktivni uradnik. Vršil je pisarniške posle v slatenski graščini pri knezu Windischgrätzu.

Pred desetleti je stopil gospod Watzak v pokoj kot vodja meroizkusnega urada. Malenkostna pokojnina, čeprav je bil vso svojo službeno dobo priden in vesten uradnik, mu ni zadoščala za življenje. Kljub mnogim križem je vodil redno in vestno tudi pisarniško delo v graščini Slatini in je bil tako kot delavec vzornik vsej okolici.

Vinko Watzak je igral v prejšnjih desetletjih v našem kraju važno vlogo pri narodnem delu. Saj je bil odličen delavec v tukajšnji CM podružnici, dolga leta pa je tudi vršil tajniške posle pri našem pevskem društvu »Zvon«, ki je letos praznoval 40letnico obstanka. Watzak je bil še tudi zadnje čase vedno mladeniško čil in točen, kadar ga je klicala dolžnost na kulturno prireditev te ali one organizacije.

Dober družabnik, mož na svojem mestu vsepovsod in vedno, mladini svetel vzgled pridnosti, tak je bil naš blagi pokojnik. In vedno naš dober, najboljši svetovalec, ki mu bomo ohranili topel in hvaležen spomin.

Pogreb zaslužnega moža bo jutri, v petek. Na njegovi poslednji poti ga spremljajo razen tovarišev in znancev tudi naše gasilno društvo, pevsko društvo »Zvon« pa mu zapoje poslednje pesmi v slovo.

Naj počiva v miru naš zavedni narodni bojevnik, prizadeti obitelji pa naše iskreno sožalje!

Tragična smrt stare delavke

Mestna delavka Urša Nograškova se je v duševni zmedenosti utopila

Ljubljana, 11. decembra.

Kovač Ivan Habič, doma iz Čikovca pri Grosupljem, je davi okrog 7. idoč za Gradom v službo opazil, da hiti čez cesto neznana ženska naravnost proti Gruberjevem kanalu. Videl je postati žensko za hip na bregu, kjer je odložila svojo pelerino in neke druge predmete. Trenotek na to pa je že stopila na visoko škarpo in se pognala v vodo. Habič je takoj podvizal korake na breg in opazil, da so neznanko že zagrnili valovi. Početje neznanke je videla istočasno tudi služkinja Marija Crnkovičeva, ki se je takoj pridružila Habiču in pričela klicati. Kmalu za tem so prihiteli po cesti tudi šolarji, ki so odhajali v šolo iz Hradeckega vasi in razburjeno pripovedovali, da so videli v vodi žensko truplo, ki so ga valovi gnali proti Štepanji vasi. O zadevi so očividci takoj obvestili stražnika, ki se je podal na mesto, kjer je neznanka skočila v vodo in našel tamkaj papirnato vrečo, svileno nagrudno ruto ter črno torbico, v kateri se je nahajalo okrog 230 Din gotovine, molitvenik, dva ključa in dva rožna venca. Na papirnati vrečici je bil z okorno roko napisan tudi naslov, ki ga je zapustila neznanka. Iz naslova je bilo razvidno, da gre za Uršulo Nograškovo, stanujočo na Poljanski cesti 23.

Na podlagi pripovedovanja ljudi, ki so opazovali smrtni skok Nograškove, je policija s pomočjo drugih takoj podvzela vse mere, da bi se spravilo truplo ženske iz vode, ali se morda otelo ši živo. Vse raziskovanje vode, pa je ostalo brezuspešno, kajti voda je truplo odplavila že daleč iz mesta proti Štepanji vasi in zanesla morda tudi v tok Ljubljanice proti Fužinam.

Ko so policijski organi prišli v hišo na Poljanski cesti 23, so našli stanovanje zaklenjeno. Soproga železniškega strojevodje Marija Elerškova je izpovedala, da se je 58 letna Uršula Nograškova, ki je bila zaposlena kot mestna delavka, oglasila pri njej že na vse zgodaj. Pojavila se je v njeni kuhinji okrog 6. in ji izročila 1500 Din v gotovini, dalje hranilno knjižico Ljudske hranilnice z vlogo 4000 Din in depotno pismo na znesek 22.000 Din z naročilom, naj vse skupaj shrani, češ, da bo že prišla iskat, kadar bo kaj rabila. Obenem ji je tožila, da jo zasledujejo njeni sorodniki, ki jo hočejo oslepariti za denar in jo spraviti v hiralnico. Seveda pa je Elerškova istočasno pripomnila, da navedb Nograškove nikoli ni jemala resno, ker se je dalje časa poznalo, da je nekam zmešana in govori take stvari v duševni zmedenosti. Da ni normalna, se ji je poznalo tudi sicer, ker je vedno počela stvari, ki so odločno kazale za abnormalnost.

Vprašanje hrastniške šole

Hrastnik, 11. decembra.

Ker je komisija nedavno zopet pregledala stavbišča za zgradbo nove šole, se je za nas tako važno šolsko vprašanje zopet pomaknilo za nekaj korakov naprej. Med ogledom komisije so bili stavljeni razni predlogi in sta najvažnejša predloga župana trboveljske občine g. Voduška in pa mnenje našega krajevnega šolskega odbora. G. župan je predlagal decentralizacijo hrastniškega šolstva in ustanovitev dveh šolskih okoliš ev. Krajevni šolski odbor pa je zavzel nasprotno stališče opirajoč se na domače razmere.

Komisija se je lahko prepričala, da decentralizacija ne bi bila v prid šolstvu in tudi ne v prid občini. Krajevni šolski odbor stoji na stališču, naj ostane naše šolstvo centralizirano, kakor je bilo doslej.

Komisija si je ogledala več stavbišč ter se končno izjavila za dve, ki bi prišli v poštev. To je Dacarjev hrib in stavbišče pri Rošu, ki je že last krajevnega šolskega odbora. Za prvo stavbišče je neprijetno to, da se stekajo tja dim in plini iz kemične tovarne. Po mnenju strokovnjakov pa bi se dalo pline in dim zajeziti, kakor so to napravili pred vojno z dobrim uspeho mv Idriji. Pri drugem stavbišču pa je treba napraviti najprej drenažo in potem ugotoviti nosilnost sveta.

Tem zahtevam se bo lahko v najkrajšem času ugodilo in potem se bodo oblasti izrekle za eno ali drugo stavbišče. Tako lahko upamo, da se prične spomladi končno le z gradbo prepotrebnega šolskega poslopja.

Ob 4., 7. in 9. uri!

Lilian Harvey
Willy Fritsch
Oskar Karlweis
Heinz Rühmann

v sladki Ufini filmski opereti

3+1=2

Velik in krasen dopolnilni spored!
Najnovejši Paramountov zvočni tednik!

Predprodaja vstopnic od 11. dopoldne dalje!

Telefon 2124.

Elitni kino Matica

Pri ishiasu sledi na kozarec naravne **»Franz Josefove« grenčice,** popite zjutraj na tešče, brez muje izdatno iztrebljenje črevesa, kar povzroči ugoden občutek olajšanja. Zdravniki strokovnjaki pripominjajo, da učinkuje **»Franz Josefova« voda** sigurno in prijetno tudi pri kongestijah proti jetrom in danki ter pri krčnih žilah, hemeroidih, oboleli prostati in mehurjevem katarju. **»Franz Josefova« grenčica** se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Zanimivo predavanje

Zanimivo zimsko-sportno predavanje, ki ga priredi T. K. »Skala« v petek, 12. t. m. v dvorani Delavske zbornice pod naslovom »Velikonočni dnevi na Koroškem« obeta zopet velik užitek in izpodbudo do gojitve najlepšega zimskega sporta — smučarstva. Omenjenemu klubu je to pot uspelo pridobiti popularnega alpinista Karla Koraneka z Dunaja, da nam tokrat pokaže dolgo serijo svojih prelepih fotografičnih posnetkov z naše domače Koroške v Kamniških planinah. Zanimivo bo to predavanje vsled tega, ker bomo čuli sodbo o naših lepotah in izvrstnih smučarskih terenih iz ust izbornega poznavatelja vseh centralnih Alp in vobče vseh pomembnejših pogorij v Evropi. Naša javnost je imela že čestokrat priliko slišati njegova alpinska predavanja ter občudovati njegove naravne fotografične posnetke, ki se odlikujejo po precizni tehnični izvedbi, kakor tudi po izbranem in finem okusu. Gledanje na naravo je pri g. Koraneku uprav tipično; zanima ga vse, tako najmanjši detajl snežnega kristala, kakor tudi najširša gorska panorama in najožji svetlobni pramen vijoč se po globoko zasneženem gozdu, do največjih nastojenj vzhajajočega ali zahajajočega solnca.

Pa tudi njegova beseda, ki tolmači gledavcu vse optične prizore, je nazorna in vzpodbujajoča. Takšen se je do sedaj vedno izkazal g. Koranek in zato tudi tokrat pričakujemo od njega istega česar smo do sedaj bili vsikdar deležni. Navdušil nas je alpinizem, za naravo, za prelepo udejstvovanje na fotografičnem polju, za smotreno gojitev zimskega sporta, t. j. smučarstva itd. V tem slučaju pa, ko nam bo pokazal naše domače planine, bo zanimanje gotovo še večje in pričakujejo prireditelji tega in ostalih predavanj, da jih javnost za plemenito in koristno delo nagradi s svojim številnim obiskom.

Vstopnice se dobe v predprodaji v Matični knjigarni ter na večer predavanja pri blagajni v Delavski zbornici. **T. K. Skala.**

Primorske novice

Goriški prefekt Dompieri je nenadoma premeščen v Ravenno. Sedanji goriški fašistični konzul Avenanti hoče takojšnjih energičnih preuredb v postopanju z »drugorodci«, in ker jih ni dosegel pri Dompieriju, je poskrbel pri rimski vladi, ko je poročal o položaju v deželi, njegovo odstranitev. V Gorico pride prefekt, ki bo z Avenantijem složno deloval. Domačin, Tržačan Dompieri, je premehak za obmejno fašistično službo.

V tržaški provinci znaša po uradnem izkazu srednja poljedelska produkcija na približno 2000 ha letos 16.6 napram 9.08 kvintalov v letu 1925. Lani je znašala srednja produkcija 15.4 na ha in skupne produkcije je bilo 30106 kvintalov, letos izkazujejo skupne produkcije 32.258 kvintalov.

KULTURNI PREGLED

Repertoarji

LJUBLJANSKA DRAMA
Začetek ob 20.

Petek, 12.: Sveti plamen. A.
Sobota, 13.: Serija A-000001. Ljudska predstava po znižanih cenah. Izven.
Nedelja, 14. ob 15.: Utopljenca. Ljudska predstava po znižanih cenah. Izven. — Ob 20.: Gospa ministrica. Ljudska predstava po znižanih cenah Izven.
Ponedeljek, 15.: Sen kresne noči. D.

LJUBLJANSKA OPERA
Začetek ob 20.

Petek, 12.: Zaprto.
Sobota, 13.: Boheme. C.
Nedelja, 14. ob 15.: Hasanaginica. Ljudska predstava po znižanih cenah. Izv. — Ob 20.: Car in tesar Ljudska predstava po znižanih cenah Izven.
Ponedeljek, 15.: Zaprto.

ŠENTJAKOBSKI GLEDALIŠKI ODER.
Začetek ob 20

Sobota, 13.: Revna ko cerkvena miš.
Nedelja, 14.: Revna ko cerkvena miš.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE
Začetek ob 20

Petek, 12.: Zaprto.
Sobota, 13.: Škrjančkov gaj. C. Znižane cene. Zadnjič.
Nedelja, 14. ob 15.: Aleksandra. Kuponi. — Ob 20.: Gospa ministrica Kuponi.

PTUJSKO GLEDALIŠČE
Začetek ob 20

Ponedeljek, 15.: Lutka. Gostovanje mariborskega gledališča.

Igralski jubilej Rudolfa Deyla

V Pragi bo drevi v Stavovskem divadlu proslava pet in dvajsetletnice, kar deluje v drami ondotnega Narod. divadla eden najpopularnejših praških igralcev Rudolf Deyl. Jubilant zasluži, da se ga ob tej priliki spomnimo tudi Slovenci, saj je Deyl **davno pred vojno deloval več sezon na ljubljanskem odru.** Kakor mnogi Čehi, je tudi on pomagal izgrajevati naše gledališče, ki danes trdno stoji na svojih nogah.

Deyl ni največji umetnik v Pragi, vendar je kot igralec priljubljen in znan, kakor največji med Talijinimi služabniki. Po rodu je iz Prage, igrati je začel na diletantskem odru, kateremu je ostal vse življenje naklonjen. Tudi na višku svoje igralske karijere je bil v tesnih stikih z diletanti, ki so se mu oddolžili tako, da so po njem imenovali celo vrsto društev. Razen v Ljubljani je deloval več let v Plznji, zadnjega četrt stoletja pa je neumoren član najbolj reprezentativnega češkega ansambla.

Na njegov igralski razvoj so mnogo vplivali slavni igralci kakor E. Vojan, Mošna, Seifert, Hana Kvapilova in dr. Ko je bil na krmilu Nar. divadla Jaroslav Kvapil, je nadarjeni Deyl dosegel višek svojega razvoja. Med drugim je absolviral cel ciklus Shakespearejevih iger. Izborno se je uveljavljal v komadih domačih avtorjev. Pravijo, da je igral doslej že čez 1000 ulog, a še vedno ne miruje.

Deyl ni edin češki igralec, ki je na začetni poti svojega razvoja deloval pri nas in ki je pozneje v domovini dosegel velik sloves. Preverjen naj bo, da se ga je ob njegovem jubileju s simpatijo spominjala tudi gledališka Ljubljana. Še na mnoga leta!

Jugoslovenska glasba v Olomoucu

(Izvirno poročilo.)

Olomouc, decembra.

Kakor vsako leto, je Češkoslovaško - jugoslovenska liga v Olomoucu priredila tudi letos proslavo jugoslovenskega državnega praznika. Proslava se je vršila v Dvořakovi dvorani, preurejenega doma glasbenega društva »Žerotin«. V okusno dekorirani dvorani se je zbralo številno občinstvo, na čelu mu predstavitelji javnega življenja (politiki, zastopniki oblasti, ravnatelji šol, zastopniki vojske, reprezentanti gospodarskega življenja, književniki itd.). Proslavo je otvoril tajnik Lige, ki je kratko, a markantno in v dovršeni obliki orisal poglavitne faze razvoja jugoslovenskega naroda in države.

Najvažnejši del večera je bila glasbena akademija z docela jugoslovenskim programom. Razen obeh državnih himen je obsegala samo jugoslovenske pesmi in klavirske skladbe, pri čemer je omeniti še to, da so vse pevske točke absolvirali Jugosloveni.

Tako so bili na tem krasnem večeru zastopani: B. Ipavic (»Ciganka Marija«), Ant. Nedved (»Pogled v nedolžno oko«) in G. Krek (»V brezupnosti«), ki jih je izborno interpretiral **Peter Burja.** Dalje: Jos. Pavčič (»Pastirica«), A. Lajovic (»Kaj bi te gledal«), B. Ipavic (»Romanca«) in J. Michel (»Nezakonska mati«), katere je zapela s polno nežnostjo in toploto ga. **Franja Burjeva.** S pesmimi Hatzeja (»Majka«), Zajca (»Domovina«, »Lastama«) in Konjovića (»Pod pendžerima«) je virtuozno nastopil **Dragomir Stefanović.** Višek pevskih točk je bil duetto iz Foersterjeve opere »Gorenjski slavček«, s katerim sta očarala hvaležno občinstvo zakonca Burja. Vse pevske točke je spremljal na klavirju profesor **R. Kopa,** ki je mojstrsko igral tudi obe državni himni in Slavenskega »Allegro pastoralle«.

Kakor je videti, je toli sijajni potek večera omogočilo to, da v Olomoucu biva troje jugoslovenskih opernih pevcev. Zakonca Burja sta dobro znana tudi slovenskemu občinstvu. Prvič ju je olomouško Češko gledališče angažiralo v sezoni 1928./29., v letošnji sezoni je angažiran samo gosp. Peter Burja, medtem ko njegova gospa nastopa kot gost. Naj se ob tej priliki nekoliko zaustavimo samo pri gosp. Petru Burji in poročamo o njegovih uspehih na češkem odru.

Peter Burja se je pri Češkem gledališču v Olomoucu uveljavil že za časa prvega angažmana, ko je ustvaril vrsto glavnih ulog takratnega opernega repertoarja. Spominjamo se zlasti njegovega Silvena v Maillartovem »Puščavnikovem zvončku«, princa Calafa v Puccinijevem »Turandotu«, Vinicija v Nougesovi »Quo vadis«, Primasa v Kienzlovi »Pesmi gora«, vojvode v Puccinijevem »Rigolettu«, Canija v Leoncavallovih »Komedijantih«, Dalibora v Smetanovi operi istega imena in princa v Dvořakovi »Rusalki«, Alfreda v Verdijevi »Traviati« ter Cavaradossija v Puccinijevi »Tosci«. Letos so se tem ulogam pridružili še don José v Bizetovi »Carmen« in Samson v Saint Saensovi operi »Samson in Dalila«. Če si je bil že takoj v začetku pridobil občinstvo s svojim prijetnim, dobro kultiviranim liričnim tenorjem, nas letos preseneča s svojo še bolj dozorelo glasovno zmogljivostjo. Resno študiranje vsake uloge, ki ga je vedno označevalo, je napravilo iz Burje suverenega gospoda v svoji stroki. Njegov impozantno rastoči repertoar ga upravičuje do rožnatih nadej v bodočnost.

Ker olomouško Češko gledališče redno gostuje tudi v vrsti drugih mest, je imel Peter Burja priliko, da se je v okviru olomouškega opernega ansambla uveljavil takisto na visoko uspelih gostovanjih v Čeških Budějovicah, Prostějovu, Opavi in na Dunaju. Pravkar se ansambl pripravlja za gostovanje v Znojmu, nakar pojde na štiri do šest tednov v Košice.

Doslej neznana ljubljanska komponistka, katere uspeh v Zagrebu je zabeležil naš zagrebški poročevalec gosp. Žiga Hirschler v »Jutru« z dne 6. t. m., se piše gdč. Vilma Mikek, ne Mikak, kakor je bilo pomotoma natisnjeno. Na prošnjo popravljamo to tiskarsko napako in beležimo, da bo nje skladba izšla v posebni izdaji.

V znamenju vojnih romanov. Avstrijci so dobili nedavno svoj prvi večji in pomembnejši vojni roman in sicer Josefa Hofbauerja »Der Marsch ins Chaos«, ki opisuje boje v tirolskih gorah in na Krasu. — Ob istem času so dobili svoj vojni roman« tudi Belgijci. Imenuje se »Aux lueurs du Brasier«. Spisal ga je Lucien Christophe, izdal pa minule dni A. Michel v Parizu. Danes je postala že zadeva narodnga prestiža, da ima vsak narod »svoj« vojni roman.

Ali ste že naročeni na „ŽIVLJENJE IN SVET“?

Damam za Božič

LEPE PLASČE, GOSPODOM PA LEPE SUKNJE
iz konfekcijske trgovine
Drago Gorup & Co., Miklošičeva cesta 16/I

Domače vesti

* **Odlikovanje.** Z redom jugoslov. krone V. stopnje je bil odlikovan šolski upravitelj pri Sv. Andražu v Slov. goricah g. Drago Predan. Odličnemu narodenmu delavcu iskreno čestitamo!

* **Promocija.** V soboto bo promoviral na univerzi v Inomostu za doktorja vsega zdravilstva g. Vladimir Berglez, sin lavnatelja celjskega hotela »Evrope«. Čestitamo!

* **Za inženjerje-elektrotehnike** so **diplomirali** na ljubljanski univerzi gg. Repe Anton z Bleda, Sax Miroslav iz Kranja in Valenčič Boris iz Kranja. Čestitamo!

* **Diplomiral je na dunajski komercijalni visoki šoli** 9. t. m. g. Hugon Weiss iz Maribora. Z njegovim odhodom izgubi jugoslovenska akademska omladina na Dunaju akilnega in dolgoletnega društvenega odbornika. Mlademu absolventu iskreno čestitamo.

* **V imenik Zdravniške zbornice** je bil vpisan sekundarij bolnice v Mariboru dr. Mirko Sesardič.

* **Odvetniška zbornica v Ljubljani** razglaša, da je za začasnega prevzemnika pisarne po pokojnem odvetniku g. dr. Brumnu v Ptuju imenovan g. dr. Alojzij Remec, odvetnik v Ptuju.

* **Radijski prenos produkcije svetovnega šahovskega prvaka dr. Aljehina** bo drevi ob 20.30 iz dvorane Kazine. Dr. Aljehin bo igral brzoturnirsko partijo z jugoslovenskim šahovskim mojstrom dr. Milanom Vidmarjem. Sledijo pozdravi in govor dr. Aljehina. Vmes bodo koncertne točke s sodelovanjem koncertne pevke ge. Costaperarijeve in pianista g. Noča.

* **Smrt dobre slovenske žene.** Iz Sarajeva javljajo, da je tam 7. t. m. zatisnila oči mati znanega slovenskega režiserja g. Rada Pregarca, člana sarajevskega gledališča, gospa Antonija Pregarčeva. Pokojnica, tržaška Slovenka, je bila vdova po stavbeniku Jakobu Pregarcu, ki je bil v Trstu in po tržaški okolici splošno poznan in priljubljen. Vse svoje življenje je pokojna ga. Pregarčeva posvetila soprogu in po njegovi smrti svojemu sinu edincu. Ko se je morala izseliti iz Trsta, se je preselila k sinu Radu in ga spremljala v Split, Maribor in Sarajevo. Zadnja leta je mnogo trpela za hudo srčno boleznijo in jo je v 72 letu življenja rešila smrt nadaljnih muk. Vzgledni soprogi in dobri materi ohranijo vsi, ki so jo poznali in ljubili, trajen spomin, žalujočemu sinu pa naše sožalje.

* **Izseljenški kongres v Zagrebu.** Decemberska številka »Novega izseljenika« javlja, da so priprave za izseljenški kongres v Zagrebu znatno napredovale, tako da se bo prihodnje leto lahko vršil projektirani izseljenški kongres v Zagrebu kot centru naše emigracije. V zvezi s to namero poziva »Novi izseljenik« vse organizacije izseljencev v inozemstvu, naj čimprej prijavijo svoje predloge in želje za kongres. Na kongresu bodo razen zastopnikov izseljencev sodelovala tudi zainteresirana državna oblastva in razne domače institucije.

»INŽENERA KUGLERA
379 MILO ZA ROKE«

* **Opozorilo izseljencem.** Izseljenški komisarijat v Zagrebu objavlja. Minister socijalne politike in narodnega zdravja je razveljavil pobiranje tako zvane povratniške glavarine (3 dolarje), ki so jo morali plačevati na naši meji izseljenci, vračajoči se v domovino. Mnogi izseljenci so se pritoževali, da morajo plačevati nekakšno takso za dovoljenje stopiti na domača tla. Pritožbe so bile tembolj umestne, ker je bila taksa visoka. Odlok ministrstva socijalne politike in narodnega zdravja ima namen podpirati vračanje naših izseljencev in ga bodo gotovo z veseljem pozdravili vsi oni, ki se nameravajo vrniti.

KINO IDEAL

Samo danes ob 4., pol 8. in 9. zvečer!

Veliki ruski film

Tatarska kri

V glavni vlogi Timurkana slavni Hudožestvenik

LEONIDOV

Vremensko poročilo

Meteorološkega zavoda v Ljubljani
dne 11. decembra 1930.

Stevilke za označbo kraja pomenijo: 1. čas opazovanja, 2. stanje barometra 3. temperaturo, 4. relativno vlago v %, 5. smer in brzino vetra, 6. oblačnost 1—10, 7. vrsta padavin, padavine v mm

Ljubljana 7, 754.6, 3.2, 86, S2, 10, dež, 9.0. Maribor 7, 748.8, 3, 95, mirno, 10, —, —. Mostar 7, 751.9, 6, 76, N2, 10, dež, 8.0. Zagreb 7, 754.5, 4, 75, WNW6, 10, dež, 0.1. Beograd 7, 754.5, 1, 92, mirno, 10, dež, 3.0. Sarajevo 7, 754.2, —1, 94, mirno, 10, dež, 5.0. Skoplje 7, 754.6, 3, 93, N2, dež, 2.0. Kumbor 7, 751.2, 7, 85, NW4, 10, dež, 9.0. Split 7, 752.6, 6, 67, NNE6, 8, dež, 1.0. Rab 7, 754.0, 6, 58, N6, 10, dež, 2.0. Vis 7, 751.2, 3, 86, N10, dež, 14.0.

Temperatura je bila v Ljubljani najvišja 7.0, najnižja 1.8. Maribor 2. Mostar 2. Zagreb 4. Beograd 0.0. Sarajevo —1. Skoplje 1. Kumbor —. Split —. Rab —. Vis —.

Solnce vzhaja ob 7.29, zahaja ob 16.18. Luna vzhaja ob 23.45, zahaja ob 12.43.

* **Ljubljanska Glasbena Matica priredi v Zagrebu** 16 t. m. ob 20. v gledališču na Trgu kralja Aleksandra koncert z izvedbo Berlizovega »Proklestvo Fausta« za soli, zbor in orkester pod taktirko g. Poliča. Opozarjamo ljubitelje glasbe, da se pravočasno pobrigajo za vstopnice, ki se prodajajo razen pri običajnih blagajnah tudi v Narodni knjižnici in čitalnici v Gunduličevi 29. dnevno od 18.—20.

* **Konferenca zastopnikov borz dela.** V Sarajevu bo v teku decembra otvorjeno delavsko zavetišče, v katerem bodo lahko dobili prinočišče delavci, ki pridejo tjekaj iskat zaslužka. V tem zavetišču bo tudi kuhinja, v kateri se bo za nizko ceno dobivala hrana. Ob priliki otvoritve zavetišča se bo vršila tudi konferenca zastopnikov vseh borz dela iz naše države.

* **Zveza bojevnikov Dravske banovine** bo zborovala v nedeljo 14. t. m. ob 9. v Ljubljani v salonu »pri Jerneju«, Sv. Petra cesta 93. Na dnevnem redu bodo tudi pogovori o ureditvi ljudskega vojnega pokopališča in prenosom 10.000 borcev iz raznih krajev v skupno grobnico. Tovariši vabljeni!

* **Novi grobovi.** V Ljubljani je preminila ga. Alojzija Widmayerjeva, rojena Bregarjeva. Pogreb bo v soboto ob 16. — V Šmartnem pri Litiji je umrl g. Vincenc Watzak. Pokopali ga bodo danes ob 15.30 — Pokojnikoma blag spomin, žalujočim naše sožalje!

* **Zdravljenje rezervnih oficirjev.** Minister vojske in mornarice je odredil, da se za vse rezervne oficirje svobodnih profesij, ki so člani urada za zavarovanje delavcev, po odhodu iz bolnice zahteva od urada plačilo bolniških stroškov za njihovo zdravljenje v vojaških bolnicah po 30 Din dnevno. Ta pristojbina vsebuje tudi vse specijalne rentgenološke preglede.

* **Ženam in gospodinjam!** Izšel je »Gospodinjski koledar« za l. 1931. Poleg številnih poučnih člankov in navodil prinaša nad 70 kuhinjskih receptov za razne juhe, prikuhe, mesne jedi, zeljnate jedi, solate in slaščice. Še posebno zanimivi za slovenske gospodinje so recepti o srbskem sladku. Važne so tudi razprave in nasveti o higijeni kuhinje o prehrani, o domu, o vrtu, o perutninarstvu, o konserviranju in drugem. Praktično je urejen troškovnik, kamor zapisuje skrbna gospodinja vse svoje dnevne izdatke. V celoti obsega koledar 200 strani. Ženam in gospodinjam bo prekoristen svetovalec in jih bo marsikdaj rešil raznih skrbi in zadreg ki so v vsakem gospodinjstvu tako pogoste. venske Matice, po knjigarnah in pri upravi »Gospodinjskega koledarja« v Ljubljani. Cena znaša 20 Din, s poštnino 1.75 Din več. Naprodaj je po vseh podružnicah Jugoslo- Šelenburgova ulica 7-II, ker se naroča tudi pismeno

* **Galeb iz Petrograda priletel v Split.** V okolici Splita je bil te dni vjet galeb s prstanom iz aluminija z označbo »Lesnov, Ljeningrad 1447«. Galeb pripada oni vrsti teh ptic, ki žive stalno v arktičnih krajih in samo od novembra do aprila polete včasih v južne kraje, pogosto celo v Afriko. Galeb je bil darovan zagrebškemu prirodoslovnemu muzeju, ki se bo obrnil v Petrograd glede informacije o tem galebu. Brezdvomno je galeba spustil znanstveni institut Lesnov v Petrogradu.

* **Tragična smrt delavca.** V delavnici na splitskem kolodvoru se je pripetila nesreča, ki je zahtevala človeško žrtev. Ključavničar Stjepan Šaškor je v delavnici vzdigoval neke kovinske predmete na ozkotirno lokomotivo, ki vozi med Splitom in Sinjem. Vrvi pa so se nenadoma potrgale in tovor je padel na Šaškorja in mu zlomil hrbtenico. Tovariši so mu komaj priskočili na pomoč, a Šaškor je na transportu v bolnico umrl.

* **Samomor starke.** Iz Poljanske doline nam pišejo: Te dni so našli v Sori blizu Poljan truplo utopljene starke. Bila je to Franca Šrajeva, podomače Homceva Franca iz Dobrave pri Gorenji vasi, stara že nad 70 let, ki je pred dobrimi tremi tedni izginila brez sledu. Najdeno truplo je bilo močno nagnito. Starka, ki je živela v skupnem gospodinjstvu z nekim delavcem približno iste starosti, je bila malo abnormalna. V zadnjem času je začelo posegati v to njeno skupno gospodinjstvo županstvo na Trati in zahtevalo razdvojitev. Na drugi strani pa je baje še huje vplivalo nanjo, ker ni dobila pri spovedi odveze. Vse to jo je tako potrlo, da je s prostovoljno smrtjo napravila konec svojemu življenju.

* **Zaradi prevare obsojen lekarnar.** Pred litijskim sodiščem se je vršila zanimiva razprava proti zagorskemu lekarnarju g. Ivanu Pokornemu, ki ga je OUZD obtožila, da je dajal njenim članom zdravila v manjši količini in slabši kvaliteti, kakor je to zahteval zdravniški recept. OUZD je morala seveda plačati za zdravila polno višino, kakor so bila predpisana po receptu. Razprava, ki jo je vodil sodnik dr. Sfiligoj, se je vršila zaradi 4 konkretnih primerov. Obtoženec pri razpravi ni bil navzoč, ljubljansko centralo OUZD je na zastopal g. Stanko Likar. Lekarnar g. Pokorni je bil obsojen na 500 Din in povrnitev vseh stroškov. Kakor čujemo po informacijah iz OUZD, bo obtoženih še več lekarnarjev zaradi sličnih primerov.

* **Mrlič je prišel živ v roke policiji.** Iz Sente v Vojvodini poročajo o zanimivi dogodbici. Posestnik Mijo Pečarski je hotel izigrati svoje upnike na ta način, da je markiral samomor. Ko so vsi mislili, da je res izvršil samomor, je Pecarski odpotoval v Zagreb in stopil v službo pri cirkusu Kludskemu. Sredi novembra je v okolici Sente pustil na bregu nekega jezera svoj klobuk in svojo palico in pismo, v katerem se poslavlja od svojih sorodnikov. Potem je izginil brez sledu. Pozneje se je izvedelo, da je nekoliko dni pred svojo »smrtjo« dal svoje zemljišče v najem in dobil na račun 2000 Din. Te dni pa se je Pecarski nenadoma v nil v Sento, kar je vzbudilo veliko senzacijo. Policija ga je aretirala. Priznal je, da je fingiral samomor, da bi se rešil svojih upnikov.

Pri nakupu aparata vprašajte za nasvet v drogerijah
KANC
LJUBLJANA — MARIBOR
svetovne znamke stalno na zalogi: Zeis,: Ikon, Voigtländer Kodak Zahtevajte naš cenik! 55

* **Ne sme v gostilno.** Okrajno sodišče na Vranskem je s pravomočno razsodbo v Orli vasi rojenemu in v Braslovče pristojnemu posestniku Avgustu Brežičku prepovedalo posečanje krčem za dobo 6 mesecev. Isto sodišče je za dobo 6 mesecev prepovedalo posečanje krčem tudi Ferdinandu Sketu iz Orle vasi, pristojnemu v Braslovče.

* **Strah črnomeljske okolice v rokah pravice.** Iz Črnomlja nam poročajo: Včeraj se je posrečilo tukajšnjemu orožništvu po dolgotrajnem brezuspešnem zasledovanju prijeti nevarnega vlomilca Mavzerja, ki je že precej časa strašil ljudstvo v črnomeljski okolici.

* **Aretacije zaradi odprave telesnega plodu.** Iz Litije nam pišejo: Pred dnevi se je vršil v Šmartnem pri Litiji misijon, na katerem so pridigarji nastopili zlasti proti beli kugi, odpravljanju telesnega plodu. Bržkone pod uplivom teh pridig je nato javil neki kmet iz šmartenske okolice, da je njegova hči na prigovarjanje nekega F. odpravila telesni plod. Poizvedbe so ugotovile, da je vodil F. svojo prijateljico v Ljubljano k neki babici, ki je res posegla po nedovoljenem sredstvu. Mladeniča so aretirali in privedli v litijske sodne zapore, pričakujejo pa se še nadaljnje aretacije.

* **Cigani med seboj.** Pred sodnim stolom v Osijeku se je vršila kazenska obravnava proti štirim ciganom: Savi, Ivanu, Milanu in Stevanu Gomanu, ki so iz Vojnega križa pri Bjelovaru dva dni in dve noči peš hodili v Čadjevico v Podravini z namenom, da oropajo bogatega cigana Joška Gomana. Vdrli so v Joškovo hišo oboroženi z revolverji in koli ter začeli pretepati domačine. Na njihov krik in vik so prihiteli sosedi, nakar so razbojniki pobegnili, tako da niso mogli ničesar odnesti. Joško Goman je imel tedaj v svojem stanovanju lepo vsoto 200 tisoč dinarjev. Vsi štirje cigani so bili obsojeni vsak na petnajst let težke ječe.

* **Odstranjevanje strupa iz sredstev za vživanje.** Pri sredstvih za vživanje, ki so tolikega pomena za človeštvo, je važno vedeti, ali so v higijenskem pogledu popolnoma na mestu. Tu namreč ni vedno vse v redu. Iz mnogih se pred vživanjem odstranjuje strup, kar dandanes še vedno ni mogoče tako izvršiti, da bi njihova užitna vrednost ne bila oškodovana. K tem spada korenina mandioke, narodna jed Brazilije. Strupena je tudi avbergina, ako ni dovolj prekuhana. Mnogo bolj so razširjena tri glavna sredstva za vživanje: tobak, kava in alkoholne pijače. Doslej ni bilo mogoče odstraniti iz tobaka nikotina, iz čaja kofeina in iz vina in piva alkohola, da bi njihova vžitna vrednost s tem ne bila prikrajšana. Vendar je naposled uspelo odstraniti iz kave kofein, ki je za njen okus tako brezpomemben kakor trnje za vonj rože. Ker se aroma in druge snovi za vživanje razvijajo šele pri praženju, a kofein sam se more topiti že v surovem zrnu, je mogoče odstranjevati kofein iz kave brez vpliva na okus. V narodno-zdravstvenem interesu bi bilo želeti, da uspe odstranjevanja strupa brez škode za vživalno vrednost tudi pri drugih sredstvih za vživanje.

* **Obledele obleke barva v različnih barvah in plisira tovarna Jos. Reich.**

Iz Ljubljane

u— **Javna predavanja Slavističnega kluba«,** ki so se vršila lani v Zbornični dvorani na univerzi in vzbudila v široki javnosti izredno zanimanje, so letos prenešena v Filharmonično dvorano na Kongresnem trgu. Prvo predavanje bo v nedeljo 14. t. m. ob pol 11. dopoldne in sicer bo razpravljal mladi slovenski pesnik in kritik Anton Ocvirk o sodobnih kulturnih problemih. Predavanje, kateremu bo sledila debata bo brez vstopnine in vsakomur dostopno.

u— **Violinski koncert.** V petek 19. t. m. bo III. violinski koncert letošnje sezone. Koncertirala bo mlada beograjska violinist ka gdč. Marija Mihajlovićeva. Na svojem prvem koncertu v Ljubljani bo izvajala Cesar Franckovo sonato za gosli in klavir, dalje Ambrozijev koncert v h-molu in Milojevićevo »Srbsko igro« in Rahmaninov »Ples« Na klavirju jo bo spremljala njena sestra, ki bo kot samostojne klavirske točke zaigrala tudi dva Debussyjeva komada in pa »Ples« skladatelja Falla. Vstopnice se bodo dobivale prihodnji teden v Matični knjigarni.

Na sveti večer boste pili čaj — rum si naredite že prej sami doma. — Steklenica rumove kompozicije za 1 liter ruma stane 6 Din.

Drogerija GREGORIČ, Ljubljana, Prešernova ulica 5.

Glavobol? je često samo posledica zapeke. Dve do tri **ARTIN-draželje,** vzete na večer, omogočajo Vam drugi dan zjutraj lahko normalno izpraznjenje. Dobivajo se v vseh lekarnah. Vsebina škatljice za 8 Din zadošča za 4 do 6 krat.

Za pull-overje

angleška volna

TONI JAGER, Ljubljana, Dvorni trg št. 1.
14752

PREKLIC.

Kar sem proti gospodu Karlu Gutsmandlu izjavil, s tem preklicujem.

ANTON ŠTRUCL, Slov. Konjice

17269

u— **»Hadži Murat« film v kinu »Dvor«.** Danes ob 4., 7. in 9. zvečer bo predvajala ZKD v prostorih kina Ljubljanski dvor grandijozen film »Ufa« »Hadži Murat«. Film je delan po slovitem istoimenskem romanu Leva Tolstega in nam predstavlja razkošje ruskega carskega dvora. Sodelujejo najboljše filmske kapacitete, v naslovni vlogi pa nastopa Možuhin, sloviti ruski umetnik. Film je zvočen! Cene izredno nizke! ZKD ponovi film glede na veliko zanimanje nepreklicno zadnjič še jutri ob pol 3. popoldne in v nedeljo ob 11. dopoldne, obakrat v kinu Ljubljanski dvor.

u— **Gradba pravoslavne cerkve v Ljubljani.** Načrti za gradbo pravoslavne cerkve v Ljubljani so odobreni. Gradbeni stroški bodo znašali 1,774.434 Din. Cerkev bo zgrajena v parku poleg Narodnega doma. Gradbo pričnejo prihodnjo pomlad.

u— **Poroka.** Včeraj se je v šišenski cerkvi poročil znani literat in organizator, učitelj g. Jože Pahor z gdč. učiteljico Miriamo Sušnikovo iz Dobrepolj. Obilo sreče!

u— **Iz gledališča.** Drevi bo v drami »Sveti plamen za red A. Opozarjamo na to izredno napeto dramo angleškega dramatika Maughama. Režiser Milan Skrbinšek. V soboto zvečer se ponovi prisrčna komedija Alekseja Tolstega »Serija A-000001« izven abonmaja po znižanih cenah. V nedeljo popoldne bo znana Nestroyeva burka »Utopljenca« z godbo dravske divizije, ki bo igrala tudi med pavzami. Zvečer se ponovi Nušičeva komedija »Gospa ministrica«. — V soboto se bo pela Puccinijeva opera »Boheme« z gdč. Majdičevo v partiji Mimi in Gostičem kot Rudolfom. Za red C. V nedeljo se bo pela opera »Hasanaginica« po znižanih cenah. Zvečer prvič v letošnji sezoni »Car in tesar« po znižanih cenah izven abonmaja.

u— **Veseloigra »Revna kot cerkvena miš« na Šentjakobskem odru.** Jutri v soboto in v nedeljo 14. t. m. uprizori Šentjakobski gledališki oder velezabavno veseloigro »Revna kot cerkvena miš«. Vsebina obravnava borbo mlade siromašne deklice za svoj življenjski obstoj. Pri predstavi sodelujejo Baranova, Pirčeva, Košak, Škerlj, Lavrič Moser in Videtič. Vstopnice se dobe v trgovini Miloša Karničnika na Starem trgu.

u— **Lutkovno gledališče Ljubljanskega Sokola** uprizori v nedeljo 14. t. m. ob 4. popoldne v Narod. domu (vhod z Bleiweisove ceste) «Tri vagabunde», burko v 4. dejanjih.

u— **Gostilničarjem z godbenimi instrumenti.** Zadruga gostilničarjev v Ljubljani poziva člane, ki so dobili kakršnekoli dopise, opomine ali zabrane, da ne smejo imeti tega ali onega godbenega instrumenta v obratnem lokalu itd. naj prinesejo vsa dotična naročila ali obvestila v zadružno pisarno v svrho skupnega postopanja v tej zadevi.

u— **Akademski klub za društvo narodov** javlja članom in prijateljem, da bo danes ob 17. seminarski sestanek v sobi 69. na univerzi. Predaval bo g. Branko Alujević o važnejših poglavjih iz mednarodnega prava in mednarodne politike.

u— **Akademijo v proslavo rojstnega dneva Nj. Vel. kralja Aleksandra I.** pod častnim pokroviteljstvom direktorja g. Juga in častnega damskega komiteja priredi SJSU »Preporod« v ponedeljek 15. t. m. ob 20. v dvorani Delavske zbornice. Vabljeni!

u— **Klub esperantistov v Ljubljani** vabi esperantiste in ostalo občinstvo k proslavi avtorjevega rojstva, ki bo v ponedeljek 15. t. m. ob 20. v spodnjih prostorih hotela »Miklič«. Dr. Reya bo predaval s skioptičnimi slikami o Spitzbergih in se bodo recitirale v esperanto prevedena dela Aškerca, Župančiča in Milčinskega. Vstop prost.

u— **Razpis za prevzem raznih del v mestu.** Ljubljanska občina bo v teku prihodnjega meseca oddala tlakovanje cest in polaganje robnikov. V sredo 21. januarja ob 11. dopoldne se bo vršila v mestnem gradbenem uradu v Ljubljani licitacija za zemska dela. Načrti in proračuni za razpisana dela bodo interesentom na vpogled od 19. t. m. med uradnimi urami na mestnem gradbenem uradu. Vsak ponudnik mora v ponudbi izrecno izjaviti, da v celoti pristaja na vse splošne in specijalne pogoje, in mora vložiti kavcijo: domačini 139.000 Din, tuji državljani 278.000 Din.

u— **Pevski zbor Glasbene Matice** bo imel drevi ob četrt na 19. vajo mešanega zbora v pevski dvorani v Vegovi ulici. Zadržani naj pridejo pozneje zaradi važnih navodil glede koncerta v Zagrebu.

u— **Božičnica Rdečega križa.** Ljubljanski krajevni odbor RK priredi letos prvikrat božičnico, na kateri namerava obdariti vsaj 50—60 šolskih otrok ubožnih staršev. Zadnja gledališka prireditev je društvu sicer prinesla več tisočakov čistega dobička, toda večino tega donosa bo treba porabiti za prihodnjo počitniško kolonijo, ki je tudi le ubožni deci namenjena. Ker torej lastna sredstva zdaleka ne zadostujejo za nakup primernih božičnih daril, se odbor obrača do naših trgovcev z iskreno prošnjo, da za dobrodelni namen prispevajo kakršnakoli darila (v blagu, obleko, čevlje perilo, pecivo itd.). Požrtvovalne članice odbora, legitimirane z društveno izkaznico, bodo prihodnje dni osebno posetile trgovce, da prevzamejo naklonjena darila. Imena darovalcev se bodo v časopisih objavila. Božičnica bo v dvorani Mestnega doma v torek 23. t. m. ob 15. Odbor prosi sploh vsakogar, ki hoče revni deci nakloniti kako darilo, da ga odda v pisarni predsednika krajevnega odbora RK dr. Otonu Fettichu, odvetniku v Ljubljani Dalmatinova ulica 7.

u— **Zahvala.** Ravnateljstvo splošne bolnice v Ljubljani se za izkazano velikodušnost najtopleje zahvaljuje tvrdki I. C. Mayer, ki je za božičnico poslala razno blago.

u— **Lepo počaščenje mladega pokojnika.** V počaščenje spomina na malega Bojana Zemljiča, sina predsednika Zveze društev privatnih nameščencev v Ljubljani, je Zveza naklonila Društvu »Skrb za mladino« v Ljubljani 100 Din in mestnemu magistratu v Ljubljani za eno bolno dete 100 Din. Društvo zasebnih in avtonomnih nameščencev v Ljubljani je v isti namen naklonilo enemu bolnih članov 100 Din. Tako je najlepše počaščen spomin ljubkega pokojnika.

u— **Tečaj za brizganje barv na usnje.** Čevljarska zadruga v Ljubljani vabi gg. mojstre in pomočnike k udeležbi tega tečaja, ki se otvori danes ob 6. zvečer v obrtni šoli na Mirju. S seboj je prinesti par starih čevljev. Interesenti naj se zbirajo do 6. pred obrtno šolo pri glavnih vratih.

u— **Ubegel umobolnik.** Iz umobolnice na Poljanskem nasipu je te dni neznano kam pobegnil 26 letni umobolnik Karel Gajšek, po rodu iz Maribora. Gajšek je gladko obrit, plavolas in oblečen v rjav letni jopič in črtaste hlače, obut pa v nizke črne čevlje na zadrgo. Govori slabo slovensko in mu bolj teče nemška govorica.

u— **Vlom v cerkveno pušico.** V frančiškanski cerkvi je bil te dni izvršen vlom. Neznan storilec je vlomil v več cerkvenih nabiralnikov in odnesel skupno nekaj nad 300 Din gotovine. Poleg tega je tat napravil na pokvarjenih pušicah okrog 1400 Din škode. Tatvin je osumljen okrog 30 leten moški brez suknje in obut v težke čevlje. Pri vlomu v enega izmed nabiralnikov se je moral tat precej raniti, kar je bilo razvidno iz krvnih sledov.

u— **Prijeti vlomilci.** Vlomilce, ki so nedavno vdrli v Attemsko graščino v Brežicah, o čemer smo že poročali, so orožniki po intenzivnem večdnevnem zasledovanju prijeli. Najprej je bil aretiran Josip Priveršek iz Trnja, nato pa še nekaj njegovih tovarišev. Pobegniti se je posrečilo le glavnemu krivcu Ivanu Ramšaku, po poklicu trgovskemu potniku iz Činžata. Ubegli Ramšak je star 33 let, blondinec in govori več jezikov.

u— **Aretirani tatovi oblek.** Policija je izsledila večjo zalogo ukradene obleke, ki so jo tatovi hranili v neki hiši v Pokopališki ulici. Obleko, ki so jo tatovi pokradli različnim delavcem, največ pa tesarju Ivanu Marinšku, je policija zaplenila in jo vrnila lastnikom. Nekaj ur zatem sta bila aretirana tudi tatova, in sicer neki Ivan K. in Marjan U., ki sta vse tatvine priznala. Istočasno je prijavil zidar Jakob Iglič, da mu je neznan zlikovec odnesel iz njegovega stanovanja v Suvoborski ulici 16 par hlač in suknjič.

u— **Cenjene dame** opozarjamo, da si ogledajo razstavo različnih historičnih in modernih frizur ob priliki modne revije Atene v dvorani hotela Uniona. Prvorazredni damski frizerski salon »Mila«, Ljubljana, Dunajska cesta 7.

u— **Modna revija Atene.** Član gledališča priljubljeni g. Peček nastopi v vlogi conferencierja na modni reviji Atene v Unionu v soboto ob 20. Čujemo, da se pripravlja zanimiv nastop, kar pa je za enkrat še tajnost. Ljubljančani posetite prireditev in prinesite koš dobre volje s seboj!

Iz Celja

e— **Redna seja mestnega občinskega sveta celjskega** bo v petek 19. t. m. ob 18. v sejni dvorani mestnega načelstva. Na dnevnem redu bodo poročila odsekov in slučajnosti.

e— **Poživljeno delo Celjskega godbenega društva.** V sredo zvečer se je vršil v restavraciji Narodnega doma občni zbor Celjskega godbenega društva. Zbor je vodil društveni predsednik notar g. Fran Burger. Sledila so poročila tajnika, blagajnika in revizorjev. Pri volitvi novega odbora so bili soglasno izvoljeni: za predsednika notar g. Fran Burger, za podpredsednika ravnatelj g. Karel Sancin, za tajnika g. Adolf Bervar, za blagajnika g. Konrad Fink, v odbor pa gg. Jože Jarh, Ivan Friškovič, Štefan Ferant, Ivo Petrak in Martin Stante, za namestnike gg. Karel Bervar, Viktor Kovač in Pec Šegula, za revizorja pa gg. Maks Zabukošek in

Srečke državne raz. loterije

za 21. (novo) kolo so dospele.

Obdarujte svojce za božič s srečkami!

Srečke se dobijo v vseh podružnicah »Jutra« ter v oglasnem oddelku »Jutra« v Prešernovi ulici in Šelenburgovi ulici ter v ekspozituri »Jutra« v Šiški na Celovški cesti.

Zadružna hranilnica r. z. z o. z., Ljubljana Sv. Petra 19

Drago Žnidarič. Občni zbor je ugotovil, da se celjska javnost mnogo premalo zanima za orkestralno glasbo. Da se temu nerazumljivemu stanju napravi konec, je novi odbor sklenil, da bo z vso energijo nadaljeval in do skrajne možnosti poživil svoje delo.

e— **Mestni kino v Celju** bo predvajal drevi grandijozni velefilm »Hudičeva maska« z Johnom Gilbertom v glavni vlogi. Začetek ob 20.15. Prihodnji teden bo mestni kino zaradi preureditve lokalov za zvočni kino najbrže zaprt.

e— **Plesne vaje trgovskih nameščencev** se bodo vršile zopet redno vsako soboto. Posečajte jih polnoštevilno in točno!

e— **Strelski večer celjske Strelske družine** bo drevi na kegljišču v kleti Celjskega doma. Pričetek ob 20. Pričakuje se številna udeležba članov in gostov. Občni zbor družine bo v ponedeljek 15. t. m. ob 20. v Celjskem domu.

e— **Nove srečke drž. razredne loterije so že prispele** in se dobe od danes naprej v celjski podružnici »Jutra«, Kocenova ulica št. 2. Srečke so najprimernejše božično in novoletno darilo.

e— **Razne nesreče.** 6. t. m. so neznani storilci napadli na cesti 20-letnega rudarja Jurija Gorška s Spodnje Rečice pri Laškem in ga zabodli z nožem v levo ramo. V Orlovi vasi pri Polzeli je padla 3-letna posestnikova hčerka Rozalija Verdevova na domačem pragu tako nesrečno, da si je zlomila levo nadlehtnico. V Celju si je zabodla 70-letna postrežnica Frančiška Orešnikova, stanujoča na Dečkovem trgu, med delom šivanko v desno dlan in je ni mogla več izvleči. Isti dan je obtičal košček zlomljene bucike v dlani desne roke 33-letni ženi hlapca Jožefi Tekavčevi iz Šoštanja, 2-letni Teodor Smerkolj, sinček poštnega zvaničnika v Zavodni pri Celju, je stopil z boso nogo na odlomljeno iglo, ki mu je obtičala v desnem podplatu. Na predvečer Miklavževega praznika je hotela 23-letna učiteljica Josipina Štigliceva z Rečice ob Savinji zažgati pripravljeni bengalični ogenj. Vsebina zavitka z zmesjo pa je nenadoma eksplodirala in je močni plamen opekel Štiglicovo na desni roki in pred-

so najlažji pot, po katerem prihajajo klice bolezni v naše telo. Za zaščito pred boleznimi v grlu, hripavostjo glasu in nahodom so zaradi tega neobhodno potrebne okusne

ANACOT-PASTILE dr. Wandera.

Dobivajo se v vseh lekarnah. 350

Cena malega zavitka Din 8.—, velikega zavitka Din 15.—.

Iz Maribora

a— **Ljudska univerza v Mariboru.** Opozarjamo na veleinteresantno današnje predavanje s skioptičnimi slikami »Peš okoli zemlje v sedmih letih«, ki je bo imel drevi ob 8. svetovni potovalec g. E. Zscheile iz Leipziga. — Prihodnja prireditev v zvezi z »Jadransko stražo« v torek dne 16. t. m.: Morje v našem narodnem gospodarstvu. Predaval bo g. dr. Rapotec, odvetnik v Mariboru.

a— **Otvoritev javne ljudske knjižnice v Razvanju,** ki jo je dala na razpolago ZKD v Mariboru, bo na slovesen način v nedeljo, 14. t. m.

a— **Manenov program.** V ponedeljek, 15. t. m. bo Manen v Mariboru prvič izvajal svojo predelavo znamenitega »Paganinijevega h-mol koncerta v štirih stavkih. Beethovnova »Kreutzerjeva sonata« (štirje stavki) tvori otvoritev večera. S svojimi lastnimi skladbami se bo umetnik predstavil v Baladi op. A-20 in v Iberijskem plesu. Istotako bo igral mično Čebelico od Schuberta in pa lastno predelavo Glackovega Ballet-lento. Kot umetnik sam, je tudi njegov program prvovrsten. Vstopnice se že dobe.

a— **Društvo učiteljic v Mariboru** bo imelo svoj občni zbor v nedeljo, 14. t. m. ob 10. dop. v glasbeni sobi II. dekliške meščanske šole. Dnevni red: 1. Tajniško in blagajniško poročilo. 2. Združitev društva z društvom učiteljic v Ljubljani — poročata tov. Vita Zupančič in Ang. Vodé iz Ljubljane. 3. Predlogi. Dolžnost tovarišic je, da se udeleže občnega zbora brez ozira na to, ali so članice društva ali ne. Važne informacije.

a— **Himen.** V torek se je poročil učitelj g. Rudolf Vižintin z gdčno Vero Vodenikovo, hčerko pokojnega nadučitelja.

a— **O alkoholu** bo predaval v nedeljo 14. t. m. ob 14. šef Zdravstvenega doma v Mariboru, g. dr. Vrtovec, obrtniškemu naraščaju v telovadnici dekliške meščanske šole v Miklošičevi ulici. Vabljeni tudi mojstri in mojstrice!

a— **R. Warnier,** profesor za francosko književnost na zagrebški univerzi, je pretekli ponedeljek zopet posetil francoski krožek v Mariboru in predaval o karakteristiki francoske romantične dobe. Skioptične slike, ki so predočevale najodličnejše zastopnike v slovstvu in umetnosti ter dodatna pojasnila g. predavatelja, so izpopolnila prejšnja izvajanja. Občinstvo se je zahvalilo odličnemu gostu in zaslužnemu učenjaku z dolgotrajnim odobravanjem.

a— **»Dom ubogih«,** ki je bil pred leti določen kot glavni dobitek »Loterije ubogih«, je bil potom sodne licitacije izročen ravnatelju g. Oskarju Skušku za 89.500 Din. Vzklicna cena je bila 56.000 Din.

a— **Iz gledališča.** V soboto se bo ponovila Leharjeva opereta »Škrjančkov gaj« zadnjič v sezoni in po znižanih cenah. Ab. C. — V nedeljo, 14. t. m. se bo pela ob 15. priljubljena opereta »Aleksandra«. Ob 20. pa nad vse zabavna Nušičeva veselogra »Gospa ministrica«. Pri obeh nadeljskih predstavah veljajo kuponi.

a— **Roditeljski sestanek.** V sredo se je vršil v drugi dekliški meščanski šoli (v Cankarjevi ulici) prvi roditeljski sestanek v tek. šolskem letu. Ob skrajno neugodnem vremenu se je zbralo lepo število mater in nekaj očetov k razgovoru. Uvodoma je predaval šef Zdravstvenega doma dr. Vrtovec. Predavanje ni bilo samo poučno, ampak je poglobilo tudi spoznanje, kako previdno je treba ravnati z doraščajočo mladino. Čeprav starši po večini samo poslušajo, čutimo, da nas roditeljski sestanki ne zbližavajo samo v medsebojnem spoznavanju, ampak tudi v delu pri vzgoji mladine. Ta občutek je potrdila mati, ki se je poslovila z besedami: »Veliko takih shodov bi bilo potrebnih.« Na svidenje pri prihodnjem roditeljskem sestanku! — Učiteljski zbor 2. dekl. meščanske šole.

a— **Tekmovalno kuhanje na plinskem in navadnem štedilniku** je priredila minuli torek mestna plinarna. Kuhalo in peklo se je dvakrat kosilo za 6 oseb (juha, 8 dunajskih zrezkov, krompir in orehovi rezanci). Kuha z drvmi in premogom je trajala 40 minut in se je porabilo dva in pol kilograma premoga ter 1.3 kg drv, v skupni vrednosti 1.35 Din. Kosilo na plinu pa je bilo gotovo v 20 minutah pri porabi samo 380 litrov plina v vrednosti 90 para. Tekma je torej uspela povsem v prilog plinu.

a— **Zopet velik plaz z Meljskega hriba.** V sredo proti večeru je vozil po cesti proti Sv. Petru mestni avtobus. Na ozki cesti pod hribom je tik za njim zagrmel na cesto ogromen plaz in šlo le za par sekund diference, pa bi bil plaz prevrnil avtobus z velikim številom potnikov v Dravo in povzročil katastrofalno nesrečo. Treba bo resno misliti na odpomoč. Čujemo, da si je okrajni cestni odbor osvojil mnenje strokovnjaka, naj bi se na vrhu hriba odkrušilo lahke plasti, teren pa spilotiralo z vrbovimi ali akacijevimi piloti v razdalji po en meter in naj se te pilote zaplete z vrbjem. Tako bi bilo plazovje zabarikadirano in hrib bi se počasoma pošumil. Za izvedbo tega načrta namerava cestni odbor vstaviti v svoj proračun primeren znesek in upamo, da bo tudi banska uprava uvidela nujnost te akcije ter jo podpirala.

a— **Studenški tatovi razkriti.** Tatvina v Studencih v Zupanovi trafiki je bila včeraj pojasnjena in eden od obeh vlomilcev Feliks Kovač, 32 letni delavec aretiran. Svoje dejanje je priznal. Aretirali so tudi znanega postopača Ivana Škofa, kateremu je Kovač ukradeno blago zročil v razprodajo. V Kovačevem prenočišču so našli 4500 Zeta-cigaret, v nekem skrivališču na Kalvariji pa drugo zalogo cigaret. Pri sebi je imel tudi nekaj kolkov. Njegovega pajdaša še iščejo.

a— **Kinematografi. Grajski:** Danes zadnji dan »Končana je pesem«. Jutri najlepši film tega leta »Cilly«. — Union: Od četrtka dalje »Harrold Lloyd«. Predstave v obeh kinih ob delavnikih ob 17., 19. in 21. uri, ob nedeljah in praznikih ob 15., 17., 19. in 21. Predprodaja dnevno: od 10. do 12. ure pri blagajni. — Apolo kino: V soboto in nedeljo dvojni spored. »Most obupa« — »Charlie Chaplin«.

Iz Kranja

r— **Triglavanski večer v Kranju** bo nepreklicno v soboto 17 januarja v vseh prostorih Narodnega doma.

r— **Lovski ples v Kranju.** Gorenjska podružnica SPD priredi v soboto 10. januarja običajni lovski ples.

Z Jesenic

s— **Zvočni kino »Radio«** bo predvajal zvočno senzacijo znamenitega psa Rin-tin-tina »Tajnost milijonske ogrlice«. Predstave: danes ob 20., v soboto 13. t. m. ob 20., nedeljo 14 t. m. ob 15., 17 in 20.

Iz Škofje Loke

šl— **Rojstni dan Nj. Vel. kralja Aleksandra** 17. t. m se bo praznoval v Škofji Loki prav slovesno. Ob 9 dopoldne bo v župni cerkvi slavnostno cerkveno opravilo. Mladini deške šole bo govoril učitelj g. Sicherl. Oficirji 52. pehotnega polka prirede plesni večer.

šl— **Premeščenje.** Škofjeloški učitelj g. Kovač Radoslav, ki je pred kratkim prispel v Škofjo Loko, je kot nadštevilna učna moč premeščen na osnovno šolo na Trato v Poljanski dolini.

Iz Trbovelj

t— **Velika patriotična prireditev** bo proslava rojstnega dne Nj. Vel kralja, ki jo prirede trboveljski rezervni oficirji s sodelovanjem prosvetnih in humanitarnih društev z naslednjim sporedom: državna himna (sviral bo sokolski orkester); govor; petje: Janko Ravnik: »Kam si šla mladost ti moja,« Vasilij Mirk: Šumi potok, šumi, Emil Adamič: Scherzando (pel bo moški zbor »Zvona«); nato deklamacija; Rožanc: »Romanca« in »Canzonette« (violinski solo s klavirjem); živi kipi; Julij Fučik: »Uncle Teddy«, Paul Linke: »V carstvu Indre«, Bethoven: »Andante cantabile« (sokolski orkester), alegorija, ples z zabavo. Dolžnost pravega patriota je, da se prireditve udeleži. Pričetek bo točno ob 20. Čisti dobiček za božičnico siromašni deci.

Iz Ljutomera

lj— **Umrl** je v sredo zjutraj jetničar tukajšnjega okrajnega sodišča g. Anton Bezjak. Ko se je probudil, je tožil, da mu je slabo; šel je v kuhinjo, kjer se je naslonil na kredenco in se zgrudil na tla. Zadela ga je kap. Pokojnik je bil v našem mestu splošno znana in priljubljena oseba. Služil je popreje v Gornji Radgoni in bival že nekaj let v Ljutomeru Zapušča užalostenо vdovo, kateri izrekamo iskreno sožalje. Pogreb se bo vršil 12. t m. Naj počiva v miru!

lj— **Davica noče ponehati.** Zopet beležimo primer te otroške bolezni. Šolski otroci pa bolehajo tudi za prehaldom in vročico, zaradi česar je obisk šol precej slab.

Iz Ptuja

j— **Prihodnje gostovanje mariborskega gledališča v Ptuju** bo v ponedeljek, 15. t. m. Uprizorila se bo Audranova opereta »Lutka«, ki je v Mariboru dosegla najlepši uspeh. Muzika je zelo melodijozna in presrčna, vsebina pa zelo zabavna. Režira g. Trbuhović, dirigira g. Herzog, naslovno partijo bo pela gdč. Udovičeva. Sodeloval bo ves operetni ansambl in zbor.

j— **Društvo jugoslovenskih akademikov v Ptuju** priredi 3. januarja v vseh prostorih Društvenega doma elitni ples za katerega vlada že sedaj veliko zanimanje. Naj bo to sestanek vse ptujske inteligence in starešin DJA v Ptuju. Vabila sledé.

GOSPODARSTVO

Možnost carinske vojne med Češkoslovaško in Madžarsko

Kakor smo že poročali, so se trgovinsko-politični odnošaji med Češkoslovaško in Madžarsko v zadnjih dneh zelo poostrili. Češkoslovaška je namreč pred meseci za 15. december odpovedala svojo trgovinsko pogodbo z Madžarsko, da bi na ta način ukinila pogodbeno vezanost agrarnih carin in omogočila uveljavljenje že sklenjenih povišanih carin in carinskih dodatkov na žito, moko in živino. Ker se je termin za razveljavljenje te pogodbe že zelo približal, ne da bi prišlo do novih pogajanj, je češkoslovaška vlada predlagala Madžarski, da se sklene kratkoročni provizorij, s katerim naj si obe državi priznata nadaljnje postopanje po klavzuli o največjih ugodnostih. Tako bi se preprečilo brezpogodbeno stanje, ki bi sicer nastopilo s 16. decembrom, kar bi imelo za posledico, da bi obe državi v medsebojnem prometu uveljavili maksimalne carine; istočasno pa bi Češkoslovaška dobila možnost, da takoj uveljavi višje agrarne carine.

Prvotno je kazalo, da bo po predhodnih pogajanjih, ki so se vršila v Ženevi, mogoče urediti sporno zadevo za toliko časa, da se sklene nova pogodba, vendar pa je Madžarska v zadnjem trenutku postavila take zahteve, ki so za Češkoslovaško težko sprejemljive. Govori se že, da carinske vojne med obema državama ne bo mogoče preprečiti. Kakor smo že včeraj poročali, je madžarski minister Khuen - Hedervary, ki vodi posle odsotnega zunanjega ministra, v torek izročil češkoslovaškemu poslaniku v Budimpešti noto, po kateri Madžarska ne sprejme pogojev, ki jih nudi Češkoslovaška. V principu je sicer pripravljena pristati na provizorno ureditev trgovinskih odnošajev na podlagi največjih ugodnosti, toda le pod pogojem, da splošni del trgovinske pogodbe iz l. 1927. ostane dalje v veljavi in da prenehajo veljati samo določbe carinsko - tarifnega dela. Nadalje je madžarska vlada pripravljena skleniti provizorij le pod pogojem, da se spremenijo določbe glede prisilnega mletja domačega žita in prisilnega mešanja moke, ki je bilo pred tedni uveljavljeno. Končno zahteva madžarska vlada, da se vsaj glede carine na pitane prašiče, glede katere češkoslovaška vlada po zadnjem carinskem zakonu ni vezana, obdrži sedanje stanje.

Ta odgovor Madžarske je v češkoslovaških gospodarskih krogih zbudil precejšnjo nervoznost. Zahteva po podaljšanju splošnega dela dosedanje trgovinske pogodbe je po mnenju praških merodajnih krogov nesprejemljiva. Ta splošni del pogodbe vsebuje poleg važne veterinarske konvencije tudi določbe glede postopanja pri kontingentiranju češkoslovaškega uvoza, ki so za Madžarsko zelo ugodne. Glede madžarske zahteve po spremembi zakona o prisilnem mletju domače pšenice in o mešanju domače in inozemske moke bi bilo morda mogoče dati gotove koncesije, prav tako glede carin na pitane svinje. Češkoslovaška vlada je na posebni seji ministrskega sveta razpravljala o tem perečem vprašanju ter je mnenja, da bi bilo treba pogajanja nadaljevati. Češkoslovaški minister Matovšek je predvčerajšnjim v proračunskem odboru senata izjavil, da si Češkoslovaška ne želi brezpogodbenega stanja ali celo trgovinsko-političnega konflikta z Madžarsko. Gospodarski krogi pa gledajo pesimistično na nadaljni potek pogajanj in računajo s tem, da bo 16. decembra nastopilo brezpogodbeno stanje, ker bo do takrat težko doseči sporazum v spornih vprašanjih. Vsekakor pa je že danes jasno, da bodo s tem dnem prenehale veljati vse one češkoslovaške pogodbene carine, ki so vezane samo v pogodbi z Madžarsko, kakor tudi vse one madžarske pogodbene carine, glede katerih je Madžarska vezana samo po tej pogodbi.

— **Banovinski proračuni.** V nekaterih banovinah so bili banskim svetom že predloženi banovinski proračuni za leto 1931./32. Pri tem se opaža, da se je v nekaterih banovinah tudi že v proračunih upoštevalo poslabšanje gospodarske konjunkture. Tako predlaga **dunavska banovina** za leto 1931./32. proračun v višini 182 milijonov Din, to je za 2 milijona Din manj kakor v letu 1930./31. V tem proračunu se državna dotacija poviša od 20 na 23 milijonov Din. Najznačilnejše pa je, da se bo po novem proračunu v dunavski banovini znižala banovinska doklada na državne neposredne davke za 8%, in sicer od 23 na 15%. — Znatno povečanje kaže prav te dni objavljen načrt proračuna **za zetsko banovino,** ki je, kakor znano, od vseh naših banovin ena najbolj pasivnih, saj znaša v tekočem proračunu te banovine državna dotacija nič manj kakor 76% vseh dohodkov. Proračun zetske banovine se poviša zaradi predvidenih velikih javnih del od sedanjih 77 na 122 milijonov Din, pri čemer so predvidenі lastni dohodki v višini 30 milijonov Din, državna dotacija pa v višini 92 milijonov Din (v sedanjem proračunu 58 milijonov Din). — Dne 15. t. m. se bo sestal tudi banski svet sosedne savske banovine, ki mu bo predložen novi proračun v razpravo. Po doslej objavljenih podatkih se proračun za leto 1931./32. poviša od sedanjih 149.5 na 168 milijonov Din.

— **Kontrola uporabe in barvanje bencina, ki je prost državne trošarine.** V »Službenih Novinah« od 10. t. m. so objavljeni predpisi glede načina kontrole uporabe bencina za pogon motorjev, ki je oproščen državne trošarine. Tak trošarine prost bencin za pogon obrtnih, industrijskih in kmetijskih strojev ter motornih ladij in čolnov (za ribarstvo in za prevoz potnikov in blaga) **mora biti rdeče barvan** (z rubinovo rdečo, odnosno discernat rdečo barvo). Barvanje takega bencina se ima izvršiti pred odpremo v rafinerijah ali v privatnih trošarinskih, odnosno carinskih shraniščih. Barvanje izvrši vedno uradnik finančne kontrole. Bencin, uvožen od podjetij neposredno iz inozemstva, se barva na stroške podjetja v podjetju samem. **Ta predpis stopa v veljavo 1. januarja prih. leta.** Po 1. januarju bodo finančni organi vodili strogo kontrolo glede porabe takega bencina in bo vsakdo, ki uporablja barvan trošarine prost bencin za druge svrhe, kaznovan po čl. 33., točka B zakona o državni trošarini.

— **Spremembe pri državnem industrijskem podjetju Dobrljin - Drvar.** Na podlagi odloka ministra za šume in rudnike je g. Svetozar Ranitović razrešen funkcije predsednika upravnega odbora šumsko - industrijskega podjetja Dobrljin - Drvar. Na njegovo mesto je postavljen do izrednega občnega zbora podjetja gosp. Svetislav Marinković, polkovnik v pokoju. Dosedanji predsednik gosp. Svetozar Ranitović pa je istočasno postavljen za generalnega ravnatelja podjetja.

— **Znižanje kartelne cene za baker.** Kakor znano, je pred tedni mednarodni kartel za baker umetno dvignil ceno od 9.80 na 12.30 centa cif evropska luka. Ta cena pa se ni mogla držati in je na prostem trgu kmalu zopet pričela padati. Po večtedenskem oklevanju je sedaj tudi mednarodni kartel znižal kartelno ceno od 12.30 na 11.30 centa.

— **Dobave.** Strojni oddelek direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 15. t. m. ponudbe glede dobave 2300 kg železne pločevine in 240 kg žice. (Pogoji so na vpogled pri istem oddelku.) Direkcija državnih železnic v Subotici sprejema do 18. t. m. ponudbe glede dobave 200 kožuhov. — Vršile se bodo naslednje ofertne licitacije: 30. t. m. pri direkciji državnih železnic v Zagrebu glede dobave špage, sukna, ščetk, galice, bencina in sadre; 31. t. m. pa pri upravi državnih monopolov, ekonomski oddelek v Beogradu glede dobave belega papirja. (Predmetni oglasi so na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.) Dne 30. t. m. se bo vršila v glavnem sanitetnem skladišču v Zemunu ofertna licitacija glede dobave 5000 kg čiste vate; 3. januarja glede dobave 6000 komadov rjuh in 300 komadov perila; 10. januarja pa glede dobave tehtnic, razne zdravniške opreme itd. (Oglas je na vpogled v Zbornici za TOI, pogoji pa pri omenjenem skladišču.)

BORZE

11. decembra.

Na ljubljanski borzi je bil danes devizni promet prilično velik, zlasti v devizah Curih in Newyork. Tečaji so ponovno nekoliko popustili. Med efekti je prišlo do prometa v Kranjski industrijski po 314.

Na zagrebškem efektnem tržišču je Vojna škoda danes za malenkost popustila in se je trgovala za aranžma po 426.5 — 426, za kaso po 426.5 in za februar po 417. Med ostalimi državnimi papirji je bilo zaključeno samo še 7% Blairovo posojilo po 81.5. Na tržišču bančnih delnic je prišlo do prometa v Praštedioni po 935, v Jugobanki po 77.5 — 78, v Unionbanki po 190 in v Zemaljski po 128 — 129. Med industrijskimi vrednotami pa so bili zaključki edino v Trboveljski po 373 in v Danici po 100.

Devize in valute.

Ljubljana. Amsterdam 22.77, Berlin 13.475 — 13.505 (13.49). — Bruselj 7.9003. — Budimpešta 9.8915. — Curih 1094.4 — 1097.4 (1095.9) — Dunaj 794.34 — 797.34 (795.84). — London 274.63. — Newyork 56.32 — 56.52 (56.42). — Pariz 222.19. — Praga 167.73. — Trst 295 — 297 (296).

Zagreb. Amsterdam 22.77, Dunaj 794.34 do 796.34, Berlin 13.475 — 13.505, Bruselj 790.03, Budimpešta 987.65 — 990.65, London 274.23 — 275.03, Milan 294.66—296.66, Newyork ček 56.32 — 56.52, Pariz 221.19 do 223.19, Praga 167.33 — 168.13, Curih 1094.4 do 1097.4.

Curih, Zagreb 9.127, Pariz 20.27, London 25.05, Newyork 515.6, Bruselj 72.05, Milan 27.01, Madrid 55.75, Amsterdam 207.75, Berlin 123.05, Dunaj 72.575, Sofija 3.735, Praga 15.3, Varšava 57.8, Budimpešta 90.25, Bukarešta 3.06.

Efekti.

Ljubljana. 8% Blair 93 bl., 7% Blair 81 bl., Celjska 160 den. Ljubelj. kreditna 122 den., Praštediona 935 den., Kreditni zavod 170 — 180, Vevče 124 den., Ruše 235 — 255. Kranjska industrijska 314 zaklj.

Zagreb. Državne vrednote. Vojna škoda aranžma 426 — 427, kasa 426 — 428, za februar 416.5 — 417, investicijsko 85.5 — 87, 8% Blair 91.5 — 92.5, 7% Blair 81 — 81.5, 7% Drž. hipotek. banka 80.25 — 81, 6% begluške 70 — 70.75; bančne vrednote: Praštediona 935 — 940, Union 190 — 191, Jugo 77.5 — 78, Narodna 8050 den., Srpska 196 do 199, Zemaljska 128 — 129; industrijske vrednote: Našička 995 bl., Gutmann 130 do 135, Slaveks 50 den., Slavonija 200 den., Drava 235 — 236, Danica 100 — 103, Šečerana 298 — 302, Vevče 124 den., Dubrovačka 305 — 350, Jadranska 545 — 575, Trbovlje 370 — 373.

Beograd. Vojna škoda 427 zaklj., za december 426.5 — 427, Narodna 8185 zaklj., investicijsko 87 — 87.5, 7% Blair 81—81.5.

Blagovna tržišča

LES

+ **Ljubljanska borza** (11. t. m.) Tendenca za les mlačna. Zaključena sta bila 2 vagona hrastovih tramov. Povpraševanje je za 1500 kub. m borovih tramov (tesanih na živ rob ali merkantilno, debelina 30—35 cm, širina 30—40 cm) in za bukove pragove za Francijo (2.60 × 16-16 × 26 cm in 2.60 × 13-21 × 23, polnomerne, tolerira se do 8 cm krivine).

Kriza v lesni kupčiji traja trdovratno dalje. Kupčije so vedno bolj nesigurne, kajti protesti kupcev po prejemu blaga se množijo, takojšnja plačila pa so že redek pojav. V mehkem lesu se še vedno išče prvovrstno paralelno blago. V tramih pa je konsum popustil, zaradi pojemajoče stavbne sezone. Kakor druga leta, se je tudi letos pojavil interes za pragove, hra[illegible] bukove: do zaključkov pa še ni prišlo. Zaradi milega vremena se cene drvem tudi sedaj še niso zboljšale. Precej zanimanja pa je še za oglje (canello).

ŽITO

+ **Ljubljanska borza** (11. t. m.) Tendenca za žito stalna. Zaključkov ni bilo. Nudi se (franco slovenska postaja, po mlevski voznini, plačljivo v 30 dneh): **pšenica:** baška, potiska, 80/81 kg po 205 — 207.5, srbobranska, 79/80 kg in gornjebaška, 79/80 kg po 200 — 202.5, baranjska, 79/80 kg po 185 — 187.5, baška, okolica Sombor, 79 kg po 177.5 — 180; **ječmen:** baški, ozimni, 65/66 kg po 155 — 157.5; **oves:** baranjski (pri navadni voznini) po 195 — 197.5; **koruza:** baška, stara po 150 — 152.5, baška, nova, umetno sušena po 142.5 — 145, pri navadni voznini po 147.5 — 152.5, času primerno suha, pri navadni voznini po 140 do 142.5; **moka:** banaška »0« po 330 — 335.

+ **Novosadska blagovna borza** (11. t. m.) Tendenca nespremenjena. Promet: 23 vagonov pšenice, 10 vagonov koruze, 15 vagonov moke in 9 vagonov otrobov. **Pšenica:** baška, 79/80 kg 136 — 140; baška, potiska, 79/80 kg 142.5 — 147.5; gornjebaška, 79/80 kg 142.5 — 147.5; banaška potiška šlep. 79/80 kg 140 — 142.5; gornjebanaška 79/80 kg 140 — 145; južnobanaška 79/80 kg 135 — 137.5; sremska 78 kg 130 do 132.5. **Oves:** baški in sremski 135—140. **Ječmen:** baški 63/64 kg 105 — 110. **Koruza:** baška sremska stara 97.5 — 100; novа 80 — 85; za december - januar 85 do 87.5, za marc - maj 95 — 100; sremska, umetno sušena 96 — 98. **Moka:** baška »0g« in »0gg« 225 — 235; »2« 195 — 220; »5« 175 — 190; »6« 150 — 155; »7« 105 do 110; »8« 80 — 90. **Otrobi:** baški 75 — 80; banaški 70 — 75.

+ **Budimpeštanska terminska borza** (11. t. m.) Tendenca mlačna, promet minimalen. **Pšenica:** za marc 15.36 — 15.37 (obračunski tečaj 15.40), za maj 15.26 — 15.27 (15.30); **rž:** za marc 9.87 — 9.88 (9.90); **koruza:** za maj 12.59 — 12.60 (12.60), tranzitna za maj 10.45 — 10.50 (10.50).

čisti kofein

izločen iz kave, je zmes nežnih, belih kristalov. Vsak kilogram kave vsebuje 10 do 20 gramov kofeina. Že 0.2 do 0.5 gr (to so 2 do 3 skodelice navadne kave) more neprijetno učinkovati radi povišanja krvnega pritiska, draženja živcev in ledvic. Zdravniku je vse to najbolje znano in on mora večkrat prepovedati kavo s kofeinom. Vedno pa dovoljuje kavo Hag brez kofeina. Po kavi Hag ni nobenih škodljivih dražilnih učinkov kofeina, užitek je popoln, neomejen, ker je kava Hag najboljše kvalitete. Pamet veleva, da je za zdrave in bolne najboljša kava Hag. Poizkus Vas bo uveril! Kava Hag je naprodaj v vseh dobrih trgovinah z živili, dobiva se pa tudi v kavarnah in hotelih.

Sport

O nedeljski skupščini JNS

V dvorani pevskega društva »Stanković« v Beogradu se bo vršila — kakor znano — pojutrišnjem glavna skupščina JNS, prva v Beogradu, za katero vlada v vseh sportskih krogih veliko zanimanje. JNS je izdal točna navodila glede udeležbe, vendar se kljub temu pričakuje, da bo debata dolga in mestoma tudi burna. Na dnevnem redu je obilica predlogov in prošenj, ki bodo med zastopniki klubov povzročila deljena mnenja. Med drugim se bo razpravljalo o prošnji beograjskih klubov Sokola in Jugoslavije, da se jima izroči 150 tisoč Din od vsote, ki jo je reprezentanca prinesla iz Amerike. Sašk iz Sarajeva zahteva 10.000 Din odškodnine, ker je moral zaradi tekem v Montevideu odgrati svoje prvenstvene tekme ob slabem vremenu. Beograjska Jugoslavija je stavila predlog, da se iz ameriškega dobička zgradi sportski dom. Ker ima JNS preko pol milijona dinarjev gotovine, so vsi predlogi bolj financijelnega značaja in se bo najbrže tudi vsa debata osredotočila na ta vprašanja. Želeti je, da bi skupščina sportsko zaključila poslovno leto

Poročilo tajnika, ki je bilo odposlano vsem podsavezom in klubom, navaja med drugim ves program mednarodnih srečanj naše reprezentance v l. 1931., ki vsebuje dosedaj naslednje termine:

15. IV. z Grčijo v Beogradu
5. V. z Bolgarijo v Beogradu;
21. V. z Madžarsko v Beogradu;
28. VI. z Rumunijo v Zagrebu;
28. X. s Češkoslovaško v Pragi in
1. XI. s Poljsko v Varšavi.

Zaradi izčrpnosti in točnosti — saj obsega 96 strani — zasluži poročilo vse priznanje.

Delegatom je dovoljen 50 odst. popust voznih cen v času od 10. do vključno 18. t. m. v II. in III razredu osebnih in brzih vlakov s pogojem, da potrdi udeležbo predsedstvo skupščine.

Službeno iz JLAS. Redna glavna skupščina JLAS se bo vršila 13. t. m. v Zagrebu Vsi delegati za skupščino imajo po rešenju prometnega ministrstva polovično vožnjo.

Smučarski klub Ljubljana sklicuje za danes ob 19. v damsko sobo kavarne Emona sestanek vseh svojih tekmovalcev v zadevi smučarskega tečaja o božiču v Planici. Istotam ob 20. seja tehničnega odbora.

Smučarski tečaj SPD. Slovensko planinsko društvo bo priredilo v dneh od 25. t. m. do 2. januarja 1931 pri hotelu Sv. Janezu ob Bohinjskem jezeru smučarski tečaj za začetnike in manj izvežbane smučarje. Tečaj bo vodil g. Janez Kveder. Oskrba prvovrstna, sobe kurjene, prijavnino je položiti pri g. Marici Jerajevi v hotelu Sv. Janez. Natančnejše informacije v pisarni SPD Dunajska cesta 1 a, palača Ljubljanske kreditne banke IV. (lift). Telefon 29-63.

ASK Primorje. Pozivamo članstvo, da se udeleži pogreba preminulega člana Al. Fickerja danes 12. t. m. ob 14. iz mrtvašnice splošne bolnice. — Odbor.

SK Natakar poziva vse igralce na sestanek, danes ob 20. v gostilni Zajec, Zg. Šiška. Prosim točnost! Kapetan.

SK Korotan. Jutri ob pol 20. redna odborova seja. Ker so na programu zelo važne točke, prosim gg. odbornike, da se te seje sigurno udeleže. V nedeljo 14. t. m. bo ob pol 10. zaključni mesečni sestanek. Vsak član naj si šteje v strogo dolžnost, da se tega sestanka gotovo udeleži. Prav posebno pa se še pozivajo vsi člani prvega moštva.

TSK Slovan bo imel v torek 18. t. m. ob 19. v telovadnici na Poljanski cesti (II. drž. gimnazija) sestanek vseh nogometašev in težkoatletov. Obenem bo to prvi trening. Pozivajo se vsi igrači in ostalo redno članstvo, da pride polnoštevilno v telovadnico.

ŽSK Hermes (Službeno.) Po sklenu seje u. o. 9. t. m. se zaradi protiklubskega delovanja v smislu § 8 točke a in b pravil izključi iz članstva bivšega tajnika kluba g. M. Bariča. Istočasno ponovno opozarjamo članstvo, da ne naseda raznim izjavam g. Bariča, ker se bo sicer proti vsakomu postopalo po klubskih pravilih. Seja u. o. je danes ob 20. pri Stepiču. Vabilo se vsi gg. odborniki, da se zanesljivo udeleže. Na sejo se ponovno vabita gospoda Oblak in Kos. — Odbor.

Iz življenja in sveta

Okrožek Georgesa Clemenceauja

se bo imenoval odslej dosedanji Rond-Point des Champs Elysées v Parizu v spomin na pokojnega »očeta zmage«.

Malajci v San Franciscu

Po zmagi nad Španisko so si pridobile Zedinjene države velepomembno Filipinsko otočje, svojo najvažnejšo postojanko v Tihem oceanu. Zgradile so tu pred vrati Japonske močno oporišče za svojo vojno mornarico in pričele s smotreno amerikanizacijo. Zdaj, po 30 letih, so postali pod vplivom šolstva in javnih ustanov domačini, vitki in spretni rjavkasti Malajci — stoodstotni yankeeji. Do dna so proučili ameriško spodobnost, idealno plešejo tango in foxtrott ter romajo kot ameriški državljani v Zedinjene države na delo in zaslužek. Omejitve, ki obstojijo za zamorce in rumenokožce, Malajcem niso bile na poti. Večinoma so se zasidrali v Kaliforniji, kjer znaša njih število v samem San Franciscu do 50.000 duš. Kot ameriški državljani so doslej odkrito zahajali v gledališče, plesne dvorane in kinematografe v beli četrti in so imeli velik uspeh pri belih gospodičnah. Zdaj se je to lepo življenje končalo. Kalifornijski Američani so Malajcem napovedali vojno in tako bodo najbrž kmalu na istem stališču kakor zaničevani zamorci. Pred kratkim so imeli Malajci svojo maškarado in ples v Filipinskem klubu v Watsonvilleu. Množica je pričela obmetavati razsvetljena okna s kamenjem, nato so se razlegli revolverski streli in je bilo več Malajcev ubitih in ranjenih. Morilci, ki so streljali iz varne teme, so srečno pobegnili. V San Franciscu je bila razpisana boksarska tekma med šampijonoma Filipinov in ameriške celine. Kljub velikemu zanimanju so jo preklicali. Kalifornijski boksarski klub je namreč dognal, da bi se omadeževal beli borec, ki bi se hotel kosati z »rjavo opico«. Protimalajsko gibanje se je razširilo iz Kalifornije že po drugih državah in bo seveda zahtevalo dosti krvi. To je nujna posledica ameriških nazorov o neenakopravnosti drugopoltih plemen.

Uspešna reklama

Francoski listi so nedavno primesli naslednjo senzacijonalno brzojavko iz Rocheforta — sur — Mer: Gdč. Simona Pinardova, hčerka gojitelja ostrig iz La Tremblade, Seubreska ulica, je pri uživanju ostrig našla v eni izmed školjk 31 biserov, med katerimi sta bila dva »črna«. Na to vest, ki je vsebovala podroben naslov podjetnika, je oče Pinard dobil toliko naročil, da je moral pokupiti vso zalogo školjk pri sosedih, da je lahko zadostil povpraševanju. Odjemalci so bogve iz kakšnega razloga mislili, da imajo vse ostrige očeta Pinarda po 31 biserov, med katerim sta dva črna. Trgovec je napravil že izvrstno kupčijo, preden je neki zavidni tekmec dal v liste pojasnilo, da se v La Trembladi goje le tako zvane portugalske ostrige ki niso imele, nimajo in ne bodo nikoli imele biserov. Občinstvo seveda ne verjame zavistniku, marveč se trdo drži Pinardovih ostrig. V zvezi s tem se časopisi spominjajo tudi dogodka, ki se je pred dvema letoma odigral v nekem večjem francoskem mestu. Na trgu je h košari z jajci pristopil dobro oblečen gospod, povprašal po ceni jajc ter jih potežkaval, nosil k ušesom in poslušal. Nato je pred očmi branjevke razbil jajce ter potegnil iz njega cekin za dvajset frankov. Potem je kar po vrsti jemal iz koša jajca, jih ubijal ter iz vsakega potegnil zlatnik. Branjevka je presenečena gledala početje elegantnega gospoda, pri šestem jajcu, ki je seveda tudi imelo cekin, pa je zakrila košaro z rokami, rekoč, da ne proda nobenega jajca več. Kakor besna je začela sama razbijati jajca, ali očividno ni imela srečne roke: cekinov ni bilo več v nobenem jajcu. Razumljivo je, da se je v hipu zbrala okoli gospoda in ženske silna množica ljudi, ki je čudeč se gledala branjevkino početje. Ko je ta razbila zadnje jajce in planila v jok, jo je gospod potolažil ter ji plačal vsa jajca, občinstvu pa je razodel, da je umetnik, ki bo nastopil drevi v tej in tej dvorani ter povabil občinstvo, da ga zanesljivo poseti, ko bo izvajal svoje umetnije čudovite spretnosti. Pametni mož si je s tem napravil reklamo in doživel zvečer naval, ki mu je prinesel lepe denarce.

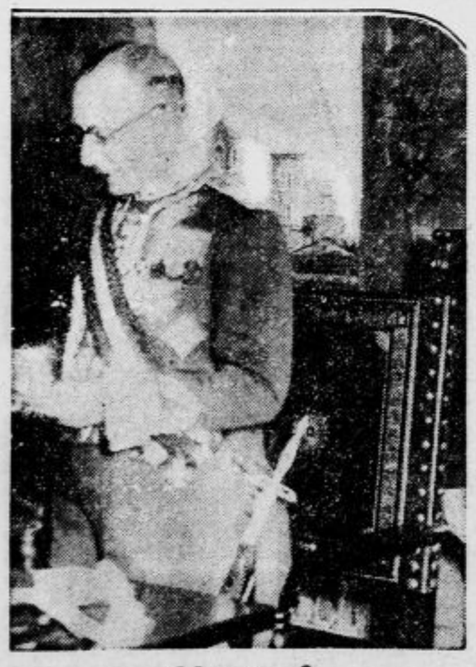

Marconi,

sloviti italijanski izumitelj, je bil izvoljen za predsednika italijanske Kraljeve akademije, najvišje znanstvene ustanove v državi naših sosedov. Na sliki bere v svečanem kroju nastopni govor.

Trgovec s črvi

Človek bi mislil, da je trgovec s črvi tisti, kdor prodaja črve ribičem, da ž njimi love ribe. Neki meščan iz francoskega mesta Mansa pa je ta pridevek nadal svojemu someščanu, ki trguje s sirom. Rekel mu je to v šali, vendar trgovec s sirom ni razumel šale in je tožil žaljivca. Sodišče pa se je postavilo na stališče, da je to bila šala brez namena žalitve ter dodalo, da je taka šala pač dopustna, kajti znano je, da se sir v poletnih mesecih hitro izpridi in da marsikakšen sirar prodaja s sirom tudi črve. Sirarji seveda temu niso krivi, zato izraz »trgovec s črvi« zanje ne more biti žaljiv. Kljub temu ni priporočati, da bi kdo trgovcu s sirom dejal, da trguje s črvi, kajti ni verjetno, da bi še kje kakšno sodišče oprostilo žaljivca, ki bi si dovolil tako neumestno šalo.

Starokopitni cesar Franc Jožef

Ameriški publicist Evgen Bagger je izdal knjigo, v kateri opisuje življenje cesarja Franca Jožefa, ki je s svojo nespametno vlado pritiral tisočletno avstrijsko državo tako daleč, da se je po njegovi smrti razsula kakor trhel panj. Iz zasebnega življenja cesarjevega poroča zelo zanimive podrobnosti o strahoviti starokopitnosti Franca Jožefa. Javnosti je že znano, da cesarski gradovi niso imeli nikjer telefona, da se cesar ni hotel voziti v avtomobilu in da je sovražil vsako novotarijo, ki je ni poznal še iz svoje mladosti. Brzojav je poznal že izmlada, zato je vsak dan odpravljal po par sto brzojavk, ki jih je sam napisal lastnoročno. Znano je tudi, da na cesarskih gradovih ni bilo kopalnic in se je morala cesarica Elizabeta dve leti boriti z dvorsko upravo, da si je izvojevala kopalnico. Isto starokopitnost je zahteval Franc Jožef od svojih dvorjanov. Za njegovih mladih let so bile v modi ozke hlače, ki so se tako tesno oprijemale telesa, da pod njimi ni bilo prostora za spodnje perilo. Evgen Bagger, ki je do najmanjših podrobnosti proučil življenje Franca Jožefa ter je v svojih trditvah tako previden, da za vsako navaja dokumentaričen dokaz, poroča, da Franc Jožef vse svoje življenje ni nosil spodnjih hlač. To pa samo zato, ker jih v svojih mladih letih ni poznal. Mož si je vse svoje dolgo življenje prizadeval, da bi ustavil življenje na razvojni stopnji, kakršno je bilo doseglo pod njegovim dedom Francem I. Oviral je vsak napredek, kljub temu pa je šlo življenje seveda svojo pot in je pomelo z lica zemlje habsburško mračnjaštvo in nazadnjaštvo.

Zadnji izvošček

Pariz je izgubil svojega najstarejšega izvoščka, 75 letnega Marcela Deconniera. Vsi njegovi mlajši stanovski tovariši so se prilagodili novim razmeram in postali šoferji. Nekdanji fiakarji se prav redko srečajo po pariških predmestjih. Toda stari Marcel je še vedno kljuboval novemu času. »Umrl bom, kakor sem živel!« je govoril prijateljem, »pa ne bom prodal svojega konjička. Vozim po Parizu 65 let, in če tudi ostanem v vsem mestu edini in zadnji izvošček, bom le ostal.« Neizprosni sovražnik »smrdljivih avtomobilov« je tudi postal njihova žrtev. Drveča limuzina je prevrnila njegovo vprego in starešina pariških izvoščkov je dva dni pozneje podlegel poškodbam.

Drobna pisava

Če se ne motimo, je pomenila do sedaj svetoven rekord v drobnem pismu dopisnica s 3587 besedami v nekem berlinskem muzeju. Zdaj je prekosil ta čudež mlad Španec. Drobno, a popolnoma čitljivo je na navadni dopisnici prepisal prvo, drugo in polovico tretjega poglavja Cervantesovega »Don Kihota« s 4760 besedami, torej za 1173 besed več. Isti umetnik je našel zadosti prostora za latinski očenaš na navadni poštni znamki.

Krava v letalu

V letalu so se že sklepali zakoni in so se rodili otroci. Zdaj pred Božičem prevažajo v Zedinjenih državah tudi božična drevesca. A velika mlekarna v St. Louisu je prekosila vso konkurenco s tem, da je natovorila v letalo in dvignila 2000 m visoko svojo najboljšo kravo. Krava je popolnoma mirno odkorakala v trup letala, kjer so ji bili pripravili zasilen hlev in tudi potem ni kazala nobenega razburjenja. Med tem ko jo je neslo letalo z brzino 225 km na uro, sta se lotila dva delavca molže, a radiotelegrafist in leteči novinarji so svetu naznanjali vse podrobnosti velikega dogodka. Mleko so natočili v papirnate steklenice in s padali spustili na tla. Stotine zijal, ki so čakala na mleko iz višav, so ga takoj pograbile in odnesle domov. Uro pozneje se je krava srečno povrnila na farmo in fotografi so pohiteli posneti slike, ki so jih priobčili vsi ameriški večerni listi.

Dopisi

ROGAŠKA SLATINA. Za nesrečno rodbino Debelakovo na Topolah pri Rogaški Slatini so darovali še naslednji: Josip Pogorevc, inspektor finančne kontrole v Šmarju pri Jelšah 100 Din in V. M. iz Celja 50 Din. Darovalcem iskrena zahvala! Dr. F. Kolterer.

KRIŽEVCI PRI LJUTOMERU. V soboto zvečer je priredil Soko prijeten Miklavžev večer za deco in odrasle. Na sporedu so bili kupleti in šaljivi prizori, ki so nudili navzočim dokaj smeha in zabave. Višek večera pa je dosegel impozanten nastop sv. Miklavža. — Iz drevesnice podružnice Sadjarskega in vrtnarskega društva so neznani zlikovci deloma odnesli, deloma poškodovali 55 jabolčnih okulantov. Kdor zasledi krivca, dobi 300 Din nagrade, ki je položena pri občinskem uradu v Križevcih. — Pri misijonskih pridigah je nek g misijonar pridigoval otrokom pri šolski maši, da smejo poslušati samo starše in duhovnike. S tem v zvezi jim je priporočal, naj stopajo samo v ona društva, ki jim jih priporočajo duhovniki. Rekel pa ni nič, da morajo otroci poslušati tudi učitelje.

Ptujska zadružna elektrarna in mestna občina

Elektrifikacija mesta Ptuja se je izvršila v letih 1924 in 1925; ustanovljena je bila v to svrho »Zadružna elektrarna za Ptuj, Breg in okolico«. Že od leta 1928 se vleče vprašanje, ali ne bi kazalo, da mestna občina prevzame elektrarno v lastne roke. Vprašanje je postalo sedaj posebno akutno, ker je občinski svet 24. novembra z vsemi glasovi proti enemu sklenil, da je občina v principu pripravljena zadružno elektrarno prevzeti, ter je izvolil tudi poseben odsek, ki naj razčisti razmere med občino in zadrugo ter najde način, kako bi občina elektrarno prevzela v lastno upravo.

Ker je elektrifikacija mesta in okolice eminentne gospodarske važnosti za mesto in okolico, a se je od strani zadružne elektrarne pojavila propaganda proti prevzemu elektrarne po občini, je treba, da vprašanje javno razčistimo, tako, da si bo mogel vsak ustvariti jasno sodbo. Predvsem je treba rešiti dve vprašanji: 1. ali obstoja pravica mestne občine, da zahteva prevzem obstoječe zadružne elektrarne? 2. ali bi bil prevzem elektrarne v splošno gospodarsko korist občine, davkoplačevalcev in konsumentov samih?

»Zadružna elektrarna za Ptuj, Breg in okolico« se je ustanovila dne 26. februarja 1924. Glede dobave toka je stopila v pogajanja z elektrarno Fala, ki je zahtevala, da mestna občina prevzame garancijo za vse obveznosti, ki nastanejo zadružni elektrarni s sklenitvijo pogodbe. Zlasti bo morala občina preskrbeti zadružni elektrarni denarna sredstva za napeljavo omrežja, dovoliti elektrarni Fali brezplačno uporabo mestnih ulic in trgov, ako bi se Fala v smislu pogodbe poslužila pravice, da posameznim konsumentom tok direktno dobavlja. Naposled bi morala mestna občina Ptuj prevzeti obveznost, da sama krije vse terjatve, ki bi nastale Fali do zadružne elektrane za oddajo električnega toka, ako bi se zadružna elektrarna ne držala tozadevnih pogojev in bi s poravnavo bila v zaostanku.

Te obveznosti je mestna občina tudi sprejela in so še vedno v veljavi. Obenem pa je občinski svet tudi sklenil, da si občina pridrži pravico, da prevzame zadružno podjetje z vsemi aktivi in pasivi v svojo last. V vlogi na bivšega velikega župana mariborske oblasti, s katero je občina zaprosila za odobritev, da sme prevzeti jamstvo za posojilo 1,000.000 Din pri Pokojninskem zavodu v Ljubljani, se izrecno omenja ta pravica občine glede prevzema elektrarne ter se jamstvo ravno s tem utemeljuje. **Dejansko pa se ta pravica občine ni vnesla v pravila zadruge.** Zakaj se to ni zgodilo, bi bili v stanu pojasniti le tisti krogi, kojih naloga je bila skrbeti za izvršitev sklepov občinskega sveta, odnosno tedanji vodilni krogi zadruge, ki so se poslužili jamstva občine za preskrbo denarja in za sklenitev pogodbe z elektrarno Fala.

Na podlagi tega dejanskega položaja je bivši gerentski sosvet na seji 26. novembra 1927 soglasno sklenil zahtevati, da načelstvo zadruge poskrbi, da se na prvem občnem zboru sklene sprememba pravil v tem smislu, da se zavaruje pravica občine Ptuj za prevzem zadružne elektrarne. Na občnem zboru zadruge od 17. novembra 1928 je ta predlog propadel. Od 308 opravičenih glasovalcev je glasovalo le 80 glasovalcev in od teh je bilo 46 glasovalcev proti. Ogromna večina članov torej ni sploh bila navzoča. Neuspeh tedanje akcije je pripisati predvsem takratnemu strankarskemu obeležju.

Da se nastali spor med občino in zadrugo še bolj ne razširi, se je pozneje sklenil kompromis v tem smislu, da so se zadružna pravila spremenila med drugim tudi tako, da se je občini ptujski zajamčila pravica prevzema v slučaju **likvidacije** zadruge.

Formalno torej zamore mestna občina Ptuj uveljaviti pravico do prevzema elektrarne le tedaj, ako zadružni občni zbor sklene likvidacijo zadruge. To pa je odvisno edino od dobre volje zadružnikov, pri čemur pride v poštev vprašanje, ali bi prevzem zadružne elektrarne po občini bil v korist občine, davkoplačevalcev in konsumentov samih.

Danes je torej položaj naslednji:

Zadružna elektrarna je s pogodbo z elektrarno Fala dobila izključno pravico za oddajo toka konsumentom v Ptuju in v okoliških občinah, kar predstavlja lepo premoženjsko vrednost. Elektrarna Fala si je sicer za gotove slučaje pridržala pravico tok direktno oddajati, vendar mora v tem slučaju odstopiti 5 odstotkov vseh brutto dohodkov iz take oddaje toka zadružni elektrarni. Brez dvoma je, da bi občina Ptuj s pridobitvijo te pravice pridobila na premoženjski vrednosti, ki bi prišla v prid vsemu mestnemu prebivalstvu. Jasno pa je, da vsako zboljšanje premoženjskega stanja občine pride ako ne direktno pa vsaj indirektno v korist prebivalstva in posebno davkoplačevalcev.

Drugi važni moment je vprašanje režijskih stroškov. Gotovo je, da bi občina, ki mora itak vzdrževati brezhiben upravni aparat za svoje gospodarstvo, upravne posle zadruge z manjšimi stroški zamogla vršiti kot zadruga sama. Ne samo izdatki za osobje bi bili manjši, ampak tudi stvarni izdatki, ker ima občina dovolj primernih lokalov v svojih hišah in ne bi bilo potrebno plačevati razmeroma visoke najemnina za lokale v tuji hiši.

Končno je zelo važen tudi naslednji moment: Iz bilance za leto 1929 je razvidno, da je zadružna elektrana v tem letu iz rednih dohodkov odpisala na dolgu 134.925 dinarjev, na omrežju 150.000 Din in na števcih 50.000 Din, skupno torej 334.925 dinarjev. Vprašanje je, ali je z ozirom na veliko gospodarsko krizo in pomanjkanje denarja umestno, da so se odpisi v tako visokem znesku izvršili. Neumestno pa je gotovo, ako se pomisli, da se bodo prej ali slej priključile tudi okoliške občine k zadrugi, kojim potem ne bo treba nositi bremen, ki so nastale z ustanovitvijo zadruge ter bodo slednje imele ugodnosti na račun prvotnih ustanoviteljev, ki so po večini meščani. V slučaju prevzema bo občina amortizacijo dolga, omrežja in števcev čim najbolj raztegnila, da na ta način zniža ceno toku ter razbremeni ptujsko prebivalstvo, ki je z javnimi dajatvami itak preobremenjeno.

Prevzem zadružne elektrarne ne bo torej rodil, kakor se tendencijozno širijo glasovi, povišanja cene toku, ampak znižanje z zmanjšanjem režije in s podaljšanjem amortizacijske dobe. Davkoplačevalci mesta Ptuja lahko torej sami sprevidijo, da gre **pri celem vprašanju za zavarovanje koristi mesta in mestnega prebivalstva ter da so vse druge trditve brez stvarne podlage.** Posebno je treba odločno zavrniti trditev v memorandu žadružne elektrarne, da hoče mestna občina s prevzemom zadružne elektrarne zvišati cene toka ter na ta način kriti primanjkljaj okroglo 300 tisoč dinarjev vsled izpadka najemninskega vinarja. Prvič bi to bilo skrajno nerodno in nezmiselno, ker bi v tem slučaju občinska elektrarna morala izkazati prebitek, ki bi bil obdavčen z državnim davkom in pripadajočimi dokladami. Drugič pa ima občina veliko lažje sredstvo, tudi ako zadružna elektrarna še dalje obstoja, da obdavči namreč električni tok ali žarnice. Zvišanje cene toku bi bilo torej za občino samo škodljivo in nepotrebno, ker ima drugih sredstev dovolj, da poišče kritje za svoje potrebščine.

O vseh teh vprašanjih se vrši v soboto dne 13. t. m. ob pol 8. uri zvečer sestanek zadružnikov v mestni posvetovalnici.

Pridite vse, ki vam je na srcu dobrobit občine in vaš lastni.

Zaradi zmanjšanja obrata

vse oblačilne potrebščine za Miklavža in Božič po lastnih cenah.

Drago Schwab, Ljubljana

Radio

Izvleček iz programov

Petek, 12. decembra.

LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.45: Dnevne vesti. — 13: Napoved časa, plošče, borza. — 17.30: Koncert radio - orkestra. — 18.30: Vremenoslovje. — 19: Francoščina. — 19.30: Gospodinjska ura. — 20: Pevski solistični večer Stjepana Ivelja, člana mariborskega Narodnega gledališča. — 20.30: Prenos produkcije svetovnega šahovskega prvaka dr. Aljehina iz kazinske dvorane. Brzoturnirska partija z našim jugoslovenskim šahovskim mojstrom dr. M. Vidmarjem. Pozdravni govori in govor dr. Aljehina. Vmes koncertne točke s sodelovanjem koncertne pevke gospe Costaperarijeve in pianista Noča. — 22.30: Napoved časa in poročila.

Sobota, 13. decembra.

LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.45: Dnevne vesti. — 13: Napoved časa, plošče, borza. — 17.30: Plošče. — 18: V dolini gradov. — 18.30: Koncert radio - orkestra. — 19.30: Angleščina. — 20: Prenos opere »Traviata« iz Beograda. — 22.30: Napoved časa in poročila.

BEOGRAD 12.45: Koncert radio - orkestra. — 17: Popoldanski koncert. — 20: Prenos opere »Traviata« iz gledališča. — ZAGREB 17: Koncert radio - orkestra. — 20: Prenos opere iz Beograda. — PRAGA 16.30: Popoldanski koncert. — 19.20: Koncert zbora trompet. — 20: Zabaven večer. — 21.30: Koncert na dveh klavirjih. — 22.35: Kabaretni program. — BRNO 16.30: Popoldanski koncert. — 20: Prenos programa iz Prage. — 21.30: Godba za ples. — VARŠAVA 18.15: Koncert iz Vilne. — 20.30: Koncert židovske glasbe. — DUNAJ 11: Dopoldanski koncert. — 12: Koncert orkestra. — 17.15: Koncert na čelo. — 19.35: Operetni večer. — 22.40: Godba za ples. — BERLIN 19.05: Klavirski koncert. — 20: Vesela glasba. — 21.10: Kabaretni program. — Godba za ples. — LANGENBERG 17.15: Večerni koncert. — 19.45: Zabaven program. — Godba za ples. — MÜHLACKER 15.30: Popoldanski koncert. — 17: Lahka godba orkestra. — 19.30: Pevski koncert. — 20.15: Operetni večer. — 23.05: Godba za ples. — BUDIMPEŠTA 9.15: Dopoldanski koncert. — 17.30: Koncert orkestra. — 21.30: Koncert vojaške godbe. — Ciganska godba. — RIM 17.30: Vokalen in instrumentalen koncert. — 20.40: Operni večer.

Obiava.

Po sklepu XXI. rednega občnega zbora z dne 5. decembra 1930 se bo izplačevala za kupon štev. 21 družbenih delnic dividenda za leto 1929/30 v znesku Din 10.—, in sicer počenši s 30. decembrom 1930.

Dividendne kupone vnovči ali blagajna Kreditnega zavoda za trgovino in industrijo v Ljubljani ali pa blagajna Delniške družbe pivovarne Union v Ljubljani proti predložitvi kupona. 17264

Upravni svet Delniške družbe pivovarne Union.

Ob'ava.

Upravni svet Delniške družbe pivovarne Union v Ljubljani objavlja s tem, da se bodo pričele zamenjavati počenši z dnem

27. decembrom 1930

stare delnice proti novim, in sicer tako, da se izroči vsakemu prinositelju plašča in talona ene stare delnice po Din 50.— nominale, plašč ene nove delnice po Din 100— nominale in nova kuponska pola s prvim kuponom štev. 21 za poslovno leto 1929/30.

Zamenjava delnic se bo izvršila ali pri blagajni Kreditnega zavoda za trgovino in industrijo v Ljubljani ali pa pri blagajni Delniške družbe pivovarne Union v Ljubljani 17264

Upravni svet Delniške družbe pivovarne Union.

CENE MALIM OGLASOM:

Za oglase, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva vsaka beseda 50 par. Če naj pove naslov Oglasni oddelek »Jutra«, je plačati posebno pristojbino 2 Din. Če pa je oglas priobčen pod šifro je plačati pristojbino za šifro 3 Din. Telefonske številke: 2492, 3492

Mali oglasi

Kdor hoče da se mu pošlje po pošti naslov ali kako drugo informacijo tičoče se malih oglasov naj priloži v znamkah sicer ne bo prejel odgovora! **2 Din**

CENE MALIM OGLASOM:

Ženitve in dopisovanja ter oglasi trgovskega in reklamnega značaja: vsaka beseda 1 Din. Najmanjši znesek 10 Din. Pristojbina za šifro 5 Din. Vse pristojbine je uposlati obenem z naročilom, sicer se oglasi ne priobčujejo. Št. ček. rač. pri Pošt. hranilnici v Ljubljani, 11842.

Naslovi malih oglasov

in druge informacije, tičoče se oglasov, se dobijo tudi v podružnici »JUTRA« v

Trbovljah

v hiši g. dr. Baumgartnerja.

Male oglase in inserate naročajte v naši podružnici.

Službo dobi

Višjega natakarja

inteligentnega in simpatičnega, z kavcijo išče za takoj za prvovrstno pod jetje v Zagrebu. Pismene ponudbe s fotografijo ta Publicitas, Zagreb, Ilica 9 pod br. 25217. 53096-1

Frizersko vajenko

s primerno šolsko predizobrazbo sprejme takoj Ivan Dorčec, Dalmatinova ulica 13. 53093-1

2 dobra kamnoseka

za zimsko delo sprejme Ing. Dukić in drug. 53092-1

Sobarico

vešče šivanja in serviranja, z letnimi spričevali, 20—25 let staro, sprejmem proti mesečni plači 400 Din — vsakega pol leta domačo obleko in par čevljev. Nemški jezik pogoj. Ponudbe na: M. Zwilling, Zdenčina pri Zagrebu. 50729-1

Pismeno naj javi

svoj naslov oni, ki je voljan sprejeti kako stalno domače opravilo. Znamko za odgovor je treba priložiti. — Zadruga jugoslov. pisarna, Osijek. 50248-1

Hišnika

poročenega, brez otrok, sprejmem. — Pismene ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod značko »Upokojenec 83«. 53183-1

Pomočnice

prvovrstne in inteligentne

učenko

sprejme modni salon Štefanija Lukež. 53160-1

Kroj. pomočnika

dobro izurjenega sprejmem Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 53140-1

Šofer - mehanik

z večletnimi spričevali, pošten, trezen in zanesljiv želi takoj mesto k novemu Fordu. — Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Šofer-strokovnjak«. 53132-1

Kroj. vajenko

išče modni atelje. Naslov v oglasnem oddelku Jutra 53168-1

Več služkinj

dobrih kuharic, sobaric, dekler veščih kuhanja in vseh domačih del, začetnih natakaric itd. r a b i Službski zavod B Szeidner v Zagrebu, Marovska 13. Služb je dovolj za 15. december na razpolago. Namestitev tekom par dni po pogodbi. 53095-1

Mlada, lepa dekleta

za damsko kapelo, pod ugodnimi pogoji sprejme Stefica Schuster, kapelnica Beograd, Topčiderska ul. 5. 53131-1

Posredovalnica

Ogrine, Miklošičeva c. 28 rabi gostilniške in privatne kuharice, služkinje ter začetnice. 53196-1

Solidne gospode

sposobne za obisk strank, ki bi potujali električne aparate za gospodinjstvo, na obročna plačila, sprejme svetovna tovarna. Gospodje, katerim je mogoče se osebno javiti, naj se zglase pri gn. Böttticher, hotel Union, soba št. 40, med 8. in 9. uro zjutraj. Ostali naj pošljejo na isti naslov svoje ponudbe. 53229-1

Mehanika

iščem. Pismene ponudbe na naslov: Alojzij Zaje, D. M. Polje 105. 53197-1

Trgovski potniki

Fiksum in provizijo

dobe potniki za prodaje manufakturnega blaga. — Pismene ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Provizija 455«. 50091-5

Hitrejši smo kot življenje

S kom storite veselje Vaši obitelji? Samo s prevzemom mojega hitrostnega zastopstva. Naši predmeti so brez konkurence. Samo kupčija prinese denar. — Sprejmemo 100 a g e n t o v proti 60 % proviziji Pod »Unicum — USA« na ogl. oddelek »Jutra«. 53187-5

Zaslužek

Zastopnike

v vsakem večjem mesta **širom cele države iščemo.** Strokovno znanje ni potrebno. Visok zaslužek. — Ponudbe na Publicitas, Zagreb, Ilica 9 pod br. 25166 50064-3

Pletenine

obleke, jopice, sviterje, puloverje in nogavice po nizki ceni izdeluje po naročilu Josipina Pleško, Cesta na Loko 21. 53205-3

Pouk

Prva oblast. koncesijonirana

šoferska šola

Camernik, Ljubljana

Dunajska cesta štev. 30 — (Jugoauto) telefon št. 2236 Pouk in praktične vožnje 251

Oblastveno koncesijonirana

šoferska šola

Gojko Pipenbacher

Ljubljana, Gosposvetska 12

Teorija in vožnje. 47730-6

Klavirski pouk

želim. Ponudbe z navedbo honorarja na oglasni oddelek »Jutra« pod značko »Dober«. 53156-4

Gospoda

iščem za poučevanje nemščine. Pismene ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Uspeh«. 53151-4

Službe išči

Absolventinja

trgovske akademije, z dveletno prakso, išče službe. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Zanesljiva moč 22«. 50610/2

Šivilj. pomočnica

začetnica, išče službo v damskem salonu, če mogoče s hrano in stanovanjem v hiši. Nastop takoj. Ponudbe pod šifro »Šivilja« na podružnico »Jutra« v Novem mestu. 53184-2

Uradnica

z dolgoletno prakso, zmožna vseh pisarniških del, želi primerno s l u ž b o v Ljubljani. Dopise na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »Vestna uradnica«. 50496-2

Gospodična

želi primerno službo kot prodajalka, blagajničarka, ali v kaki pisarni. Naslov v oglasnem oddelku Jutra 53130-2

Trgovec

28 let star, zmožen nemščine, hrvaščine in slov. v govoru in pisavi, išče namestitve v trgovini, pisarni ali skladišču, event. kot paznik k delavcem. Vajen je vseh gospodarskih, poljskih, vrtnarskih, gozdnih in vinogradniških del — katerih se nobenega ne boji. Gre proti oskrbi in nizki odškodnini. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« v Ljubljani pod »1931«. 53185-2

Mesto blagajničarke

išče pridna in zanesljiva gospodična s trg. izobrazbo, zmožna kavcije. Cenj. ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Začetnica 26« 53207-2

Hotel. blagajničarka

z večletno prakso, zmožna samostojno voditi gospodinjstvo, išče primerno mesto — tudi izven Ljubljane. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Poštena in zanesljiva«. 53208-2

Radio

Nov, petcevni radio

prvovrsten, na baterije, za 3200 Din prodam. Naslov v oglasnem oddelku Jutra 50794-9

Prodam

Puhasto perje

čisto, čohano kg po 48 Din druga vrsta po Din 38 kg čisto bele gosje kg po 150 Din in čisti puh kg po Din 250. Razpošiljam po pošt nem povzetju. L. Brozovic Zagreb, Ilica 82. kemična čistilnica perja 262

Izložbena oprema

steklena, za trg. s čevlji naprodaj v Cegnarjevi ul. št. 4. 53074-6

Kino

popolnoma prenovljen z zvočno aparaturo, vse v brezhibnem stanju, novo, vedno jako dobro obiskan se zaradi družinskih razmer takoj proda. — Ponudbe na ogl. odd. »Jutra« pod šifro: »Krasna bodočnost«. 50669-6

Pisalno mizo

in ogledalo prodam. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 53147-6

Mizo za krojača

ali šiviljo in lep športni

otroški voziček

poniklјan, v dobrem stanju prodam. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 53154-6

Damska pisal. miza

dobro ohranjena naprodaj v Valjavčevi ulici 19 — Kolezija. 53161-6

Premog, suha drva

v vsaki količini prodaja V. Gržina, Ljubljana VII, Černetova ulica 26 — tel. št. 3227. 53145-6

Bakren kotel

800 l, za Din 1450 ter močno stiskalnico, uporabljivo tudi za seno itd. za 2300 Din prodam takoj. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 53133-6

Moška zlata ura

fina, poceni naprodaj. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 53143-6

Čajno maslo

najboljše kakovosti, si za praznike že sedaj lahko preskrbite v vsaki mlečni pri Osrednjih mlekarnah v Ljubljani, Maistrova ulica št. 10. 53146-6

Bombaževo prejo

surovo, št. 12/2, na kriastih vretenih, 420 kg skupno po Din 26.50 za kg prodam. Cenjene ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Plačljivo takoj« 53135-6

Pločevinasto banjo

prodam. Naslov pove ogl. oddelek »Jutra«. 53206-6

Hrbtičke

za koledarje

po nizki ceni in dnevne bloke štev. III po 1 Din dobite v trafiki Goli & Pompe, Mestni trg št. 8 — Ljubljana. 53202-6

Kupim

Parni kotel

s ca 30 m² ogrevalne površine, kompleten za sušilnico lesa kupimo. Prosimo točne ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Parni kotel«. 50788-7

Star divan

ali kaj primernega kupim. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 53170-7

Kapital

Družabnika (co)

s kapitalom do 50.000 Din išče dobičkanosno podjetje radi povečanja obrata. — Družabnik (ca) bi v Ljubljani lahko imel skladišče blaga in zastopstvo. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Sigurnih 20 %«. 53068-16

Družabnika (co)

s cca 100.000 Din kapitala sprejmem k zelo dobičkanosnemu industrij. podjetju — Naslov pove podružnica »Jutra« v Mariboru pod šifro »Ugodna pozicija 41« 50241-16

Družabnika

s kapitalom 20—50.000 Din iščem za prospevajoče podjetje. Cenjene ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »St. 777«. 53159-16

Posestva

Enonadstropna vila

v bližini Trižaške ceste v Ljubljani naprodaj za Din 275.000. Vprašati v Društvu posestnikov, Salendrova 6. 53109-20

Novozidano hišo

z vrtom in 400—500 m² zemlje, v lepi solnčni legi, zelo pripravno za obrtnika ali vpokojenca, prodam za 45.000 Din. Stanovanje takoj prosto. Več pove lastnik Ivan Čater, Konje 106. 53047-20

Novo hišo

dvodružinsko, proda Jernej Lampret ob Tržaški cesti (dolgi most) — Vič pri Ljubljani. 53129-20

Hiša z gozdom

v Št. Lambertu v bližini farne cerkve, s prostori za trgovino in z gostilno, s tremi podstrešnimi sobami, v zelo dobrem stanju, naprodaj za 50.000 Din. — Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Do 16. t. m.«. 50540—20

Enonadstropno vilo

novozidano, s ca 1300 m² vrta prodam. Potreben kapital 70.000 Din, ostalo hipoteka. Polzve se v Rožni dolini IV/4 v trgovini. — Istotam naprodaj tudi domač kinoaparat. 50175-20

Vrednote

Vrednostne papirje

srečke, obligacije, delnice kupuje upravništvo »Merkur«, Ljubljana Selenburgova ulica 6/II. tel. 30-52. 50774-35

Pohištvo

Omaro za obleko

dobro ohranjeno k u p i m. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Rabim« 53155-12

Oblačila

Črna moška suknja

naprodaj. Naslov pove ogl. oddelek »Jutra«. 53149-13

Frak

velikosti 46 iščem. — Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Janez« 53198-13

Kožuhe

dva dolga in enega kratkega ugodno prodam. Naslov pove podružnica Jutra v Celju. 53316-13

V najem

Trgovino

z mešanim blagom oddam v najem. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 53142-17

Pridelki

Fižol za kuho

nizki veste od 2—2.75 Din visoke vrste od 3—3.50 Din nudi na drobno Sever & Komp., Ljubljana, Gosposvetska cesta 5. 50470-33

Lokali

Lokal, oz. skladišče

za suho robo o d d a m takoj v najem na Turjaškem trgu št. 5. 53104-19

Lokal

primeren za vsak trgovski obrat, sredi mesta oddam s 1. jan. 1931. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra« 53178-19

Točilnico in mlekarno

na prometnem kraju, vsled bolezni takoj po nizki ceni oddam. Polzve se v paviljonu g. Bratuša na Dunajski cesti. 53195-19

Lokal

novo urejen, pripraven za vsako trgovino, v prometnem trgu takoj odda Vilko Bačur, Ljubno, Sav. dolina. 50730-19

Stanovanja

Stanovanje

prostorne, solnčne sobe, kuhinje in pritiklin oddam s 1. januarjem. Ogledati med 12. in 15. uro. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 53080-23

Stanovanje

2 ali 1 sobe in kuhinje, po možnosti v centru ali bližini išče mirna stranka brez otrok. Naslov: Runtič, oglasni oddelek »Jutra« v Ljubljani, Selenburgova ul. št. 3. 50612-21

Trisob. stanovanje

komfortno, s kopalnico in vsemi pritiklinami, v solnčni legi sredi mesta s februarjem oddam. Ponudbe na oglasni odelek »Jutra« pod šifro »Solnce«. 50671-21

Stanovanje

2 sob, kopalnice in pritiklin, v snažni in mirni hiši želi rodbina dveh oseb. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Točen plačnik za mesec maj 1931« 53172-21

Mansard. stanovanje

lepe sobe in kuhinje oddam eni ali dvema osebama. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 53163-21

Stanovanje

sobe in kuhinje, z elektriko ter plinom oddam s 1. januarjem na Selu, Pokopališka 28. 53137-21

Stanovanje

sobe, kuhinje in vseh pritiklin takoj oddam na Kodeljevem, Klunova ulica 7 53152-21

Stanovanje

2—3 sob, s pritiklinami, išče Ivan Kralj, trgovec, Ljubljana, Stari trg št. 30 53206-21

Dve stanovanji

takoj oddam. Polzve se pri »Kamniti mizi« v Zg. Šiški. 53214-21

Majhno stanovanje

oddam takoj v Rožni dolini zakonskemu paru brez otrok. Naslov pove oglas. oddelek »Jutra«. 53189-21

Izgubljen

Ščipalnik z etuijem

je bil izgubljen blizu evangeljske cerkve. Poštenega najditelja prosim, da ga odda na policiji. 53158-28

Izgubil se je denar

od Češnovarja po Ilanski cesti, skozi Iško Loko. — Pošten najditelj naj ga proti nagradi odda v ogl. oddelku »Jutra«. 53169-28

Poziv!

Dobro poznana gospa, ki je v soboto, dne 6. decembra pomotoma vzela ne njeno večjo lakasto torbico pri g. Henriku Dejaku na Vidovdanski c. št. 22, naj jo istotam vrne, kjer dobi svojo. 53224-28

Sobe

Sobo

z elektriko, posebnim vhodom in brano oddam za 700 Din mesečno. Polzve se v restavraciji »Soča« na Sv. Petra cesti št. 3. 50782-23

Prazno sobico

v sredini mesta, v pritličju ali I. nadstr., event. na dvorišču išče za januar mirna oseba, ki je ves dan odsotna. Ponudbe na ogl oddelek »Jutra« pod šifro »Mirna oseba 333«. 50766-23

Sobo

z vsem komfortom opremljeno oddam eni ali dvema osebama. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 53173-23

Sostanovalca

sprejmem. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 53150-23

Sostanovalca (ko)

z lastno posteljo, sprejmem takoj po nizki ceni v Glinški ulici št. 7. Polzve se v nedeljo. 53127-23

Gospodično

sprejmem na stanovanje in hrano na Taboru. Naslov v oglasnem oddelku Jutra 53174-23

Opremljeno sobo

v I. nadstropju, z 1 ali 2 posteljama, pripravna za 2 gospoda ali 2 kolega, oddam s 1. januarjem. Polzve se v Kolodvorski ul. št. 26, v trgovini Matej Orehek. 53162-23

Gospoda ali gdč.

sprejmem na stanovanje. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 53148-23

Prazno sobo

s štedilnikom in posebnim vhodom takoj oddam. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 53139-23

Sobo

opremljeno ali prazno, po možnosti s souporabo kuhinje ali kabineta, v sredini mesta išče samostojna gospodična. Najraje pri starejši dami. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Točna plačnica«. 53166-23

Sobo s kopalnico

lepo, parketirano, z električno razsvetljavo in separirano oddam v centru Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 53153-23

Opremljeno sobo

oddam v Rožni ulici št. 19 53201-23

Sostanovalca

sprejmem v Trnovem za 120 Din, ali oddam prazno sobo s štedilnikom. Naslov pove oglas. oddelek Jutra. 53204-21

Sobo

s parketom in elektriko, sredi mesta oddam 2 ali 3 osebam. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 53199-23

Opremljeno sobo

l e p o, mesečno, v bližini pošte oddam boljšemu gospodu. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 53188-23

Iščem prazno sobo

blizu Zvezde. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Okno«. 53186-23

Sostanovalca

z vso oskrbo sprejmem v Florijanski ulici št. 19/II. 53226-23

2 sostanovalki

poceni sprejmem. Novi trg št. 2/II, desno. 53213-23

Lepo sobo

s poseb. vhodom in elektriko oddam blizu Vojvode Mišića vojašnice. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 53211-23

Sobo

popolnoma novoopremljeno s prostim vhodom takoj oddam gospodu. Sredina 5 (Prule). 53229-23

Dopisi

Proti izpadanju las

in bolezni lasišča je »Ines« e d i n o uspešno sredstvo. Lonček 28 Din. — »Ines«, Ljubljana, Merosodna ulica št. 1. 379-24

»Troubadour«

Dama u črnom, od opere do hiše M. 34 molim za poznanstvo. Odgovor na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »Gyp«. 53063-24

Ločenec

ne po lastni krivdi, 35 let star, želi znanja z gospodično, staro 30—35 let, ki bi imela ljubezen do otrok. Vdova z enim otrokom ni izključena. — Ponudbe pod »Skupno gospodinjstvo« na podr. »Jutra« na Jesenicah. 53123-24

3000 Din posojila

za takoj prosi dama, proti garanciji v zlatnini in mesečnemu vračilu po Din 4—500. Cenj. ponudbe pod »Izkazala se bo hvaležna« na oglasni oddelek Jutra. 53228-24

Mlada gospodična

prosi starejšega gospoda, da ji posodi 3000 Din proti mesečnemu odplačilu in gotovi garanciji! Dopise na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Vedno hvaležna 22«. 53200-24

Zvezdnik velike postave

Dvignite pismo v oglasnem oddelku »Jutra«. 53192-24

V oglas. oddelku »Jutra«

dvignite sledeča pisma

Agilen 2000, Astra, Ausländerin, Aut-aut, Aman, Bodoča sreča 10, Bodočnost 81, Blagajna 5000, Četrtletno, Centrum, Čista roba, Dober predmet, D. B. 79, Do 16. t. m., December, Dvokolo, Dobro idoča gostilna, Diskretnost, Dober mož, Eksportna organizacija, Elektro-inženjer Energičen, Fotoaparat, Gospodinja, Gentleman, Gostilna nujno, Gozdnosolnčna lega, Joško Gider, Hiša, Hčerka in gospa, Hvaležnost 300, Industrijalec, Jesen 19322, Indus 3000, Kavcija 10.000, Krošove (naslov), Kolo, Knjigovodstvo 1931, Lepa izdelava, Lepo posestvo — solnčno, Mlada Gorenjka, Mlekar, Matematika, Marljiva moč, Mihovc Tone (resen kupec) Mesto 02, Miren, Mnogo kupcev, Nagla in važna odločitev, Nemščina, Nizka najemnina, Ordinacija, Oprava, Odstrel 3—4 mesečnih gamsov, Prva služba v Ljubljani, Pošteno dekle, Prvovrsten, Pridne roke in zvesto srce, Primorka 22, Posestnica, Prvovrsten pekovski pomočnik, Pavlica, Prihodnjost, Padel, Plesna zabava, Pridno dekle, Plačila zmožen, Radio, Roleta, Razvedrilo 222, Rentabilno, Svoboda 3, Skromen, Stalno mesto I, Suho 32, Slika, Stalna služba III, Slaščičar, Stroji, Slaščičarna, Snažna in poštena, Snažna soba, Sigurna bodočnost, Stanovanje 18, Spremstvo 300, Strokovni list, Snažna in čista Svarim, Spedicija, štiricevni, Tri mesta, Takoj stanovanje, Takoj 49350, Takojšnji kupec, Tujka, Telovadec, Takoj Ljubljana, Tovarištvo, Trami, Trezen Tehničar, Uradnik, Ugodno, V. H., Velik promet, Vazi, Vajenka, Zmožna I, Zaslužnen kruh, Značaj, 50.000, 695, 1930, 5 sob Din 2000, 28letna Gorenjka

Ženitve

Mlad obrtnik

in posestnik želi znanja z gospodično z dežele — v svrho ženitve. Resne ponudbe s sliko na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Diskrecija stroga«. 53190-25

Stroji

2 šivalna stroja

krojaški in ženski, dobro ohranjena poceni naprodaj v Gradaški ulici štev. 8, pritličje. 53176-29

Pisalni stroj

znamke »Torpedo«, dobro ohranjen in skoro nova

lesena vrata

v velikosti 340 × 200, z železnimi vložki za stekla prodam. Naslov pove ogl. oddelek »Jutra«. 53171-29

Stroje za izdelovanje kocev

najmanje 12.000 komadov letno, kompleten ter v brezhibnem stanju po izvanredno ugodni ceni prodam. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Ugodno kupljeno«. 53134-29

Obrt

Pozor, dame!

Za v s e ondulacije, lasna dela, barvanje in masiranje se priporoča frizer za dame in gospode Engelbert Franchetti, Ljubljana, Dunajska cesta 29 — nasproti kavarne Evropa. 399-30

Razno

VREČE

nove in zabljene vseh vrst ter

juto za embalažo

ima vedno v zalogi

Mirko Mlakar

Ljubljana, Slomškova ulica 11.

3

Telefon 2059

Premog suha drva

Pogačnik, Boboričeva 5.

Žepne robce

po 2 Din komad nudi Matek & Mikeš, Ljubljana, poleg hotela Strukelj. 50230-96

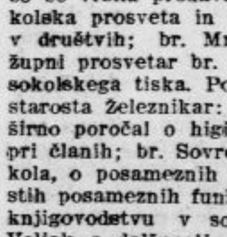

Dlačice na bradi pri damah

in nadležne k o s i n e pod pazduho, na nadlehteh in mečih hitro odstrani »Citokura«. Zlasti na obrazu in na mečih, ki jih pokriva kot dih nežna svilena nogavica, se močno opažaje nadležne kocine in se Vam mogoče že često spravile v zadrego. »Cito« odpravi vsako nezaželjeno rast kocin v par sekundah zajamčeno brez bolečin in nevarnosti, radikalno in za vselej. Gospa T. piše: »Cutim se srečno, odkar je »Citosovražnik kocin in dlačic« ugonobil korenike nezaželjenih dlačic.« Tudi gospodje jo lahko uporabijo. Brij-brez mila, brez noža in brez aparata. Cena 12 Din. 3 steklenice 25 Din.

Dr. Nic. Kemény, Košice, D., poštni predal 12/M 9 CSR. 341

Pozor, kolesarji in kolesarice!

Naznanjam, da bom na novo prejel kolesa in dele najboljših tovarn.

Priporočam se cenjenemu občinstvu

ALOJZ ZAJC

Dev. Marija v Polju štev. 105.

17268

SOKOL

Administrativno prosvetni tečaj Sokola. V ponedeljek dne 8. t. m. se je vršil v dvorani Sokolskega doma administrativno prosvetni tečaj za koroško sokolsko okrožje, katerega so se udeležili funkcionarji društev Dravograd, Vuzenica, Vuhred, Žerjev, Černa, Mežica in Slovengradec. Dopoldne so se vršila predavanja: br. Šentjurc: Sokolska prosveta in interno prosvetno delo v društvih; br. Mrovlje: Sokolski tisk; župni prosvetar br. Lintner. O propagandi sokolskega tiska. Popoldne je predaval br. starosta Železnikar: O zdravstvu in je obširno poročal o higijeni v telovadnicah in pri članih; br. Sovre: O administraciji Sokola, o posameznih funkcijah in o dolžnostih posameznih funkcionarjev; br. Kvac o knjigovodstvu v sokolskih društvih; br. Veljak o dolžnosti načelnika, discipline v telovadnici in telovadbi sploh; br. starosta dr. Železnikar: Sokolska ideja in sokolske organizacije

Sokol Sv. Martin pri Vurbergu. 23. m. m. se je vršil ustanovni občni zbor Sokola Zbralo se je okoli 150 zborovalcev; zbor pa je otvoril in vodil šolski upravitelj br. Lazar Tone. Br. dr. Ipavic, sreski načelnik iz Maribora je razložil pomen manifesta 6. januarja ter priporočal v lepih besedah vstop v novo društvo. Za njim je br. Lintner, župni odposlanec iz Maribora, orisal v daljšem govoru pomen telovadbe in cilje Sokola. Priglasilo se je takoj 65 novih članov ter 35 dece. Odbor tvorijo starosta br. Lazar Tone, podstarosta Klemenčič Ivan, tajnik Muršec Ivan, načelnik Spendl Avgust, blagajnik Krajnc Ida, revizorja: Kostajnšek in Ferš Maks

G. Th Rotman:

Sambo in Joko

Vesela levja zgodba.

139.

In s tem je naše pripovesti konec. Samba in Joka so v mesarskem vozu jadrno odpeljali v zverinjak, kjer so Samba neutegoma spet zaprli v kletko. Prijazni ravnatelj je pa dovolil Joku, da je smel drugovati svojemu prijatelju; in tako so ga za zadne z verižico priklenili k Sambovi kletki. Le poglejte naša prijatelja, kako sedita v jetništvu in zdihujeta!

Knjige *Za Božič po 12 Din*

1. Princesa Zvezdana.
2. Kralj Debeluh in sinko Debelinko.
3. Skok Cmok in Jokica.
4. Janko in Stanko.
5. Prigode porednega Bobija.
6. Prigode gospoda Kozamurnika.
7. Bratec Branko in sestrica Mica.
8. Prigode Tomija Popkinsa.

za naše malčke

Dobi se jih v vseh knjigarnah in podružnicah „Jutra“

Zane Grey

Do zadnjega moža

Roman

»In ne samo, da lažete,« je vzkliknila Ellen in s plamenečimi očmi stopila predenj. Puška, ki jo je trdno držala v obeh rokah, je izdajala njen grozeči namen. »Tisti prepir ni bil z ovcami v nikaki zvezi... Stari Sprague je bil v Greavesovi prodajalni. Slišal je vse. Videl je Jeana Isbela, ko vas je pretepel, kakor ste zaslužili... Povedal mi je!«

Ellen je videla, kako je Bruce v smrtnem strahu odskočil nazaj; vkljub besnosti jo je popadel stud, češ, da se ne bi morda domišljal, da si namerava omadeževati roke z njegovo krvjo. Nato je uganila, da je bila nevihta, ki je vstajala v očetovih očeh Bruceu še dosti bolj nevarna od njenega srda.

»Kaj vraga pomeni to, dekle?« je z mrko osuplostjo zaklical stari Jorth.

»Pusti to meni, papa,« je odgovorila.

Daggs je stopil k Jorthu in to ob njegovo desno stran, kar ni bilo brez pomena. »Ne moti je, Lee,« je rekel s hladnim glasom. »Očividno ima z Brucem kak računek.«

»Simm Bruce, omadeževali ste moje ime,« je kriknila Ellen.

V tistem trenutku je zgrabil Daggs starega Jortha za desno roko in je ni več izpustil. »Saj sem si mislil,« je dejal. »Miruj, Lee, glejva rajši, kako ga bo dekletce prisililo, da pokaže barvo.«

»In zato vas je Jean Isbel pretepel,« je nadaljevala Ellen. »Zato, ker ste obrekovali dekle, ki je ni bilo tam in se ni mogla braniti... Vi podli lažnivec!«

»Saj ni bilo vse zlagano,« je hripavo rekel Bruce. »Napol pijan sem bil in še ljubosumen povrhu... Da veste, Lorenzo je videl, kako vas je Isbel poljubil; to lahko dokažem.«

Ellen je vrgla glavo nazaj. Škrlaten val sramu in besnosti ji je planil v obraz.

»Da,« je vzkliknila z zvonkim glasom. »Videl je, kako me je Jean Isbel poljubil. In to je bil edini pošteni poljub, ki sem ga kdaj dobila v teh zadnjih letih. Pošten in spodoben. Niti nisem vedela, kdo je, niti mu nisem dajala poguma; en sam pogled iz vaših oči me žali tisočkrat bolj, nego bi me utegnil žaliti ta poljub... A vi, Bruce, ste v Grass Valley oskrunili poslednji ostanek mojega dobrega imena... Govorili ste vpričo njega, kakor da sem vaše dekle! Ubiti bi vas morala, prokleti človek... Prekličite svoje besede, če nočete, da vam prestrelim kolena!«

Tako govoreč je pobesila napeto puško proti njegovim nogam.

»Da, vse prekličem — vse, kar sem rekel,« je goltnil Bruce. Z izbuljenimi očmi je strmel zdaj v drhtečo cev njene puške, zdaj v obraz starega Jortha. Nagon ga je opomnil, kje je prava nevarnost.

In spet je bil drzni, hladnokrvni Daggs na višku položaja.

»Hej, poslušajte me!« je zaklical. »Ellen, Bruce je bil pijan, saj ni vedel, kaj je govoril. Zdaj je preklical svoje besede. Pustite ga, v tem taboru ne potrebujemo pohabljencev. Vaš oče me je pooblastil, da vodim Jorthovce, in tako moram povedati tole... Ti, Simm, si seveda podel lopov in lažnivec. Glej, da se ne približaš Elleni nikdar več, če ne, ti sam upihnem dušo... Jorth, prijatelj, modro bi bilo, če bi pozabili, da ste Texanec in počakali, da se vam kri ohladi. Pustite Brucea, naj se prihrani za svinčenko kakega Isbela. Vojna med Jorthovci in Isbelovci je na poti in prekleto pametno bi bilo od nas, če ne bi smatrali širokoustenja starega Gassa o njegovem sinu za prazne čenče.«

VI. POGLAVJE

Jorth je vsak dan za delj časa odhajal z doma; katerikrat ga je spremil samo eden ali dvojica njegovih ljudi, katerikrat pa večje število. Kadar je govoril z Ellen o teh izletih, se je delal, kakor da je obiskaval sosede ali pa ogledoval razne ovčarske tabore. Pogosto se je vrnil šele drugi dan; tedaj je smrdel po rumu in poznalo se mu je, da ni spal. Njegovi konji so bili vselej prašni in potni. Od dne do dne je postajal bolj čemeren in bolj shujšan v obraz, od dne do dne je bilo videti, da se globlje zapletava v zanke grozeče usode. Večkrat je bedel še pozno v noč, se pomenkoval v možmi v mrko razsvetljeni koči ter z njimi kadil in pil; kvartanje je bilo nekako ponehalo. Ellen se še ni bila ponižala do tega, da bi začela prisluškovati, a vedela je, da se bliža višek, ko bo premišljeno posegla tudi po tem sredstvu.

V teh zadnjih dneh meseca maja je Ellen spoznala zmisel mnogih stvari, ki so se ji zdele prej samoumevne. Njen oče ni vodil ranča v pravem pomenu besede. O kaki razumni živinoreji ni bilo govora in tudi v gospodarstvu je bilo marsikaj narobe. Velikokrat je morala Ellen sama sekati drva. Jorth ni imel niti pluga. Ellen si je morala priznati, da imajo ti nedostatki svoj pomen. Še stari John Sprague je sadil nekaj korenja in repe, da je z njo krmil svojo živino. Jorthovim konjem in govedom je pozimi kaj slaba predla. Ellen se je spominjala, kako so živali glodale skorjo z mladih hrastov in topolov. Mnoge izmed njih so poginile v snegu. Ovčje črede so pa jeseni gnali dol v kot in preko Renskega prelaza v Phoenix in Maricopo.

‚TRETORN' galoše in snežne čevlje

kupuje danes vsakdo, ker je ta znamka s svojo odlično kakovostjo in elegantno fazono postala miljenec vsega sveta. Zahtevajte samo vrhnje in snežne čevlje »TRETORN«, kajti ti so najboljši.

I.

Proti rudečim rokam

in nelepi barvi kože se z uspehom uporablja snežnobela in maščob prosta krema "Leodor", ki daje rokam in obrazu ono belino, katero si vsaka odlična dama želi. Posebna prednost kreme "Leodor" je v tem, da izvrstno hladi srbečo kožo in je obenem odlična podloga za puder. Trajni vonj kreme "Leodor" je podoben onemu, ki prihaja iz šopka v rosnem pomladanskem jutru utrganih vijolic in šmarnic, brez onega slabega mošusovega vonja ki odbija odlične ljudi. Cena veliki tubi Din. 14.50, mali tubi Din 9.—. V učinkovanju jo podkrepi Leodor-toaletno milo, cena komadu Din. 8.—. Dobiva se povsod, kjer prodajajo Chlorodont-proizvode. — Pošljite nam ta oglas kot tiskovino (omot ne zalepiti) dobili bodete brezplačno eno poskusno tubo za večkratno uporabo. Tvornice Zlatorog, Oddelek Chlorodont, Maribor 9

OVERLAND — WHIPPET — SIX

avto, v prvovrstnem stanju, za zelo nizko ceno takoj PRODAM.

Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 17260

L. MIKUŠ

Mestni trg 15

Tvornica dežnikov, zaloga sprehajalnih palic

Dražestne kodre

ki se neomejeno obdrže ob vlažnem vremenu in poteku, dosežejo dame in gospodje brez škarij kodralk s Hela-esence za kodranje las. Tudi najmičnejša glavico olepša Hela, tako da je vsaka ondulacija odveč. Velik prihranek na času in denarju in obenem pospešuje rast las. — Pogled v ogledalo Vas bo navdušil. Takoj po uporabi polnost ondiranih las, dražestne frizure. Mnogo zahvalnic. Posebno ametnice igralke so polne pohvale. Cena Din 12. 3 steklenice Din 25. steklenice 40 dinarjev Dr. Nic. Kemény, Košice H poštni predal 12/209 ČSR

OCARINJENJE

vseh uvoznih in izvoznih in tranzitnih pošiljk oskrbi hitro, skrbno in po najnižji tarifi RAJKO TURK, carinski posrednik, LJUBLJANA, Masarykova cesta 9 (nasproti carinarnice). Revizija pravilnega zaračunavanja carine po meni deklariranega blaga in vse informacije brezplačno. 86

Opravilna štev. A 156/30—2. 7251

Poziv

dedičem, volilojemnikom in upnikom inozemca.

Piatnik Ferdinand star., veleindustrijalec na Dunaju IV, Prinz Eugenstrasse 42, nem. državljan, je umrl dne 26. septembra 1930 v Schneedörflu pri Reichenau, Nem. Avstrija.

Sporočilo poslednje volje se je našlo.

Vsi dediči, volilojemniki in upniki, ki so državljani kraljestva Srbov, Hrvatov in Slovencev ali v tuzemstvu živeči tujci, se pozivljajo, da napovedo svoje zahteve do zapuščine najkasneje do

1. marca 1931

pri podpisanem sodišču. Sicer bi se smela zapuščina izročiti brez ozira na te zahteve inozemskemu oblastvu ali od tega poverjeni osebi.

Dediči, ki stanujejo v tuzemstvu, so zaprosili, da naj se zapuščina obravnava pred sodiščem kraljestva Srbov, Hrvatov in Slovencev. Vnanji dediči in volilojemniki se pozivljajo, da napovedo svoje zahteve v navedenem roku ter da naznanijo ali zahtevajo odstop inozemskemu oblastvu. Sicer se bo, ako bi inozemsko oblastvo samo ne zahtevalo odstopa, obravnavala zapuščina tu, in sicer le z dediči, ki se zglase.

Okrajno sodišče Radeče,

oddelek I., dne 5. decembra 1930.

Nove knjige otrokom za Božič

naročite takoj.

Izšlo je osem čudovito lepih knjižic, polnih samih ilustriranih pripovedk o dobrih škrateljčkih, svetlolasih vilah, okrutnih copernicah, morskih pošastih, začaranih gradovih, čarobnih rožah, princih, princesah, nesrečnih živalih itd.

Vilinske gosli
(priredil Iv. Albreht)

O srečnem krojaču
(priredil Iv. Albreht)

Čarobni studenec
(priredil Alojzij Gradnik)

Mihec in princ Lenuhar
(Priredil Pavel Karlin)

Koko in druge živalske zgodbe
(Priredil Alojzij Gradnik)

Božične prinovedke
(Priredil Pavel Karlin)

Dolgouhi Jerneiček
(Priredil Pavel Karlin)

Princesa v pomaranči
(Priredil dr. Stanko Škerlj)

se imenujejo knjižice, odete v pestrobojne, nalašč za otroke slikane ovitke in opremljene z večbarvnimi, otroško domišljijo ožive'jajočimi slikami.

Knjižice so zelo poceni.

Vsaka velja s poštnino vred broširana le Din 13.50, vezana pa Din 17.50.

Vseh osem velja vezanih s poštnino vred le 100 Din.

Naročite jih po dopisnici, denar pa pošljite po položnici, ki jo dobite na pošti, in na katero napišite: Tiskovna zadruga v Ljubljani knjigarna, poštno-čekovni račun št. 11.926.

Knjigarna Tiskovne zadruge v Ljubljani
Šelenburgova ulica 3.

„REGENTOL“

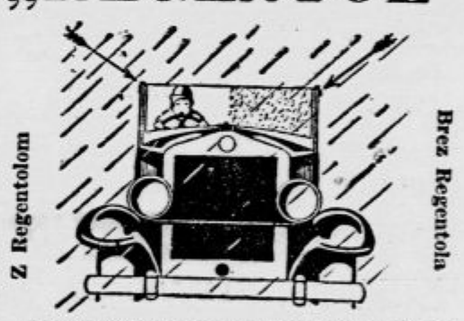

»REGENTOL« je najpopolnejše sredstvo, ki popolnoma varuje steklo pred dežjem, snegom, ledom in meglo.

Trgovci, restavraterji, gospodinje, avtomobilisti, očistite svoja stekla (izložbe, šoferske šipe, očala itd.) z »REGENTOLOM«. Tudi za časa najhujšega dežja, snega, leda in megle ostane steklo vedno čisto in prozorno.

1 škatlica »REGENTOLA« 30 Din. Pošljemo po povzetju z navodilom uporabe.

»GASOKSIT« uvozno in izvozno podjetje, Beograd, Kralja Milana 46. Tel. 30-[illegible]6. 400a Zastopnikom-prodajalcem 30 %.

✝

Zapustila nas je za vedno naša ljuba mamica, soprega, sestra, teta in svakinja, gospa

Alojzija Widmayer
roj. Bregar

dne 11. t. m., previdena s sv. zakramenti za umirajoče.

Pogreb nepozabne pokojnice bo v soboto, 13. t. m. ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti na pokopališče pri Sv. Križu.

V Ljubljani, 11. decemb. 1930.

ŽALUJOČI OSTALI.

Občina Ljubljana
Mestni pogrebni zavod

Štajerska jabolka mošanske,
prodaja

Gospodarska zveza v Ljubljani

Prvi štajerski vinski hram OTVORJEN JE

v Ljubljani v prostorih bivše gostilne Lavtižar, Sv. Petra c. 83.

Točijo se pristna haloška vina, bela in rdeča, liter po 12 in 14 Din. — Za obilen obisk se priporoča

17214 MIMI ZALAR.

Starine

pohištvo, slike, porcelan, majolike, lestenci, bron se bodo 14. decembra od 10. ure dalje izlicitirale na graščini THURN pri Velenju. 17256

Dobra kvaliteta - po ceni blago!

Prodamo

po reklamnih cenah:

6 komadov rjuh (plaht) za posteljo, zarobljenih, širina 150 cm, dolžina 220 cm, iz dobrega češkega bombažastega platna št. 36 Din 400.—, boljša vrsta št. 40 Din 440.—, iz pravega lanenega platna Din 575.— za 6 kosov!

Ostanke (Reste) izključno češkega tekstilnega blaga in to: 20 m raznega pravega češkega šifona, platna za perilo in posteljnino, širina 80 cm, dolžina posameznih kosov 3 do 8 m, vse za 260.— Din.

20 m raznega pravega češkega cefirja, kanafasa, druka itd. za perilo in posteljnino, dobre barve, širina cca 75 cm, dolžina posameznih kosov 3 do 8 m, vse za Din 250.—. Zahtevajte posebne ponudbe.

Prepričajte se o solidnosti našega podjetja.

Prodajamo samo zajamčeno ČESKO BLAGO.

Po poštnem povzetju pošilja

Češki trgovački muzej: Roubiček i drug Sarajevo. 17751

Za dečke

so najzanimivejše čtivo potopisne povesti Karla Maya. Pravkar je izšla povest

Old Surehand

v dveh zvezkih na 620 straneh. Oba zvezka veljata broširana Din 96.—, v platno vezana Din 128.—. Knjigi sta

najzanimivejše darilo za Božič

KNJIGARNA TISKOVNE ZADRUGE V LJUBLJANI,
Šelenburgova ulica 3. 85

Plinove cevi

stare 5/4 palca, 1 palec 3/4 palca, v večjih množinah takoj kupimo. — Najnižje ponudbe pod »Plinove cevi« na ogl. odd. »Jutra«. 17227

Namesto posebnega naznanila.

✝

Javljava tužno vest, da je po kratki bolezni, previden s sv. zakramenti, umrl dne 10. t. m. ob 9.15 uri najin nepozabni oče oziroma stari oče, tast, stric in svak, gospod

Vincenc Watzak

Pogreb dragega pokojnika bo v petek, 12. t. m. ob 15.30 uri na tukajšnje pokopališče.

Šmartno pri Litiji, dne 10. decembra 1930.

EMERIK, sin — ELEONORA, hči, in ostali sorodniki. 17261

Zahvala.

Najprisrčnejša zahvala vsem, ki so na kakršenkoli način počastili spomin

Viljema Schuberta

obratovodje tvrdke Glanzmann & Gassner

Posebno pa se še zahvaljujemo prečastitemu g. župniku Vovku in zdravniku g. dr. Pavlu Pance za njihov požrtvovalni trud.

V Tržiču, dne 11. decembra 1930.

17263 Žalujoča rodbina SCHUBERTOVA.

IZVANREDNA PRILIKA! Železna služinska patent postelja zložljiva, s tapeciranom madracom, zelo praktična za vsako hišo, hotele, nočne službe- in potujuče osobe stane samo Din 390.— Razpošiljam po poštnem povzetju.

Lesena patent postelja, zložljiva, s tapeciranim madracom, zelo praktična, stane samo D 280.

Potem imam veliko zalogo čisto čohanog perja kg po D 48.—, druga vrst kg po D 38.—, čisto belo gosje kg po D 130.—, in čisti puh kg po D 250.—. Razpošiljam po poštnem povzetju. Modroci punjeni z volnom staneju samo Din 750.—

L. BROZOVIĆ, ZAGREB Ilica 82.

Jutrovi mali oglasi siguren uspeh

Uredil Davorin Ravljen. Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar. Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek. Za inseratni del je odgovoren Alojzij Novak. Vsi v Ljubljani.